

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਿਨ

The Sikh Bulletin

A Voice of Concerned Sikhs World Wide

February 2005

ਫੱਗਣ ਪੜੇ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ

editor@sikhbulletin.com

Volume 7, Number 2

Published by: Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc; Sikh Center Roseville, 201 Berkeley Ave, Roseville, CA 95678. Fax (916) 773-6784
Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc. is a religious tax exempt California Corporation.

In This Issue/ਤਤਕਰਾ

Editorial	1
Sikh Leaders Create Save Turban Panel.....	3
Patit Sikh Youth in Punjab.....	3
Sri Guru Granth Sahib in the eyes of Macauliffe.....	3
Sikhi: Unfinished Agenda at the Dawn of XXI Century.....	4
Campus-Community Memorial Service for the Victims of the Tsunami Tragedy.....	6
Sikhism and the Philosophy of Spinoza.....	7
The Future of Sikh Children in a Multi- Ethnic and Multi-Cultural Society, part 2 of 2.....	10
Reflection on Mata Gujri Ji, part 2 of 2.....	13
Modi Antagonises Sikhs.....	16
The Sikh Coalition.....	16
Pingalwara.....	17
Universalism in Guru Granth Sahib.....	17
Gurbani Path.....	20
Scriptures and Sikh Religious Code.....	21
Dera Head Gets 10 Yr Jail for Rape.....	22
Letters to the Editor.....	23
ਦਸਤਾਰ ਸਿਰਾ.....	24
ਆਵਾਗਉਣ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ.....	26
ਫਰਾਂਸ ਤੇ ਦਸਤਾਰ.....	28
ਗੁਰਬਾਣੀ ਸ਼ਬਦ ਵਿਆਖਿਆ.....	29
ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਤੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ.....	31
Book Page.....	32

Editor in Chief

Hardev Singh Shergill

Editorial Board

Gurpal Singh Khaira

Avtar Singh Dhami

Gurcharan Singh Brar

Production Associates

Amrinder Singh

Sachleen Singh

The Sikh Bulletin is distributed free around the World. All you have to do is ask. We invite offers of help in distribution in other countries.

You may make copies for free distribution.

The views expressed by the authors are their

OWN. Please send the feedback and inputs to:

editor@sikhbulletin.com

Our Website: www.sikhbulletin.com

EDITORIAL

BANI AND BANA

Punjabi University Patiala Punjabi-English dictionary defines the terms as: **ਬਾਣੀ** [Bani] speech, utterance, voice, same as Gurbani [ਗੁਰਬਾਣੀ] and [ਬਾਣਾ] [Bana] dress, habit, apparel, garb. When Bani and Bana are uttered in the same breath it evokes only one image, that of an Amritdhari Sikh with 5Ks. To such a person that in fact is the only definition of a Sikh. Appearance is more important than the character, otherwise why would our religious and political leaders vie with each other to become more corrupt than the next guy? After all **ਬਾਣਾ** [Bana] gives them the license. There again, Bana seems to confine itself to above the neck. As long as hair is uncut and covered with a turban, no matter how tied, the rest of the dress could be pant, pajama or *kchhehra* and of course appropriate shirt or *chola*. In fact there are certain 'kathakars' who live the life in India in western clothing, except the turban, of course, but switch to 'chola' while visiting abroad. This, unquestionably, has become the image of a Sikh.

A recent news item (See p. 3) informs us that Delhi Sikh Gurdwara Management Committee (DSGMC) had formed a special board of leading community scholars and leaders to suggest ways to handle what it called 'the current **cultural crisis** facing the religion'. That cultural crisis is the disappearing turban for which they have created '**Save Turban Panel**'. The names forming the panel are all very familiar. There may be a few honorable exceptions but the hypocrisy of most of them and others like them is the primary reason for what they call the '**cultural crisis**'. When they themselves lack integrity and credibility, how effective can they be in stemming this tide of cultural decline? **We will come back to the term 'cultural' later.**

Another term often used these days is '*patit*'. (p.3) Same dictionary defines ਪਤਿਤ [patit] as: fallen (in moral or religious sense), **apostate**, sinner, degraded. The Random House Dictionary of the English Language defines '**apostate**' as one who forsakes his religion, cause, etc. What it boils down to is this: for Sikhs the religion is invariably associated with the uncut hair and turban. Character is relegated to insignificance and does not count.

At the SSI-WSC conference in Sydney, Australia on September 18th and 19th 2004 I was repeatedly asked the definition of a Sikh by a group of honorable and well meaning Amritdhari Sikhs. Every time I read the definition from the Sikh Reht Maryada which reads: "*Any human being who faithfully believes in One Immortal Being; Ten Gurus, from Guru*

Nanak to Guru Gobind Singh; The Guru Granth Sahib; The utterances and teachings of the ten Gurus and the baptism bequeathed by the tenth Guru, and who does not owe allegiance to any other religion, is a Sikh." Apparently what they were looking for was the mention of uncut hair, but that is not in the definition quoted from the December 2000 English version of The Sikh Reht Maryada published by the Dharam Parchar Committee of the SGPC.

June-July 2004 issue of The Sikh Bulletin carried an article, 'Who am I', by Bawa Singh Jagdev of Sidney, Australia. In it he narrates a response from a student from a private Catholic School who had received some informational material on Sikhism from him. It is very pertinent here for the point I wish to make. "Sir, thank you so much for the literature, on Sikhism, you sent to me, it was very descriptive, elaborately informative and very interesting. The basic philosophy of the religion, Sikhism, of which I knew nothing about before, fascinates me. It is simple and easy to follow. It helped me a lot to complete my project, and am sure my teacher will like it too. However my elder brother has read it and gone through the few pages you sent to me and whenever he finds time he discusses about the Sikh religion with me. **But one of his friends told him that to become a Sikh you must never cut your hair and carry a long sword all the time, which scared him. He likes the philosophy of the Sikh Gurus and is very much interested in becoming a Sikh but he doesn't like to grow long hair or carry a sword. Could you please explain to me as to why one has to grow long hair and wear a long sword to become a Sikh and whether some one can become a Sikh without, growing long hair and carrying a sword.....?**"

On page 4 we carry an article by a Brazilian Sikh, **Claudia G. S. Martins**, "Sikhi: Unfinished Agenda at the Dawn of XXI Century". In it she bemoans the absence of Sikh missionary activity in Brazil which is ripe for it. But she also has a warning: *Traditional Sikhism with saffronised Amritdharis carrying long kirpans as the only standard to be followed has little chance to be implemented in Brazil.*

Garon Lee was a young High School student in South Carolina back in 1996-97 when he started corresponding with me about Sikh religion. He was in inquisitive mode. He has done enough study of our faith to ask intelligent questions. Here is his latest query: "Reading the Rahit and knowing some of the basic teachings of the Gurus it seems that it is full of contradictory material. For example, if I'm not mistaken the Gurus said that all rituals should be done away with and the Rahit is full of them. Is not the concept of "Anand Karaj ceremony" contrary to gurnat, in that it is full of rituals? Shouldn't a marriage be a consensual agreement between two competent people, instead of arranged? Also, the Rahit says to remember the 10 Gurus at all times. I thought that the important thing to Sikhs was the message

that the Gurus brought and not so much the person who delivered them. Also, it says that in a congregation only a sikh can perform kirtan. This doesn't make sense to me, because much of the SGGS was composed by people who were Muslims and Hindus". Thank you, Garon Lee.

To quote Bawa Singh Jagdev from his SB June-July 2004 article 'Who am I?' again: *Whereas tenets of Sikhism are eternal and immutable, culture, traditions and values do undergo changes as our modes of living change and have changed with time. We don't do things the way our elders did. Even our gurus questioned every cultural, religious or political tradition and proclamations and changed as situation demanded. Our Gurus were unconventional. Guru Nanak stood up against the long held traditions and futile rituals of the Hindus and Musalmans, He never advocated the use of arms, yet Guru Hargobind had to take up arms so did Guru Gobind Singh. Not only that, to escape arrest by the Mugal forces, He, as suggested by Nabi Khan and Gani Khan, discarded His Sikh uniform and put on the robes of Muslim Pir and even partook food with the Muslim General. (Glorious history of the Sikhs G.K.Narang)*

What Bawa Singh Jagdev is saying is that from the time of Guru Nanak to the time of Guru Gobind Singh, Sikhism has evolved and that evolution need not stop. Let us take ourselves to the time of Guru Nanak. Guru is giving a sermon. Who is he giving the sermon to? In his audience are Hindus and Muslims, adherents of the two dominant faiths of that time. Did he treat them differently from each other or did he treat them as humans eager to make sense out of this life? Did he see Hindu and Muslim faces or Human faces?

ਕਬੀਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਇਕ ਸਿਉ ਕੀਏ ਆਨ ਦੁਬਿਧਾ ਜਾਇ॥

ਭਾਵੈ ਲਾਂਬੇ ਕੇਸ ਕਰੁ ਭਾਵੈ ਘਰਿ ਮੁਠਾਇ॥ ੫੧੩੬੫

Earlier I have made reference to the 'Save Turban Panel' created by the DSGMC to handle what it called 'the current cultural crisis facing the religion'. This panel will not be able to solve the problem because for all of them uncut hair and turban is an integral part of Sikhi. But, inadvertently, they have used the correct term, 'cultural crisis'. Long hair, not necessarily uncut, has been part of the ancient cultures. During Guru period people of all faiths kept long hair. Even today some people in some faiths keep long beards and others long hair. Hair and dress are cultural phenomenon. For those of us who are calling diaspora our home, to expect our children to keep long hair and turban/chunni is and will remain a disheartening experience.

We often read about the glowing tributes that foreign scholars have paid to AGGS. One such tribute by Max Arthur Macauliffe is on **page 3**. Mr. Macauliffe gave up a very promising career in British India Civil Service to devote his life to the study of Guru Granth Sahib but he did not convert to Sikhism; nor did scores of others who lauded

the Sikh scriptures in similar language. Have we been instrumental in denying the Gurbani experience to the rest of the world?

Is it not time, to use the language of Col. Avtar Singh in his letter to the editor on **page 23** 'that Sikhs residing outside India need to **delink** themselves from the petty politics of Punjab', but modify it to read '**that Sikhs residing outside India need to delink Sikhi from restrictions of Bana**'? This must in no way be construed as opposition to Bana. We should first expose the individual to **Gurbani** and let the desire for **Bana** come from within. Hardev Singh Shergill

SIKH LEADERS CREATE SAVE TURBAN PANEL

New Delhi, Jan 20, 2004 (UNI)

In an attempt to protect their faith's distinct identity vanishing fast under the weight of modernity and commercialization, Sikh leaders here have set up a special panel to help retain interest of the followers in their traditional turbans. The Delhi Sikh Gurdwara Management Committee (DSGMC) today said it had formed a special board of leading community scholars and leaders to suggest ways to handle what it called the current cultural crisis facing the religion.

The panel included top religious figures like Prof Darshan Singh Khalsa, Jasbir Singh Khalsa, Harjinder Kaur and Sant Singh Maskin and scholars Gurbaksh Singh of the US, Jodh Singh, Jaspal Singh, Santokh Singh, Manjit Singh Calcutta and Harjinder Singh. The move, announced by DSGMC president Paramjit Singh Sarna at a news conference here, received immediate support from several other community leaders with different political and cultural affiliations. "It is a brilliant initiative and very different from previous measures to protect Sikh turbans from extinction. However, I hope that the Committee leadership will implement suggestions of the board sincerely, considering the well-recognized competence of the members, it has selected for the task," senior DSGMC member Manjit Singh told UNI.

The World Punjabi Organization (WPO), which had recently organized the launch ceremony of a US author's book titled Leadership by Turban, called the setting up of the new DSGMC board a step further towards saving Sikh identity. "I appreciate the setting up of such a body comprising some of our top scholars. I hope they will be given full freedom to present their suggestions towards the objective. It's a serious cultural issue facing Sikhs today, which has to be dealt with Scientifically," WPO chief Vikramjit Singh Sahney, also Chairman of the Delhi Sikh Education Council, said. He expressed concern over huge willful rejection of turbans in Punjab, the heartland of Sikhism.

Any suggestion need to be forwarded to this panel please send at saveturbanpanel@yahoo.com

PATIT SIKH YOUTH IN PUNJAB

When Sikh youth in Punjab is becoming patit at alarmingly high rate, everyday we hear stories about how big issue is. My friend just returned from Punjab and when I went to pick him up from airport here is the summary of what he described:

1. 100% of children in village school cut hair.
2. His old college Khalsa College Ludhiana, has less than 15% sikh youth in turbans; ABVP and RSS youth wing have offices in college building.
3. Most of Sikh girls speak Hindi at home, with friends and family.
4. Most of young parents think it is backward if kids speak Punjabi; rather speak Hindi.
5. He went to Fatehgarh Sahib. There was lot of Sharda among people for langars etc. but every naka had only three to four visible sikhs.
6. People doing sewa in histoic Gurudwara's are Bihari Bhayia turned into Sikhs.

This I think is worse than two years back when I went to Punjab. My friend had taken his family to Punjab to teach to his 5 year old some Sikh history and show him Sikh homeland and some Sikh faces. Today he returned dejected. Any solution discussed on any forum please let me know. Sikh di Pehchan MP3 CD that we sent with him to India returns back as nobody showed any intreset in any talk about Sikhi, so he felt not to waste CD and brought it back. In 20 years are we community in history books only? Are we meeting fate of Budhism right in front of our eyes?

[Received via internet from learning-zone@yahoo.com ED]

SRI GURU GRANTH SAHIB IN THE EYES OF MACAULIFFE

Contributed by S. Sawan Singh

The Sikh religion differs as regards the authenticity of the dogmas from most other great theological systems. Many of the great teachers the world has known have not left a line of their own composition, and we only know what they taught through tradition or second hand information. If Pythagoras wrote any of the tenets, his writings have not descended to us. We knew the teachings of Socrates only through the writings of Plato and Xenophon. Buddha has left no written memorials of his teachings. Kung Fu-Tze, known to Europeans as Confucius, left no documents in which he detailed the principles of his moral and social system. The founder of Christianity did not reduce his doctrines to writing, and from them we are obliged to trust the gospels according to Matthew, Mark, Luke and John. The Arabian Prophet did not himself reduce to writing the chapters of the Quran. They were written or completed by his adherents and followers. But the compositions of the Sikh Gurus are preserved and we know first hand what they taught. Max Arthur Macauliffe, The Sikh Religion (P.iii).

SIKHI: UNFINISHED AGENDA AT THE DAWN OF XXI CENTURY

Claudia G. S. Martins BRAZIL c.gaspar@terra.com.br

Introduction: I'm a Brazilian woman drawn to Sikhism both by the fascinating code of conduct marked by indelible symbols - the so-called 5 kakkars - and the absorbing power of shabd keertans. I feel what I never had experienced before: the feeling of belonging to a community committed with equality, respect, and justice between human beings and the possibility to expand my view about God and the universe. According to Dr. Virinder Grewal writing about Truth "a Sikh is someone who wants to become a better person and looking for the Truth, because in Sikhism, Truth was there before time, is there and will be there, named God". Shabd, Word, Logos are one and same concept.

"Such Purana Hovai Nahin, Seeta Kadea Na Pattea" AGGS 956

ਸਚੁ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋਵੈ ਨਾਹੀ ਸੀਤਾ ਕਦੇ ਨਾ ਪਾਟੈ ॥ ਪੰ ੯੫੬ and

"Such Tan Par Janiea, Ja Atam Teerth Kare Nivaas" – AGGS 468.

ਸਚੁ ਤਾਂ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਆਤਮ ਤੀਰਥਿ ਕਰੇ ਨਿਵਾਸ ॥ ਪੰ ੪੬੮

In 2001, backed by two Sikh scholars - Dr. Bhai Harbans Lal and Dr. Devinder Singh Chahal - I wrote many messages trying to call the attention of the Sikh international community to my country, Brazil, now with 185 million people, in order to implement a Sikh Studies Society, a charitable association in which the langar institution (could be a way to show here how a sewa can be done in the most democratic and appealing way.

"Sev Kiti Santokhie, Jini Sacho Such Dhiya" AGGS 466.

ਸੇਵ ਕੀਤੀ ਸੰਤੋਖੀਏ ਜਿਨ੍ਹੀ ਸਚੋ ਸਚੁ ਧਿਆਇਆ ॥ ਪੰ ੪੬੬

I also suggested Sao Paulo (18 million people in 2005 in its metropolitan area, ranked as the second biggest city after Tokyo) downtown as well Rio de Janeiro and many other cities in which urban violence is explosive fueled by drugs. A good gatka center would teach discipline as well as spread the Gurmat and Gurbani. Nobody knows here the transforming power of a shabd keertan. **Recently I went through a fire of a sort of "baptism" when, despite my respect for all Sikhs - Amritdharis or Sehajdharis - I dared to say that many of them live in a cocoon where the only standard to be considered is to be a full-fledged Amritdhari Sikh, no matter how dictatorial and intolerant they can be. I was told by a Sikh friend "intolerance is a character defect in Sikhs".**

"Kis Naal Keecha Dosti, Sabh Jag Chalan Haar" AGGS 468

ਕਿਸੁ ਨਾਲਿ ਕੀਚੈ ਦੋਸਤੀ ਸਭੁ ਜਗੁ ਚਲਣਹਾਰੁ ॥ ਪੰ ੪੬੮

They are not aware of the cultural power existent in West, especially in Latin American countries where the indefinite growing of hair and beard and carrying a kirpan full time can represent an obstacle to the spreading of a faith that can change personal lives. As a Sikh wrote in 2002, "The whole reason our Guru's became martyrs was because for the fight for freedom of expression". Guru Gobind Singh declared at the time that "If all modes of redressing your grievances fail, then raising the sword is pious and just". The Moguls were forcefully converting the Hindus to Islam. Today people with

extreme views want to reclassify a Sikh. We as humans have no right to stand and judge how a person practices his faith. That's so true. "Who is a better judge, who can judge himself" - Guru Angad, in Maaj Ki Vaar.

To divulge Sikhism in Brazil is necessary to invest in an infra structure as Chinese from Taiwan are doing here. They built magnificent temples and schools to teach **Buddhism** Dharma. The investment reached millions of dollars and it's now one of the fastest growing religions in Southern Brazil with new adepts every single day. There are many more "sects" from Japan coming here and succeeding and Brazilians are discovering new paths in spirituality. **Traditional Sikhism with saffronised Amritdharis carrying long kirpans as the only standard to be followed has little chance to be implemented in Brazil.** As said Dr. Virinder Grewal "External piety has no relevance in Sikhism".

ਭਰੀਐ ਮਤਿ ਪਾਪਾ ਕੈ ਸੰਗਿ॥ ਉਹੁ ਧੋਏ ਨਾਵੈ ਕੈ ਰੰਗਿ॥ ਪੰ ੪

"Bharyia Mut Papan Ke Sang, Oh Utre Navan Ke Rang" p.4

On the other hand I want to quote Carl Jung and Dr. Virinder Grewal talking about symbols and rituals:

The process of individualization excludes imitation of others. People have copied in "outer" or ritualistic behavior the religious experience of their leaders & have become petrified (C. Jung).

Sikhs have to take off their mask and face reality (V. Grewal).

A ritual or religious custom can spring from an unconscious revelation experienced by a single individual. There is a religious function in the psyche. Whatever power religious symbols have stems from them arising in the unconscious (C. Jung).

Religious symbols have only spiritual value to me (V. Grewal).

In psychological terms, the mask transforms the wearer into an archetypal image (C. Jung).

Some think Sikhi modified in any way is not Sikhi. This is a biased opinion as Sikhi faith is currently impregnated of dead ritualism and is more akin to Hinduism than following the way as conceived by Guru Nanak Dev ji. Again, according to V.Grewal, "Here comes in individual EGO, everyone says he is right and you are wrong".

ਹਉਮੈ ਦੀਰਘ ਰੋਗੁ ਹੈ ਪਰ ਦਾਰੂ ਭੀ ਇਸੁ ਮਾਹਿ॥ ਪੰ ੪੬੬

"Hauma Deeragh Roug Hai, Per Daru Bhi Iss Mahe" p.466

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰੁ ਹੈ ਜਪਿ ਹਉਮੈ ਖੋਈ॥ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ

"Waheguru Gur Manter Hai, Jap Haumain Khoie" - Bhai Gurdas

Investing in the Future:

I was told many times, Sikhism excels in sewa much more than other religions. I do believe that though, so far, I didn't see any concrete example. Grewal states "It is the most important in Sikhism and super exceeds Naam. Most of the Sikhs of present times just do lip service". I'll tell you a true story not a parable. I know a young man who was simply a younger Jew. The rabbi of an orthodox community close to where I live in simply decided to invest in his studies. The community isn't affluent but they paid 8 years of studies in yeshivot (religious schools) in New Jersey (USA) and

Israel. After his ordination he was hired as a rabbi assistant to his sponsor. He was never asked to invest one dollar from his pocket to pay studies or trips. **It seems Jews are super exceeding in good deeds regarding the maintenance of their tradition, much more than Sikhs.**

What are Sikhs waiting for? To go on living in cocoons and trying to face XXI century demands existing in an ever growing urban society? Is it a question of personal pride, and a desire to want to keep a hold on AGGS as a personal property and not a real willingness to share it with humanity?

Guru Granth as a permanent source of reference:

Guru Arjan composed the major corpus of the Granth in 1604, after a stupendous labor of almost ten years. The Granth was installed at Amritsar with three main topics in the epilogue discussed in this book of knowledge likened to a platter: *sat, santokh and vichar*. Vichar/contemplation is the discriminatory wisdom or what one may call discerning wisdom/intellect (that is the term I would use). This has been emphasized again and again:

ਥਾਲ ਵਿਚਿ ਤਿੰਨਿ ਵਸਤੁ ਪਈਓ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਵੀਚਾਰੋ॥ ਪੰ ੧੪੨੯

"thaal vich tin vastu payeeo...mundawani" Mahla 5, AGGS page 1429

"Humility is one of the basic foundations of Sikhism but is found very rarely" (V. Grewal).

The first principle of these topics is the ever - abiding Name of the Lord. Whoever shall understand it and assimilate it will liberate himself (break the wall of falsehood).

ਡਿਠੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਜਿਚਰੁ ਸਬਦਿ ਨ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ॥ ਪੰ ੫੯੪

"Dithian Mukat Na Hovie, Jichar Sabd Na Kare Vichar". P 594

"It is of no passing, but of perennial interest to mankind, to be taken to heart in constant devotion" (K. Singh).

The only addition since has been the ones at Damdama Sahib where Guru Gobind Singh added some banis (of his father Guru Tegh Bahadur) and gave the final shape. Thus after the cessation of Human Gurus the Granth took on the role of repository of wisdom for human emancipation. "This was no new doctrine". In the Granth, "the doctrine is repeatedly laid down and reiterated" that the Revelation is the Guru and Guru is the revelation, and whosoever will accept the revelation will behold (glimpse) the glory of God. (K. Singh) page 170.

We can make a brief comparison with the Bible about the Logos/Word: "In the beginning was the Word, and the Word was with God, and the Word was God. He was in the beginning with God. All things came into being through him, and without him not one thing came into being. What has come into being in him was life, and the life was the light of all people. The light shines in the darkness, and the darkness did not overcome it." (John, 1: 1-5).

The revelation is then identified with the shabd, the manifestation of this revelation in the Word. Identified in the AGGS with "Divine wisdom, which forms itself as God's

light in the conscience of man" thus making shabd different from shabd/mantra of older scriptures, "Guru Granth avers that shabd is the essence of things by understanding which man comprehends the truth thus becomes one with Truth". (K. Singh, page 173).

ਤੰਤੁ ਮੰਤੁ ਪਾਖੰਡੁ ਨ ਜਾਣਾ ਰਾਮੁ ਰਿਦੈ ਮਨ ਮਾਨਿਆ॥ ਪੰ ੭੬੬

"tant mant pakhand na jaaneya raam hridya munn maanueya. AGGS Mahla1 page 766

The mortal body is not to be deemed sabd. It is the shabd (Word) that is the guide, the mystery profound, and inscrutable, absence of which is the cause of confusion in the world.

ਸ਼ਬਦੁ ਗੁਰ ਪੀਰਾ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰਾ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਜਗੁ ਬਉਰਾਨੰ॥ ਪੰ ੬੩੫

"Shabd guru peera gahir gambheera. Sorath asthpadi Mahla 1: AGGS page 635.

In the words of Guru Arjan:

ਪੀਉ ਦਾਦੇ ਕਾ ਖੋਲਿ ਡਿਠਾ ਖਜਾਨਾ॥ ਪੰ ੧੮੬

"peiyo daadae ka khol ditha, khazzaana" gauri asthpadi Mahla 5 AGGS page 186

"I have discovered a treasure, (investigating the wisdom of my forbears) incomparable to any precious gems found in this world, its worth cannot be computed and it never diminishes nor decreases, let us all together make use of it by partaking and expending it, for more it is used the more it grows".

Gurus' words recorded in the holy Granth, the shabd, and the Word in the New Testament by John, in the fourth gospel. That is the Guru, and there was none other. The Guru's word is credible testimony. That is what we seek guidance from. "Guru Gobind Singh did not add anything to this doctrine when he "established the condominium of the Guru Granth and Guru Panth". Instead of appointing an individual successor he appointed the collective order of the Khalsa for the future and formally reiterated and recognized the true status of the Granth, which contained the exegesis of the Sikh doctrine concerning God and later covered man's relation to his fellow men and other creatures. It contains perennial philosophy, uncontaminated by temporal and secular matters" (K. Singh).

It asserts again and again that there is no religious life on this earth divorced from ethical. To sum it "only the temporal direction of human affairs was given a collegial and collective basis by Guru Gobind Singh"(K. Singh), but the status of the Guru Granth remained unaffected.

The concept of Amrit as given in the AGGS is:

ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹੈ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁਤੀਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗੁਰਮਤਿ ਪਾਏ ਰਾਮ॥

ਪੰ ੫੩੮

amrit har har naam hai meri jinderriyae... (Mahla 4 Rag Bihagra Chant page 538).

"O my mind Amrit is the Name of the Lord in the heart of man and such an amrit is the central doctrine of Sikhism - egocentricity the basic illusion, the poison causing death and

Amrit is the complete cure and antidote to this poison." But we must remember Amrit is a promise to the Guru by an individual, not just drinking the sugar sweetened water. Thus is the dead wood of human consciousness transmuted into living green shoots through communion with the Naam.

The condominium of the Guru Panth and Guru Granth:

There is no challenge to the authority of the Guru Granth in spiritual affairs, and Guru Panth takes direction from the Guru Granth. The decisions taken on the Akal Takat must be in accord with the Guru Granth installed in the Harmandir Sahib. As long as we are clear about that we can move onto tackle the modern day conflicts that the Panth is presumed to solve - the Sangat and the Khalsa components of the Panth.

The ground reality is somehow very much biased in favor of the Amritdhari (term now in use for the one who is initiated by taking khande dee pahul but has a long way to go to become Amritdhari or awakened one - the Khalsa). Khalsa word was used by Kabir -AGGS page 655:

ਖਰੁ ਕਬੀਰ ਜਨ ਭਏ ਖਾਲਸੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜਿਹ ਜਾਨੀ॥ ਪੰ ੬੫੫

Those who remembered God - recited His Naam - became Khalsas).

The Sikh people who now form a world wide diasporas and are on the verge of carrying this message to the far corners of the globe, are in a quandary. The seat of power is highly politicized and under the sway of ideologies other than AGGS. The Hindu backlash is overcoming the ethics of Sikhism. Various hues and shades of sadhus are misleading the masses away from the ethos of sikhi. The Sangat is watching helplessly on the receiving end of their disdain for all the learners they are supposed to guide into the exalted state of being Khalsa. The gist of Sikhi has been reduced to mere outward appearance and codes decided upon use selectively to disenfranchise and control the majority. Can there be a selection of good trees if the nursery is annihilated? "The minority does not want to know about it, because they are self-centered" (V.Grewal).

An agenda for Sikhism for the world including Brazil:

- 1) Divulging Sikhism for people who really want to find inner peace.
- 2) Making accessible to Brazilians shabd keertans, systematic study of Gurbani and the institution of langar, not forgetting the gatka as an important code of conduct.
- 3) Accepting with open arms any Sikh, including Amritdharis, since they can understand and manage different cultural backgrounds.
- 4) Do not consider the adoption of the 5 kakkars as mandatory. As Grewal stated "this is taking Sikhism backwards to 17th century " and to avoid the talibanization of Sikhi faith.

5) Analyze new approaches for the relationship between the temporal and the spiritual in the contemporary context.

6) Avoid the New Age Sikhism model brought to the West by Yogi Bhajan (plenty of yoga exercises) where not much is understood of Gurbani but a lot of Hinduism is promoted confusing the youth, and even exploitation with brainwashing. We need Sikhs who really get the depth of Sikhism not easily disillusioned ones. (See AGGS Page 730 on Yoga)

7) Focusing on the awakened intellect, getting out of siege mentality.

8) Embracing the youth without restrictions and directing all the efforts in their religious, intellectual and social formation.

9) Having visibility on the international scenario for the decisive contributions on conflict resolutions, peacemakers and local counseling centers using modern Psychology through the lenses of Gurbani.

10) Implementing modern educational institutions as a reference in the world.

11) Favoring worldwide conditions for Sikh theologians and missionaries as it is done with other religions, in special Christian evangelical ministers, priests, nuns and rabbis, recognized by accredited institutions other than SGPC, granting them permanent visa status in each and every country while exercising their job or as peace ambassadors. This probably should represent one of the most revolutionary proposals for integration of all countries according to Guru Nanak Dev ji , messenger of universal love and brotherhood and Gurbani who considers mankind as one.

As a lone Sikh from Brazil I need to communicate my problems that I face. We need to have an inclusive vision and give to local sangats the power to adapt themselves to local cultural conditions. Gurbani is the only reference and theologians must be prepared to be missionaries, teach in Universities and play an important role in interfaith dialogues.

Bibliography:

AGGS

Singh, Kapur - Parasaraprasna, Guru Nanak Dev University, Amritsar, 1989

Grewal, Virinder - several articles posted at Sikh-Diaspora Yahoo Group

CAMPUS-COMMUNITY MEMORIAL SERVICE FOR THE VICTIMS OF THE TSUNAMI TRAGEDY

Activities and Recreational Center, U.C.Davis, Tuesday

January 25, 2005

Author was invited by UC Davis Chancellor's office to join in an inter religious service for the victims of Tsunami disaster and "make remarks and/or offer a prayer that reflects their religious perspective on dealing with tragedies of this nature i.e. mourning, grieving, death and moving forward with life". Opening prayer was offered by the representative of the Sikh community.

Mr. Chancellor, Lady Mayor, Faculty and Student body of UC Davis and invited guests. At 500 years Sikhism is the youngest of the world's great religions and the least understood. On behalf of the Sikh Community in this country I thank you for honoring it by inviting one of its members to participate in this memorial service for the victims of tsunami tragedy.

Our Gurus bequeathed to us their writings and writings of Hindu *bhagats* and Muslim *faqirs* in the form of Guru Granth Sahib, the holy scripture of the Sikhs. For Guru's advice concerning any human experience we look to this written word. Gurus have used every word for God that was prevalent in 15th century India, including Ram of Hindus and Allah of Muslims. The most all encompassing Sikh term for God is '*karta purakh*', The Creator of the universe, both visible and invisible. This Creator is One and is Real. Creator existed before the creation and will be after this creation has run its course. Universe that we see is real but is ever changing. It has been created, destroyed and created again in an unending cycle. Any thing that is created will come to an end. Only the Creator is everlasting and permeates the entire creation. Entire mankind is one family. We are all children of the same God. That God is not vengeful. Although God created the universe and all that is in it, God does not micro-manage it. God has established certain immutable natural laws that Gurus have called '*hukam*'. Everything in the universe, animate or inanimate, obeys those natural laws. Any thing that takes birth must die. To mourn and to grieve at death is human but moving forward with life is to accept the '*hukam*' with equanimity. Pain and pleasure are like robes that hang in everybody's wardrobe. To accept the tragedies and triumphs of life in good grace is the essence of living in the shadow of God.

Of all the creatures, God has given to the humans the gift of intelligence to discover the immutable laws of nature and use the gift of technology and self effort to minimize the danger to humans and other life forms and maximize the comfort and quality of life. Every tragedy is a stepping stone to the triumph of human spirit. Selfless effort to ameliorate the effects of tragedy is the best prayer. Joy and grief, the human emotions, are the gifts from the Creator. We have to learn to experience them without extremes. That is the meaning of living under '*hukam*'.

Guru says that the heaven and hell are right here on this earth. We make them by our own deeds and experience them only in this life. Man has invited tragedy by inhabiting places that are subject to natural disasters. Man can surmount any future tragedies by using caution and technology. Rim of the Indian Ocean has been converted into a hell for those directly affected. For the rest of the mankind it is an opportunity to convert this hell into heaven.

PLEASE RISE FOR THE SIKH PRAYER

You are the Lord, we pray to You.
 You have graced us with our body and soul.
 You are our mother and father and we are your children.
 You have showered us with bountiful gifts.
 No body can fathom your limits.
 Only you are Supreme.
 Whole universe is governed by your '*hukam*'.
 Whatever you have created obeys your command.
 Only you know the extent and condition of your greatness.
 O God, Nanak, your devotee, is sacrifice to You.
 Dear God of us all, Nanak beseeches you to bless us all.
THANK YOU. PLEASE BE SEATED. Hardev Singh Shergill

SIKHISM AND THE PHILOSOPHY OF SPINOZA:

A Comparative Study by Jijo Panjikanan

It is interesting to discuss the relation between two philosophies that are extremely differentiated by tradition and region. They are Sikhism and the philosophy of Spinoza. The former is eastern and developed in the religio-cultural pattern, whereas the latter is Western and developed in the reflective analytic tradition of Europe. Even then there is a scope for comparative study. This comparison is accidental since neither Sikhism nor the philosophy of Spinoza had any influence or impact from each other.

God of Spinoza

In the Western philosophical circle, Spinoza is known as a God-intoxicated man, because in his philosophy God plays an important role. It can be said that Spinoza begins and ends with God. In his philosophy, the term he uses to denote God is substance — meaning the first reality. He came to this conclusion from reflective analysis. Spinoza has given the following definition for substance:

"By substance I understand that which is in itself and conceived through itself; in other words, that the conception of which does not need the conception of another thing from which it must be formed."

The above statement shows the nature of the substance or God that the substance does not need any help in order to exist, then it will be an infinite entity. If it is infinite, there will be no compulsion by any one. "God acts from the Laws of His own nature only, and is compelled by no one."

The substance is infinite; then it is causeless. So, the nature of Spinoza's substance is infinite, self-caused and eternal reality from which all things follow necessarily. The philosophy of Spinoza mentions that God is the totality of whole. "As God or substance is an all-inclusive whole, outside of which nothing can lie."

God of Sikhism

Sikhism is a religious system in which God has a primary

role to play as in Spinoza. Sikhism not only sticks on to God, but also on to the world. The opening lines of *Japji*, the Sikh morning prayer, clearly state the concept of God:

There is one God, He is the supreme truth, He, the creator, Is without fear and without hatred, He, the omnipresent, Pervades the Universe, He is not born, Nor does He die to be born again, Before time itself, There was truth, When the time began to run its course, He was the truth.

The opening line of the verse proves strict monotheism. For Sikhism, there is one God; it is self-existent. If it is self-existent, then it will be infinite. Whatever is infinite, will be self-caused. These qualities can be derived from the concept of God of Sikhism. Spinoza adds similar qualities to God, follows a strict monotheism that there is only one substance that is infinite and self-caused.

The chief quality attributed to God in Sikhism and in the philosophy of Spinoza can be seen that God is self-caused. In order to elucidate this quality, there are some more qualities attributed in the opening lines of *Japji*, i.e., He is beyond time and immortal. Nirbhay Singh in his book puts forward similar statement in order to compare Sikhism and Spinoza:

"Spinoza is picturing reality through geometrical metaphors. So, he conceives the reality as a logical system in which time has no place. Therefore, he defines substance as eternal. Whatever is eternal is non-temporal, then it will become durationless. "

The Sikh point of view is that God is beyond time. So, He is eternal. Eternal things are non-temporal, that is, spiritual. "The metaphysics of Sikhism gives priority to the spirit over the matter. Hence, it is spiritualism." Sikhism goes hand-in-hand with Spinoza regarding God.

The task is simple to dichotomize the world and God, and most of the philosophies do this. But Sikhism and the philosophy of Spinoza are different from the above position. So it is an interesting matter to discuss the status of the world in Sikhism as well as for Spinoza.

Spinoza and Status of the World

Most religions consider the status of the world as secondary, and the primary status is attributed to God. Most Western philosophers do the same. This tendency to create a dichotomy is an easy task. But to eliminate this dichotomy of God and world is difficult. If we can unite or integrate these two aspects, it will be a positive approach in philosophy. The motive of the Sikh Gurus and Spinoza was to eliminate this dichotomy.

We are in a circle of relations; there may be eternal or infinite elements included in this circle. According to Spinoza, substance is the eternal element and the substance is the cause of the world. Two more aspects are in the

philosophy of Spinoza, that is, attributes and modes. These two elements constitute the world.

"There can be no substance without attributes. Attributes do belong to the substance as its essence. As substance is self-contained and is infinite, so it has infinite number of attributes."

Human intellect cannot perceive all these attributes but only two. They are extension and thought. "God is extended as well as thinking." Spinoza tries to prove the existence of the world from substance through attributes, but this state is eternal and infinite. But the world is finite and spatial. Hence, he comes to the realm of modes.

Individual minds and individual bodies are finite as temporal modes of substance. Attributes appear in specific ways or modes. In his doctrine of modes, Spinoza hopes to explain the world of finite and individual things. "By modes," says Spinoza, "I understand affections of substance or that which is in another thing through which also it is conceived." That is, a mode or modification cannot be conceived except as the mode of a thing.

By adding the activities of modes, Spinoza comes to the conclusion that the status of the world is temporal and world is the manifestation of the substance in the form of modes. "Every mode is in God, for nothing can exist without God." So, all the properties of the universe follow necessarily from the concept of substance. "God is eternally in a state of self-modification producing an infinite series of modes, which are manifested either of His attributes."

Attributes act as agents to execute the will of God. This is the status of the world in Spinoza's philosophy. Here, world is real, and it is the manifestation of God. If we accept the reality of God and world, there is no scope for dichotomy, but integration. Spinoza's effort to integrate or unite two realities with equal status is a positive approach in philosophy. Here we can grasp the effort to unify two aspects, they are eternity and temporality. They are substance and modes or God and the world, respectively.

Status of World in Sikhism

Sikhism has a positive approach to the world as that of Spinoza. God and world have got equal status in Sikhism. God is the creator of the universe; before this universe, there was nothing except God. When He willed the creation of the world, he became manifest, is the tenet of Sikhism. The Sikh scripture and enough commentaries on Sikhism explain the above statement and most of them are in the form of verses:

God is only one His name is true He is the Creator.

In Sikhism, God is not only the creator, but the universe moves according to the pre-ordained command and will of

God. This earth is garden God is the Gardener He looks after everything And none is beyond His care. In the world there is hierarchy of elements. All these elements are the manifestations of God and these elements belong to God. My mind and body are His property He is the Creator and the Destroyer.

The above two verses clarify that world is the manifestation of God. It is because of this manifestation that Sikhism accepts the reality of the world. The world and God are *not dichotomized* in Sikhism. This approach is the distinguishing mark of Sikhism, and it differentiates Sikhism from other religions. Sikhism is for unification of God and world in a systematic way. The difference between God and world is that God is eternal and self-caused and the world is temporal. It is a fact that there are two aspects that are temporality and non-temporality, but it is not dichotomy because there is a ground for unification, because world is the manifestation of God.

In Sikhism, the whole system contains higher as well as lower elements. It is the hierarchical structure of the universe. This structure is governed by a cosmic principle that is known as *Hukam*. Real elements can be finite and temporal. The Sikh concept of the world is finite and temporal, but it is real. So, there is transcendence and immanence of God. Because, on the one side God is eternal and causeless, and on the other, He manifests as immanence in the world, and the ultimate reality in Sikhism is the unification of transcendence and immanence. Hence, reality in Sikhism is a systematic unity of world and spirituality. This unity can be called as integrative monotheism.

Spinoza starts from substance to attributes and to the temporal status, i.e., modes. God is eternally in a state of self-modification, producing an infinite series of modes. Here also there is transcendence and immanence. Substance is in transcendental level and modes are in temporal status. "As nothing is over and above God, so all is God, and everything follows from God. For this reason, God is said to be the indwelling and pervading principle of the universe." The status of the world in Sikhism and in Spinoza shows similarity. Both of them accept that there is a cosmic principle and the ultimate reality is the unification of God and world. The suitable word to this unification is integration.

Integrative Monotheism

Many philosophies with Vedic background have tried to dichotomize God and world. They sometimes totally negate the reality of world by considering it as an illusion. Advaita Vedanta is the best example for this attitude. In contrary to this attitude, there are some other philosophies that keep positive approach to the world, accept the reality of the world. The philosophy of Spinoza from the west and Sikhism

from the east are the best examples for the above said integral and a holistic philosophical position.

Sikhism is a *miri-piri* system; it is a Punjabi word meaning worldliness-cum-spirituality. Reality in Sikhism is the systematic unity of worldliness and spirituality.

Spinoza says that God and nature are related, and that God is in self-modification. God is eternal whereas the modes are finite. Windelband, a German thinker, seems to interpret Spinoza's metaphysical system as a dynamic and concrete unity. He justifies his standpoint that "God then exists only in things as their universal essence and they only in Him as the modes of His reality. In this sense, Spinoza adopts ... the expression of *natura naturans* and *natura naturata*. God is nature as the universal world essence, he is the *natura naturans*; as sum total of the individual things in which this essence exists modified, he is *natura naturata*." Hence, Spinoza's philosophy is a dynamic system. In a dynamic system, there will be unity. Diversity is the condition of unity, unity is a type of integration. Spinoza says "God is one", that is, He occupies a monistic position. Spinoza tries to unite God and world. This unification is an integration.

In Sikhism, God is both transcendent and immanent, as in Spinoza. He is both in the universe and outside it. The immanent aspect of God has been variously described here as His will that directs the universe. God created the universe, and became immanent in it, being at the same time transcendent, because He is self-caused, beyond time and eternal. Daljeet Singh says, "This immanence of God is only a symbolic way of expression of God's connection with the world. When the world was not there, the question of his immanence did not arise." Here also, there is an integration of two realities. The author of the article, *Integrative Monotheism of Sikh Gurus*, says that there is no dichotomy, but only integration in Sikhism. "The ideas of God and world acquire equal status in a specific way in the thought of the Sikh Gurus. God and the created world are found united in Sikhism. Not discrimination towards the world, but a lovely bond and an active association with it are built in Sikhism. As the most important step towards unity of God and the world, Guru Nanak declares the reality of the world. In the context of Indian philosophy, the Sikh thesis of reality of world is a revolutionary one with all its implications."

In this comparative study, the meeting points between Sikhism and Spinoza can be divided into three fields : 1) idea of God, 2) status of world, and 3) how God and world are related. The viewpoints of Sikhism and the philosophy of Spinoza move in a similar direction regarding the above three themes.

REFERENCES

¹ Robert Maynard Hutchins, *The Great Book of the Western World : Descartes - Spinoza* (21), University of Chicago, 1964, p. 355.

² *Ibid.*, p. 362.

³ Masih, Y., History of Modern Philosophy, Motilal Banarasidas, Delhi, 1982, p. 66.

⁴ Mercea Eliad, The Encyclopedia of Religion, Vol. 13, MacMillan Free Press, London, 1987, p. 316.

⁵ Nirbhaj Singh, Philosophy of Sikhism - Its Realities and Manifestations, p. 65.

⁶ Ibid., p. 85.

⁷ Masih, Y., op. cit., p. 69.

⁸ Ibid., p. 70.

⁹ Ibid., p. 70.

¹⁰ Ibid., p. 73.

¹¹ Mercea Eliad, op. cit., Vol. 13, p. 9.

¹² Harbans Singh Doabia, Sacred Nit-Nem, p. 3.

¹³ Harbans Singh, The Message of Sikhism, p. 4.

¹⁴ Ibid., p. 15.

¹⁵ Masih, Y., op. cit., p. 68.

¹⁶ Windleband, W., A History of Philosophy, MacMillan, New York, 1901, p. 409.

¹⁷ Daljeet Singh, The Sikh Ideology, Guru Nanak Foundation, New Delhi, 1984, p. 17.

¹⁸ Muthu Mohan, N., Integrative Monotheism of the Sikh Gurus, in Abstracts of Sikh Studies, Ed. Kharak Singh, Institute of Sikh Studies, Chandigarh, 1994, p. 20.

Copyright© Jijo Panjikanan. Published in the Abstracts of Sikh Studies.

The Future of Sikh Children In A Multi-Ethnic and Multi-Cultural Society

Dr. Sarjeet Singh Sidhu, Ipoh, Malaysia
MBBS, FRCOG, FICS, LLB (Hons.)

This paper was read at the SSI-WSC at Melaka on September 11, 2004

[This is part 2 of two parts. Part 1 appeared in the Jan. 2005 issue.]

POSSIBLE SOLUTIONS:

1. Reason and Change of Focus: All our efforts will have to be made to teach the principles of the Sikh religion, using the AGGS as the touchstone. Every dogma must be explained with logic and must have appeal to reason if it is to register on, and be accepted by, modern minds. *“Fix reason firmly in her seat, and call to her tribunal every fact, every opinion. Question with boldness even the existence of a god; because if there be one, he must approve the homage of reason rather than of blind-folded fear. Do not be frightened from this inquiry...”* [9]; this is how Sikh children of the future are going to approach every dogma and every opinion. *“The impious presumption of legislators and rulers, civil as well as ecclesiastical, who, being themselves but fallible and uninspired men, have assumed dominion over the faith of others, setting up their own opinions and modes of thinking as the only true and infallible, and as such endeavoring to impose them on others...”* [10], they admit to no error in their assertions and will allow no freedom of thought or opinion to others. Yet only reason and free inquiry can serve as effective agents against error, and both are anathema to all religions. *If past Gurdwara sermons are anything to go by our focus in the past has been on the Khalsa roop (appearance), with greater emphasis on the preservation of hair, and less on the spiritual, metaphysical aspects of the religion.* We will have to change our focus on to the intellectually stimulating aspects of the religion, i.e. the teachings contained in the AGGS. This call for a change of focus is by no means a call to do away with, or de-emphasise the importance of, the Five

Ks. For those who would insist upon the absolute importance of these symbols, as a requisite to qualify as Sikhs, this is a call to plead with them to appeal to the clean-shaven with reason and logic, convert them with love and compassion and not by derision and coercion. You cannot force someone to your point of view. Again, the words of Thomas Jefferson strike a concordant note: *“I may grow rich by an art I am compelled to follow; I may recover health by medicines I am compelled to take against my own judgement; but I cannot be saved by a worship I disbelieve...”* [11]. Surely you must at least want to believe that any one who has a true understanding of the Scripture (AGGS) will want to eventually be a full Khalsa. If you lack this conviction then your desire to impose your belief has no basis. The AGGS is the only thing about which Sikhs almost universally stand united, that it is eternal. Every other institution or rule is negotiable and amenable to change, including the *Rehat Maryada*. One can imagine the horror in the minds of the “orthodox” (the word is employed rather loosely) at this suggestion and in relation to the remarks made regarding rituals and idolatry, but there is no escaping that such issues will continue to be brought up in the future. The question is: *Are we honest enough and brave enough to confront the issues with reason as our main, if not sole, weapon?*

2. Language: The importance of one's mother-tongue in maintaining one's identity and one's culture is recognized by most. Besides our physical appearance it is our language that identifies us with our ethnic group. The Sikhs in Malaysia have woken up to this and we now have our Punjabi Education Foundation Malaysia running regular Punjabi classes. But unlike other ethnic groups, for the Sikhs the importance of Punjabi is seen not only in relation to cultural identity but also in relation to Sikhism itself. So interwoven are our language and our religion into our identity that we have difficulty separating the two without feeling a loss of identity. This may be acceptable to Punjabi Sikhs but cannot have much appeal to non-Punjabi Sikhs. *Indeed if Sikhism is to become a world religion we will have to separate this “Siamese twin” situation that exists between the Punjabi language and the Sikh religion.* In fact, if promotion of Sikhism is to be our primary aim, this separation of religion from the Punjabi language will become a necessity even for Punjabi children of the diaspora. Past seminars, big and small have all doggedly insisted on the need to learn Punjabi. However desirable this may be the fact remains that more and more in the future some degree of separation between the Punjabi language and Sikhism as a religion will become necessary.

In this context of teaching Punjabi to our children we have always laid emphasis on the role of family, placing greater responsibility on the mother. It is true that nurture is 'instinctively' natural to women, but we can no longer push

the job of teaching Punjabi to mothers. These days more and more mothers are highly educated working women, spending as much time in earning for the family, and then returning to manage a home. This will become even more of a norm in the future, and so our men will have to accept their wives as equal partners and share in the nurture of our children. Unless recognized as a just demand, this equality issue will be perceived as a problem, and a failure to resolve it will lead to divorces and marriages to non-Sikhs. This is what the future, in a multi-ethnic, multi-cultural society, will be like for our children.

3. Gurdwaras: Our Gurdwaras will have to be able to provide not just religious services but also other communal services. They will need to become Sikh centres for socio-cultural activities, provide counseling services, be in a position to provide at least emergency aid to disaster-hit Sikh families, and move up to become centres for dissemination of Sikh principles and ideals, always appealing to reason. Gurdwara programmes will have to cater for the youth with programmes on Sikh history, Punjabi culture, besides religious discourses, and employ audio-visual aids in this task. Conventional preaching methods will need to be modified or done away with altogether. Keeping Gurdwara programmes short and being punctual in the conduct of those programmes will go a long way in dissuading youths that Gurdwaras are a 'waste of time'.

Our granthis will always be viewed as 'priests', even if we insist that there are no priests in Sikhism. That being the case they will always be compared with, say, Christian priests. Our granthis, who are in most cases full-time priests, need to be able to inspire confidence in their congregation. This will only be possible by having well educated granthis who choose to become granthis. They will have to be highly motivated in their desire to be confidants of their congregations, and be able to command their respect and confidence. Very high qualities are thus required of such people, but how many of us actually know of any one granthi who meets these requirements? How we will find such committed individuals is something that will have to be worked out.

4. Sikh Organisations: To be a caring community we need to have organizations that can provide social and financial aid to needy Sikh families, aid in terms of food, clothing, shelter, school fees, books, etc. This may not be a major problem in the West, but is a very real problem in Malaysia. Most Malaysians are third or even fourth generation Malaysians, and whilst abject poverty may not have been an issue for the first generation, some in subsequent generations have certainly fallen on hard times. Helping our own is, and should, in itself be important, but there is a secondary reason also. The other ethnic and religious communities are well organized and are quick to help not just their own kind but

also those from other communities. This trait is especially noticeable in the Christians. Evangelists rush to help such poor families because they are vulnerable to conversion, and these evangelists have but one aim - to "save" souls! They take extra trouble to make hospital visits, offering not just gifts but comfort to the sick, especially the terminally ill, who are often neglected by their family, friends and their own community. Whatever the motives of the evangelists they are seen as good people by others, and the presumption becomes that whatever they are "selling" must be worth "buying".

On another level, we need to create youth movements and organizations that our youths can join and enjoy the feeling of togetherness and fellowship with peers of their own community, where they can enjoy activities of common communal interest.

5. Literature: We have to provide suitable literature in relation to Sikhism, Punjabi culture, and Sikh history to our youth, in a language with which they are most comfortable. Gurdwaras should be able to serve as mini-libraries for the purpose. Funds should be made available to subscribe to various Sikh journals like the *Sikh Review* from Calcutta, *Abstracts of Sikh Studies* from Chandigarh, and *Understanding Sikhism - A Research Journal*, from Canada. This will not only allow our youth to better understand the religion, but be exposed to differing views on the same issues, and comprehend the problems faced by their co-religionists in other parts of the world.

6. Human Resources: We have to find ways of enticing our reluctant professionals and other highly educated Sikhs into coming forward and volunteering their time, expertise, and money to lead and guide our youth and the community. Their reluctance in joining Gurdwara committees and other Sikh organizations is understandable, given the crass, obdurate, an often violent attitude of some of those who currently manage the organizations, especially the Gurdwaras. Some way will nevertheless have to be found to bring in these individuals in order to allow a diversity of opinions and to introduce fresh, liberal ideas into the organizations, ideas that will bring out the true teachings of Sikhism that can stand to reason.

7. Credible, International Organisation: For a relatively small religious community like ours, it is extremely important that we have an organisation that is credible and accepted by most, if not all, Sikhs and commands our respect and allegiance. Currently there is none that meets this requirement. In relation to this various people have at different times sought to declare some organization or institution as fitting the bill:

- The Shiromani Gurdwara Parbhandak Committee (SGPC): It has been referred to as the Sikh

Parliament by some, but it was brought into existence only to manage Gurdwaras in Punjab. It is hardly representative of all Sikhs. In any case the behaviour of its members over the years is hardly worthy of respect let alone the allegiance of all Sikhs.

- The Akal Takht: Whatever else its significance may be, it is not an organization, and cannot as such address our problems nor offer guidance. Again the character and attitude of some of its 'Jathedars', their appointment modes, and their unilateral pronouncements, disqualifies the Akal Takht.
- The Sarbat Khalsa: Whatever the historical origins of this 'institution', it is not practicable in today's environment, it would hardly be democratic, and would be subject to 'mob rule'.
- The Khalsa Panth: Even if it is not quite the same as the 'Sarbat Khalsa', the same limitations apply.

All these years the overseas Sikhs have looked to Amritsar and the Sikh leadership of the Punjab for guidance, or opinions, regarding problems faced by them in their adoptive countries – problems relating to the practice of Sikhism. On most counts they have been let down. Take a look at the Sikh situation in Punjab itself, the character and honesty of the leadership, the high-handed approach of the so-called "jathedars" of the Takhts, the endless squabbles between the various 'leaders', both political and ecclesiastic, and we are left wondering why we ever thought that they would be able to guide us, the overseas Sikhs. They are unable to put their own house in order, unable to put aside their differences and work for the benefit of the *Panth*; how could they be of any use to us? We, of course, have always been useful to them – financially!

There is thus a need for a World Sikh Organisation that would be accepted and respected by all Sikhs, one to which we would willingly give our allegiance. Of course an organization is only as good as its members in general and its leaders in particular. Its leaders will of necessity have to be men and women of impeccable credentials and character. They will have to be compassionate, liberal, fair-minded people who would cherish reason and diversity of opinion as admirable human traits. The setting up of such an organization will be difficult, the finding of such individuals to lead it even more so. This is evident from the several failed attempts to bring such a world Sikh organisation into existence in recent years. Once established such an organization could, inter alia, serve the following functions:

- Help to resolve problems of theology that continue to divide the Sikh Community, using well researched historical documents and reason, always using the AGGS as the touchstone.
- With the AGGS as the guide, it could help to make pronouncements on new issues that will arise from time to time.
- Be prepared to debate and, if necessary, abrogate dogmas that are out of consonance with the AGGS and/or are absurd in the light of new scientific evidence.
- Promote, where necessary, international awareness of Sikh problems and help to find ways to resolve those problems.
- Provide aid and guidance to Sikh organizations throughout the world in helping their individual communities to overcome problems of poverty, employment, the teaching of Punjabi and Sikhism, and other such projects of benefit to the community.

CONCLUSION:

We have to bear in mind that with a liberal education, an environment where reason and free inquiry are cherished, where access to information and a diversity of views is available with the click of a 'mouse', *Sikh children of the future are not going to accept everything on faith alone*. Being continuously influenced and educated by other ethnic groups and cultures they will demand rational explanations for everything, including a belief in God and religion. We can be brave, and choose to meet the demand head-on with reason and logic, or continue to avoid controversy and skirt the issues. The ball is in our court now.

"If you think your belief is based upon reason, you will support it by argument rather than by persecution, and will abandon it if the argument goes against you. But if your belief is based upon faith, you will realize that argument is useless, and will therefore resort to force either in the form of persecution or by stunting or distorting the minds of the young in what is called 'education'." - Bertrand Russell

Acknowledgements:

I wish to place on record my sincere thanks to the following for their encouragement and support and for having been instrumental in making available some of the material used in this paper:

1. Mr. Santokh Singh Randhawa, President Khalsa Diwan Malaysia.
2. Mr. Gurnam Singh

References:

1. Chahal D. S. 1997. Apostasy of Sikhism or Violation of Rehit Maryada. (From his website.)
2. Thomas Jefferson. 1814. *Letter to N. G. Duffief, Philadelphia Bookseller*. (From *Positive Atheism's* Historical section on the www).
3. Thomas Jefferson. *Notes on the State of Virginia, 1781-82*.
4. AGGS, M1, p 470
5. AGGS, M1, p 635
6. AGGS, M1, p 590
7. AGGS, M5, p 1160
8. Sidhu S. S. 1999. Is There Any Place for Ritualism and Idolism in Sikhism? *Understanding Sikhism Res. J.* 1 (2): 37-41.
9. Thomas Jefferson, *to Peter Carr, 1787*
10. Thomas Jefferson, in the opening passage to *Virginia Statute for Religious Freedom (1786)*, quoted from Merrill D. Peterson,

ed., *Thomas Jefferson: Writings* (1984), p 346.

11. Thomas Jefferson notes for a speech 1776, quoted from Gorton Carruth and Eugene Erlich, *The Harper Book of American Quotations* (1988).

REFLECTION ON MATA GUJRI JI in the context of Sahibzadas' Shaheedi and today's status of Sikh women in contemporary society

Gurmeet Kaur, USA

[This is part 2 of two parts. Part 1 appeared in the Jan. 2005 issue.]

State of the Contemporary Sikh Woman Today

As Sikhs we have proved ourselves as a community of heroes in different fields all inspired by our mothers and sisters, grandmothers and aunts. However, by and large in a Sikh social setup, it is very disappointing to see mostly men dominate the political, intellectual, academic and spiritual scene with women serving in the background, if at all. A conventional Sikh woman plays the traditional role of mother, daughter, wife and sister very well, but her creative potential to nurture the universal consciousness and her spiritual creativity still remain largely untapped.

Are there real equality, liberty and opportunity for a conventional Sikh woman? Have Sikh women been responsible with the status bestowed upon them? Have Sikh men shared their status of equality as described by Guru Nanak? The answer is a definite "no." In fact, evils like female feticide, dowry deaths, honor killings and domestic violence still exist in the Sikh community today. In addition, there remains great controversy about women doing Seva in Darbar Sahib.

Personal responsibility cannot exist without liberty, and liberty will not persist without responsibility. Today, most Sikh women hesitate to participate in the foreground. For example, in local Gurdwaras, they have the right to perform all spiritual duties, but few women manage gurdwara affairs, take the hukam, organize events, give sermons, or, as Panj Pyares, lead a Nagar Kirtan. To an outsider, it definitely looks like a male dominated religion and society.

Unfortunately, many Sikh women hide in their comfort zone and do not take steps toward their spiritual fulfillment. It seems enough to care for the children and manage the langar system. While these are extremely important tasks, why should Sikh women be confined to these duties and men denied them?

By throwing away our rights and responsibilities, Sikh women are doing a great dishonor to the Guru himself and to his ideals, visions, and efforts. We need to come forward, exercise our privileges once again, take our due status, and transform ourselves from the Sikh women that we are to the conscious Sikh women of the Guru. Only then, can we guide our future generations to the path of consciousness.

Road to transformation – From the Contemporary to the Conscious Sikh Woman

Indian culture has downgraded women in many ways for centuries: They have been deemed unworthy of education; restricted to being child bearers and housekeepers. In general, the male children have received preferential treatment in all areas of life. Women have been subjected to economic, social, cultural and judicial oppression from birth to death. They were regarded as a source of sin and obstruction to a man's salvation; they were declared devoid of intelligence.

Sadly to say, Sikhs have succumbed to the ways of Indian Culture rather than the ideals of the Guru. Equality between men and women in Sikhism has become mere rhetoric. The status of the Sikh woman has become one of:

- Low Self Esteem and hence incapable of independent identity without a male figure – a husband or a father or a son
- Inferior in education and hence not rising beyond traditional roles and devoid of leadership qualities.

The worst part is that subjugation has become so much a part of our lives that we do not even acknowledge that it exists.

If Sikhi is to flourish as a Universal religion, a faith of new age, there is a need to break out, untangle the web of culture, and reach to the core of the Guru's teachings. There is a need for men to step in and do their part. There is a need for all men and women to live a life of consciousness.

Men's Role

A Sikh Man can start with his own family; the first step is to acknowledge that there is a problem. Next comes a commitment to solve it. Take a sincere look and see signs of subjugation. Encourage the women to educate themselves. Fathers should make sure their daughters are physically, mentally and spiritually given the same opportunities as their sons. Daughters can help their mothers in the kitchen as well as play tablas with their fathers; daughters and wives can participate in Gurdwara meetings with the active encouragement of men. Sikh men can encourage and invite women in the Gurdwara to share services and seva. Through the Gurdwara, which is the center of our spiritual activities, we will become the champions of liberty, equality and responsibility denied not only to Sikh women but to women all over the world.

Men can pledge to fight practices like female feticide, dowry, and honor killings. They can make sure that Darbar Sahib Discrimination ceases. The whole world is looking at these issues and questioning the principles of equality we claim. Know that if you want Guru's Sikhi to flourish, you have to restore the status of Sikh women. You have to help to make the other pillar strong.

Let us now see how we all, as physical beings and as the soul brides of the Guru, can transform the state of women.

Conscious Sikh Woman – Consciousness is not a part time job

Sikhi or Consciousness relates to the Soul, and is the very essence of our practical life. We have to practice it all the times; seven days and twenty-four hours a day - Aath Pahar ;persistently and forever. This is why in Sikhism there is no particular day of the week, time or place marked for worship. *Sikhi* is not a part-time job!

ਆਠ ਪਹਰ ਰਾਮ ਨਾਮ ਵਾਪਾਰੋ:

Twenty-four hours a day, deal in the Divine Name.

The required efforts are constant practice in truthful living, persistent selfless service (*Seva*), continuous meditation (*Simran*), relentless detachment from *Maya*, daily introspection and education, and living in contentment and compassion, humility and grace.

How do we make room for non-stop consciousness in our life when we are already so busy? It is very simple. Take a look at our lives. Our needs are few, while our wants are almost limitless. We fill our lives with consumerism where the spiritual efforts have no time or space. *Gurbani* clearly tells us:

- ਰਾਜ ਕਪਟੰ ਰੂਪ ਕਪਟੰ ਧਨ ਕਪਟੰ ਕੁਲ ਗਰਬਤਰ:

Power is fraudulent, beauty is fraudulent, and wealth is fraudulent, as is pride of ancestry.

- ਮਾਲ ਕੈ ਮਾਣੈ ਰੂਪ ਕੀ ਸੋਭਾ ਇਤੁ ਬਿਧੀ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ:

You are wasting this life in the pride of wealth and the splendor of beauty.

How does this manner of living inhibit women from becoming conscious Sikh women? We as women spend endless time and resources in enhancing our outward appearance and beauty. What makes us not beautiful is not freckles on the skin or the age lines, but the freckles on our souls and the lines on our hearts. The face will just reflect the light of the soul eventually. We allow the freckles of anger, ego and pride to taint the beauty of the soul bride. We need to work on these blemishes.

- ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕਾ ਰੂਪ ਚੰਗੁ: The Divine Name is the Beauty and Delight of His servants.
- ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਵਿਦੂਣੀਆ ਸੁੰਦਰਿ ਮਾਇਆ ਧੋਹੁ: O Nanak, without the Divine Name, the beauty of *Maya*'s illusion or world-appearance is fake.

How beautifully *Gurbani* tells us about the beauty of a woman, of a soul-bride.

ਨਿਜ ਭਗਤੀ ਸੀਲਵੰਤੀ ਨਾਰਿ ॥ ਰੂਪਿ ਅਨੂਪ ਪੂਰੀ ਆਚਾਰਿ ॥

ਜਿਤੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਸੈ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹੁ ਸੋਭਾਵੰਤਾ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈ ਕਿਨੈ ਵਿਚਲੈ ਜੰਤਾ:

The bride soul engaged in true devotion has agreeable disposition. Her Beauty is incomparable, and her character is perfect. The house (body) in which she dwells is such a

praiseworthy house. But rare are those who, by becoming *Gurmukh*, attain that state.

Living in Consciousness - Our Thoughts mold our lives

Our thoughts reflect our words; words manifest as actions; actions shape our lives. Thus, the thoughts we think and surround ourselves will ultimately become our destiny. Thoughts bind us or set us free. That is, she who considers herself free becomes free, and she who thinks she is bound, remains bound. Thus, it is our duty as Sikh women on the path of consciousness to think we are free; that we are equal; and that we are responsible. Introspection to figure out who we really are is needed. Without knowing who we are, doubts and negativity in the form of cultural subservience and inferiority is bound to result. Simply Know that "I am: *Jot Saroop*".

ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ਅਪਣਾ ਮੂਲੁ ਪਛਾਣੁ:

O my mind, you are That — the true image of the Divine Light — know your Reality.¹

We must begin with the premise that we are the manifestation of God. At the same time, we must remember to be humble. Humility is the foundation for consciousness, humility that teaches equality, not manipulation; humility that teaches us to stand up for ourselves without undue anxiety and to exercise personal rights without denying the rights of others.

Living in Consciousness - Educate ourselves and our children

Knowledge is Power. If we are powerful, we do not need to fight for our place. How do we get this power? Reading is a good start. Culturally, reading is something most Sikh women of Indian origin do not do. It does not make the agenda, when we raise children, tend to the house, cater to our social commitments etc. Some of us spend time watching Indian Soap Operas for 2-3 hours each day, which reinforces cultural subjugation, makes mockery of the Sikhs, and strips them of their identity, values and pride. Why not use that time to read?

We must have a thirst for knowledge and then use reading to quench this thirst. A Conscious Sikh woman must read *Gurbani*, contemplate on it and practice it. We must draw on its teaching for our actions. In like manner, we must read Sikh history and be inspired by the lives of great men and women. We must read about current issues affecting the world around us. Empowerment is the key! Then we will have the most effective tool to fight any injustice. Then we will have meaning behind the things we say. We will not need to hide behind a man; we will be a capable, knowledgeable and powerful. Then we will raise our children in consciousness and confidence about themselves as spiritual persons. Only by example can we lead the next generation.

Living in Consciousness - The food we eat and feed

If “We are what we eat” and we are committed to the path of consciousness, we need to look at what we put in our bodies. As women, we not only feed ourselves but our family. As organizers of langar, we feed the community, the world family; thus we affect not only our own consciousness but that of the world around us. As Conscious Sikh women (and men) it is our responsibility to pass to our generations the concept of consciousness associated with food. This factor needs some examination, especially today when the culture of junk and fast food is so overwhelming. As repeatedly emphasized in the Baani, one of the most important disciplines necessary for consciousness is the control of the tongue both for food and speech:

- ਜਿਹਵਾ ਸੁਆਦ ਲੋਭ ਮਦਿ ਮਾਤੇ ਉਪਜੇ ਅਨਿਕ ਬਿਕਾਰਾ : You are intoxicated with the tastes of the tongue, with greed and pride; countless sins spring from these
- ਨਿਰਮਲ ਰਸਨਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਉ : Let your tongue become pure, drinking in the Ambrosial Nectar.

Our aim as true seekers is to purify ourselves of worldly filth by nourishing our body, mind and soul. The food we consume, the source it comes from (honest work), and the manner in which we prepare and partake of it, all affect the body and consciousness.

- ਜੇ ਰਤੁ ਲਗੈ ਕਪੜੈ ਜਾਮਾ ਹੋਇ ਪਲੀਤੁ ॥ ਜੇ ਰਤੁ ਪੀਵਹਿ ਮਾਣਸਾ ਤਿਨ ਕਿਉ ਨਿਰਮਲੁ ਚੀਤੁ : Clothes stained with blood become impure. O human, if you consume blood of other beings, then how can you have pure consciousness.
- ਓਨੀ ਦੁਨੀਆ ਤੋੜੇ ਬੰਧਨਾ ਅੰਨੁ ਪਾਣੀ ਥੋੜਾ ਖਾਇਆ: They burn away the bonds of the world, who eat a simple diet of grain and water.

On the path of consciousness we must reflect on what we eat, think, speak and do. Otherwise, body and mind will end up becoming a depository of waste instead of consciousness.

Living in Consciousness – Simple lives, nurturing the environment

One of the aspects of living a truly conscious life is to give back to the environment that nurtures us.

ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਖਿਤਾ ਮਾਤਾ ਧਰਤਿ ਮਹਤੁ:

Air is the Guru, Water is the Father, and Earth is the Great Mother of all.

We love, respect and care for our physical parents but forget our spiritual nurturers: the Air, the Earth and the Water, i.e. the environment we live in. Living a simple life; nourishing our bodies with simple food; catering to our needs rather than our wants, has a meaning beyond helping our own growth. We should take from the environment only as much as we need, so there is more for the rest of the creation. By our selfish acts of consumerism, we are not only making

ourselves devoid of spirituality, but we are stripping this earth of precious resources to sustain the beautiful creatures of God, including our own future generations.

To grow spiritually also means being Citizens of the World: to give to the creation of God whether it's the air, water, earth or animals or human beings in it. As women on the path of consciousness, we need to be the leaders in this area. Learn and teach to the world: “Live simply; so others may simply live”. When we give to the entire Universe with our purity, consciousness, and grace, that would be a mission accomplished. That would be a true tribute to Mata Gujri.

Conclusion

To do justice to Guru Nanak's vision we must restore the lost equality, liberty and justice given to women some 500 years ago. It starts at home right now. Acknowledge the fact that there is a problem; commit to the solution. Men have to participate equally. Women have to take on the personal responsibility. Together we have to implement this vision.

Take inspiration from Mata Gujri's life; be a source of such strength that your generations will follow by example. Fire up your enthusiasm. Fill your life with Naam and Chardi Kala is going to follow.

References

- ¹ SGGGS p. 727
- ² T. Singh Gurbani Articles www.gurbani.org
- ³ SGGGS p. 473
- ⁴ T. Singh Gurbani Articles www.gurbani.org
- ⁵ SGGGS p. 103
- ⁶ SGGGS p. 1020
- ⁷ SGGGS p. 933
- ⁸ SGGGS p. 879
- ⁹ Allaboutsikhs.com
- ¹⁰ The Sikh Women, Sikh Missionary Society U.K.
- ¹¹ Ibid.
- ¹² SGGGS p. 107
- ¹³ SGGGS p. 708
- ¹⁴ SGGGS p. 24
- ¹⁵ SGGGS p. 264
- ¹⁶ SGGGS p. 707
- ¹⁷ SGGGS p. 370
- ¹⁸ SGGGS p. 441
- ¹⁹ SGGGS p. 616
- ²⁰ SGGGS p. 281
- ²¹ SGGGS p. 140
- ²² SGGGS p. 467
- ²³ SGGGS p. 8

[About the Author: Bibi Gurmeet Kaur is a Gursikh Mother of a young and aspiring khalsa, an active member of the Sikh Community in Atlanta and a full-time professional. Gurmeet is serving as a volunteer Gurmat teacher in the local Sikh Community, connecting children with Gurbani, Sikh history and Sikh issues. She is working to develop an organization named Conscious Children to change the lives of orphan and underprivileged children in India into conscious Gursikhs by an end-to-end investment into their being as individual souls and not as objects of handouts.]

MODI ANTAGONISES SIKHS CANCELS GURPURB HOLIDAY IN GUJARAT

Prabhjot Singh/Tribune News Service

Chandigarh, January 29, 2005

Anguished at the decision of the Gujarat Government to cancel holiday on the birth anniversary of Guru Nanak Dev, Sikhs from various walks of life have decided to lodge a protest with the authorities concerned tomorrow. "Thousands of Sikhs would assemble and attend the bhog ceremony of Akhand Path held annually at Vadodara tomorrow before handing over a memorandum to the Deputy Commissioner of the city for passing it on to the Governor of Gujarat," says Mr Parminder Singh, general secretary of the Punjab Pradesh Congress Committee.

"The cancellation of holiday on Guru Nanak's birth anniversary beginning November last was a reflection on the communal leanings of the BJP government in the state headed by Mr Narendra Modi," said Mr Parminder Singh. "It is all the more shocking as the BJP has been claiming the SAD as its alliance partner, both in Punjab and at the Centre. While it is holiday on all main festivals of other minorities in Gujarat, the Modi government has discontinued Guru Nanak Dev's birth anniversary holiday from last year," he said, holding that until 2003 it used to be a gazetted holiday.

A large number of Gujaratis, including Sindhis, join Punjabis at the annual Akhand Path at Vadodara. Eminent ragi jathas from Punjab also attend the bhog. "We have chosen January 30, Mahatma Gandhi's martyrdom day, to lodge our protest," says Mr Parminder Singh holding that Mahatma Gandhi too sacrificed his life for upholding teachings of universal brotherhood, peace and non-violence as preached by Guru Nanak. After Sunday's protest, he says, a deputation will call on the Prime Minister, Dr Manmohan Singh, and the Congress President, Ms Sonia Gandhi, to seek Central Government's intervention on the issue.

[Any action of this significance cannot be taken by any Chief Minister without the consent of the Party Central Committee. No Chief Minister can survive by defying the Party Central Committee. Badal is still a partner of BJP and expects the Sikhs to further his ambition to become Chief Minister again while selling out the interests of the Sikh nation. So much for the secular character of the Indian Republic. ED]

THE SIKH COALITION

The Future of Sikhs In America is In Your Hands

The Coalition has helped Sikhs across the country. In the last three years the Coalition has provided legal assistance to more Sikhs in the U.S. than any other organization in history. We have helped in:

62 cases of Hate Crimes
27 cases of Racial Profiling
22 incidents of Employment Discrimination, and
17 Sikhs facing prosecution for carrying the Kirpan
Nearly 400 bias incidents documented

As we approach the end of the year, we would like to review the tremendous strides our community and the Sikh Coalition have made this year. We would also like to ask for your tax-deductible financial support so we can continue to move forward. The Coalition has helped many individuals who faced discrimination because of their identity:

- Today, Amric Singh Rathour is working on the corner of Canal Street and Bowery Street in New York City, wearing the uniform of the New York City Police Department, while maintaining his identity as a turbaned member of the Sikh faith. -

- Sat Hari Singh continues to work as the operator of the Number 4 subway train of the Metropolitan Transportation Authority in New York City with his turban intact.
- Harbakhshish Singh was able to participate in his high school graduation ceremony in Los Angeles while wearing his turban instead of the graduation cap school administrators told him he had to wear.
- Today, Gurpal Singh can rest assured that he will not be prosecuted for simply carrying his kirpan.

The Coalition has also made tremendous strides in spreading awareness about Sikhism across the US:

- We conducted over 70 training sessions this year for law enforcement officials, educators, and government administrators all over the country on Sikhs and Sikh practices.
- We developed curriculum materials for Project Reflect --- an effort to create and implement a school curriculum on the experiences of Sikhs and other minorities in America.

We encourage you to visit www.sikhcoalition.org to learn about these and other great initiatives. But our victories do not have to stop here. Please make a tax-deductible donation so we can continue to march forward to defend the Sikh identity and safeguard the civil and human rights of fellow citizens. Our high level of activity can only be sustained through continued consistent support from our community. At present, the Coalition is in the midst of a campaign to

create a base of recurring donations from which to maintain and continue our important work. Our campaign goal is receive a total commitment of \$15,000 per month in recurring donations. We have raised twenty percent of that goal thus far (as of Dec. 22, 2004 posting)

[Please donate generously. The Sikh Coalition, 396 Broadway, Suite 701, New York, N.Y. 10013. .ED]

PINGALWARA

Appeal to all Sikh Institutions, Gurudwaras and Sikh Sangat
Regarding: Bhagat Puran Singh, Pingalwara Charitable Society, Head Office Amritsar, Punjab India

Waheguru Ji Ka Khalsa, Waheguru Ji Ki Fateh

Through this letter we want to appeal every one of you to come forward to help Bhagat Puran Singh Pingalwara Charitable Society, Amritsar India. Bhagat Puran Singh was a great humanitarian and dedicated his life to serve the needy long before Mother Teresa dedicated her life to do the same. He was an enlightened soul and was the Bhai Ghania of this era. He did not consider cast/creed or religion while helping the needy. He carried forward the work of Guru Arjan Dev Ji in the 20th century and founded Pingalwara Charitable Society that still continues to spread the message.

This year is an auspicious year, not only do we celebrate 400 years of Guru Granth Sahib Prakash Ustav but also Bhagat Puran Singh's 100 Birthday (1904-2004). So this year with a renewed effort let's start donating to the Bhagat Puran Singh Pingalwara Charitable Society, so that it in turn can continue to carry forward the work started by Bhagat Puran Singh. On 10th Oct 1989, we mailed a letter from Guru Nanak Foundation of Cleveland, Ohio (USA) to Gurudwaras all over the world requesting them to keep Pingalwara boxes in their premises. This was done in an effort to gather momentum to collect funds for the Pingalwara Charitable Society (letter attached). We got a very good response from everyone and today most of the Gurudwaras have boxes, where the Sangat deposits funds.

Today, we are appealing to everyone again to keep Pingalwara boxes in the remainder of the Gurudwaras. We also request you to collect money at your homes/business/stores. Send in all the donations to Pingalwara Charitable Society, Amritsar to help worthy cause of caring for the aged, handicaps, incurably sick, insane and destitute. We also appeal to the doctors to have free medical camps in the name of Bhagat Puran Singh to help the sick and the poor.

These small steps from our side can go a long way in the lives of the helpless people, who have nowhere to go and nobody to look after them. We should continue to water the seed that Bhagat Puran Singh planted to a healthy plant. Being out of our country we need to make an extra effort to help our own country and the heritage left behind by Bhagat

Puran Singh. We are proud to have Bibi Abnash Kaur, who is serving Pingalwara Society of Ontario (124 Blackmere Circle Brampton, Ontario Canada L6W 4C1). She has made great efforts to collect funds and send them to India's Pingalwara Society.

In India, Dr. Inderjit Kaur has taken over the work and efforts of Bhagat Puran Singh and is trying to follow in his footsteps. She has gone a long way in carrying the torch of serving the mankind forward. Let's all join hands this year and years to come to spread the message of Bhagat Puran Singh across the world. Let's collect funds to send to Pingalwara Charitable Society, Amritsar, so that they can continue to help the needy and poor and keep Bhagat Puran Singh's spirit alive. Let him always live in our hearts and our minds by preaching his message and preserving his heritage "A heritage to serve".

Present strength of recipients of Pingalwara Services:

1. Mental Patients	274
2. Paralysis, Polio	79
3. Mentally Challenged	142
4. Deaf and Dumb	39
5. Old Aged	117
6. Injured	24
7. T.B. Patients	19
8. Blind	14
9. Aids Patients	05
10. Epilepsy	87
11. Cancer Patients	04
12. School Going Children	58
13. Abandoned Children	03
14. Treated and Cured	43
	908

Addresses for Pingalwara Donations

Donations to Pingalwara Charitable Society can be made at the following locations/addresses:

India:

Bhagat Puran Singh All India Pingalwara Charitable Society
Head Office Amritsar, Punjab India
Phone 011-91-183-2584713 and 011-91-183-2584586

Canada:

Bibi Abnash Kaur Kang President Pingalwara Society of Ontario, 124 Blackmere Circle, Brampton Ontario Canada, L6W4C1

Please note that you can get tax deductions for the donations made to this address

USA:

Jaswant Sawhney Trust Fund in Association with All India Pingalwara Charitable Society (Regd.). Dusaj Jatinder Kaur TTEE, 7713 Toburk CT, Hanover MD 21076 USA, Phone 410-551-8010

Please note that the donations are tax deductible and you can get a receipt and Tax ID number

For more information about the donations or any other general inquiries please contact: Gurcharan Singh Ahuja, Tel: (440) 248-0466
[Our Gurus bade us to help the needy. They even instituted the practice of 'daswandh' for this purpose. They also cautioned us to give wisely. You can accomplish both by giving to this charity. ED]

UNIVERSALISM IN GURU GRANTH SAHIB.

Dr. Tejpal Singh, Sydney, TeleFax: 612-9620 7101

Paper was read at the Singh Sabha International World Sikh Conference held in Sydney, Australia on September 18 & 19, 2004. ED.]

Guru Granth Sahib is the holy Scripture of the SIKHS; but its appeal is to whole of the mankind. Guru Granth Sahib encompasses the every part of humanity. It projects the MAN, who is the measure of all things. Its vision is splendid and vast, which focuses on the basic inherent characteristic attributes of man: his ego, tensions, fears, frustrations, anxieties, prejudices, temptations and even aspirations. It also prescribes a panacea for all the ills of man both physical and mental. Its appeal is ecumenical: everybody irrespective of caste, creed, religion, race, gender, and region is welcome. Guru Granth Sahib is a major repository of spiritual thought. It enshrines the richest spiritual experience of humanity. It has a vast humanitarian doctrine based on truth, compassion and social justice. It has the pursuit of excellence in its content and form. It is a Granth par excellence in aesthetics. It eulogizes the vision of the cosmic order and exhortation to the higher values of life. It sings the utterings of the God-inspired men, who have expressed the Divine Word in a spirit of deep humility and compassion for humanity. It is the repository of the Divine Word (*Shabad, Nam, Logos*), which lifts the man from his daily routine to the higher planes of spiritualism. Its appeal is twofold: it liberates the man from his material bindings and gives him freedom, liberation (*Mukti, Moksha*). It serves as a remedial manual for the ills of mankind. It seeks a way out of his mundane, humdrum existence to a spiritual outlook.

Guru Granth Sahib contains the exuberances of the highly divine poets of their spiritual experiences in the languages of common people, who were debarred from the access to the pantheons, because of religious bigotry. It gives a new hope to the socially outcaste. The mission of the Gurus was to raise the mankind from its condemnation of sin and crime to the ethical values.

The basic ideology enshrined in its Fundamental Creed (*Mul Mantra*) is absolute Monotheism; which says:

Ek Onkar Satte Namu SGGS. P 01

He is the Sole Supreme Being; of eternal manifestation; Creator, Immanent Reality; Without Fear; Without Rancour; Timeless Form; Un-incarnated; Self-Existent; Realized by grace of the holy Preceptor.

The Monotheistic meanings of the Fundamental Creed are crystal-clear. It is an epitome of Guru Granth Sahib. It conceptualises the main doctrines of SIKHISM, which asserts that God is without rancour. It differs from Christianity:

“You should not bow down to them or worship them: for I, the LORD your God, am a jealous God, punishing the children for the sin of their fathers to the third and fourth generation of those who hate me, but showing love to a thousand generations of those who love me and keep my Commandments.” EXODUS 20: 4 The Holy Bible. New

International Version, HODDER AND STOUGHTON, LONDON, 1988, P.55

But Guru Granth Sahib says that God is all love and He forgives the sinners:

ਹਰਿ ਜਨ ਰਾਖੇ ਗੁਰ ਗੋਵਿੰਦ ॥
ਕੰਠਿ ਲਾਇ ਅਵਗੁਣ ਸਭ ਮੇਟੇ ਦਇਆਲ ਪੁਰਖ ਬਖਸੰਦ ॥ ਰਹਾਉ ॥
(ਪੰਨਾ ੬੮੧)

The Divine Master His servants has succoured
The Master compassionate, forgiving, to His bosom Has
clasped them, And all their sufferings effaced.
(Pause) GGS P681

Guru Granth Sahib says that every one has been created by God, all men are from one Creator, whole of the universe is cast from one dye, let there should be no delusions about it, the Creator is in the creation and the creation is in the Creator. God is immanent:

ਅਵਲਿ ਅਲਹ ਨੂਰੁ ਉਪਾਇਆ ਕੁਦਰਤਿ ਕੇ ਸਭ ਬੰਦੇ ॥
ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭੁ ਜਗੁ ਉਪਜਿਆ ਕਉਨ ਭਲੇ ਕੇ ਮੰਦੇ ॥
ਲੋਗਾ ਭਰਮਿ ਨ ਭੂਲਹੁ ਭਾਈ ॥
ਖਾਲਿਕੁ ਖਲਕ ਖਲਕ ਮਹਿ ਖਾਲਿਕੁ ਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ਸ੍ਰਬ ਠਾਈ ॥
ਗੁਰੁ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ. ਪੰਨਾ:1349-50

God first created Light; all else is subject to his might. Since from one Light is the whole world created, who is noble, who inferior? (1) Folks, Brethren! Be not lost in illusion.

The Creator is in the creation; in the creation abides the Creator, Pervasive everywhere. (I-Pause) SGGS PP1349-50

God is our Father and we are His children.

ਏਕੁ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੂ ਮੇਰਾ ਗੁਰ ਹਾਈ ॥ ਗੁਰੁ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ. ਪੰਨਾ:611

The One God is our only Father, We are all children of that One Father. SGGS P 611.

Guru Granth Sahib preaches ecumenism that all belong to the Divine Commonwealth, none is debarred from it; ਸਭੈ ਸਾਝੀਵੁਲ ਸਦਾਇਨਿ ਤੂੰ ਕਿਸੈ ਨ ਦਿਸਹਿ ਬਾਹਰਾ ਜੀਉ ॥

ਗੁਰੁ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ. ਪੰਨਾ:97

In Thee are all sharers: to none dost Thou appear alien. SGGS P 97

Guru Granth Sahib publicizes harmonious living and good neighbourly relationships:

ਨਾ ਕੇ ਮੇਰਾ ਦੁਸਮਨੁ ਰਹਿਆ ਨਾ ਹਮ ਕਿਸ ਕੇ ਬੈਰਾਈ ॥
ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਸਾਰੁ ਪਸਾਰਿਓ ਭੀਤਰਿ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ॥ 2 ॥
ਸਭੁ ਕੇ ਮੀਤੁ ਹਮ ਆਪਨ ਕੀਨਾ ਹਮ ਸਭਨਾ ਕੇ ਸਾਜਨ ॥
ਗੁਰੁ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ. ਪੰਨਾ:671

Neither is any my foe, nor I enemy of any, Within my self has the Supreme Being spread His visible expanse. Of this from the holy Preceptor have we got realization. (2)

All have I made my loving friends; friend of all am I grown. SGGS P671

ਨਾ ਕੇ ਬੈਰੀ ਨਹੀ ਬਿਗਾਨਾ ਸਗਲ ਸੰਗਿ ਹਮ ਕਉ ਬਨਿ ਆਈ ॥

None now is our foe nor a stranger—With all are we in

accord. (1)SGGS P 1299

Guru Granth Sahib projects the idea of a good state, a welfare state where human rights are preserved and everyone enjoys the fruit of freedom:

ਹੁਣਿ ਹੁਕਮੁ ਹੋਆ ਮਿਹਰਵਾਣ ਦਾ ॥ ਪੈ ਕੋਇ ਨ ਕਿਸੈ ਰਵਾਣਦਾ ॥
ਸਭ ਸੁਖਾਲੀ ਵੁਠੀਆ ਇਹੁ ਹੋਆ ਹਲੇਮੀ ਰਾਜੁ ਜੀਉ ॥

ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ. ਪੰਨਾ:74

Now is the gracious Lord's ordinance promulgated:
None to another shall cause hurt,

All mankind now in peace shall abide—Gentle shall the governance be. (13) SGGS P. 74

Guru Granth Sahib advises to serve mankind. Altruism is one of the basic tenets preached by Guru Granth Sahib:

ਵਿਚਿ ਦੁਨੀਆ ਸੇਵ ਕਮਾਈਐ ॥ ਤਾ ਦਰਗਹ ਬੈਸਣੁ ਪਾਈਐ ॥

ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ. ਪੰਨਾ : 26

By devotion in this world, Shall ye get a place at the Divine Portal.

Guru Granth Sahib visualizes an ideal state where everybody is free, all are equal, none is harassed, no body can repress others, there is no economic exploitation, there is no political repression and there is no social injustice. It is a Utopian state. It is based on utilitarianism. Bhakat Ravidas says:

ਬੇਗਮ ਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੇ ਨਾਉ ॥ ਦੁਖੁ ਅੰਦੋਹੁ ਨਹੀ ਤਿਹਿ ਠਾਉ ॥

ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ. ਪੰਨਾ:345

The City Joyful is the name of that city—Suffering and sorrow abide not there. SGGS P.345

Governments are tyrant. They violate the Human Rights. They exploit their citizens:

ਰਾਜੇ ਸੀਹ ਮੁਕਦਮ ਕੁਤੇ ॥ ਜਾਇ ਜਗਾਇਨਿ ਬੈਠੇ ਸੁਤੇ ॥

ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ. ਪੰਨਾ: 1288

Rulers have turned beasts of prey, their officers are hounds; None do they allow in peace to rest. The subordinates wound the people with their claws, You dogs! Lick on the blood and marrow of the poor. SGGS. P 1288

Governments start wars to win others. Wars cause great bloodshed; but Guru Granth Sahib condemns such attitude and suggests to enter into direct dialogue with the opponents:

ਹੋਇ ਇਕਤੁ ਮਿਲਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਦੁਬਿਧਾ ਦੁਰ ਕਰਹੁ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥

ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ:1185

Brethren! All in union meet, And by absorption in God cast off duality. We should communicate with one another and resolve our differences with dialogue instead of fighting. We should adopt the policy of detente:

ਜਬ ਲਗੁ ਦੁਨੀਆ ਰਹੀਐ ਨਾਨਕ ਕਿਛੁ ਸੁਣੀਐ ਕਿਛੁ ਕਹੀਐ ॥

ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ. ਪੰਨਾ:661

As long as we live in this world, We should try to communicate with others, And listen to them also.

Aggressors, like Babar, are condemned in Babarvani, it is said:

ਪਾਪ ਕੀ ਜੰਵ ਲੈ ਕਾਬਲਹੁ ਧਾਇਆ ॥ ਜੋਰੀ ਮੰਗੈ ਦਾਨੁ ਵੇ ਲਾਲੇ ॥

ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ. ਪੰਨਾ:722

Babar with the wedding-party of sin from Kabul rushed down,

And forcibly demanded surrender of Indian womanhood. The rulers show off their power and repression; but their days are numbered:

ਕੋਊ ਹਰਿ ਸਮਾਨਿ ਨਹੀ ਰਾਜਾ ॥ ਏ ਭੂਪਤਿ ਸਭ ਦਿਵਸ ਚਾਰਿ
ਕੇ ਬੂਠੇ ਕਰਤ ਦਿਵਾਜਾ ॥ ਪੰਨਾ 856

No king is as great as God: These monarchs, lasting four days, make false ostentation. SGGS P. 856

Guru Granth Sahib preaches egalitarianism. Castes and classes are obliterated and a classless society is established:

ਖਤਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸੂਦ ਵੈਸ ਉਪਦੇਸ ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਕਉ ਸਾਂਝਾ ॥

ਪੰਨਾ 747

One common spiritual message is meant for all four, Khatri, Brahmins, Sudras and Vaishas. SGGS P. 747

Indians were divided into Hindu and Muslim religions. Unfortunately, they did not see eye to eye but were always at each other's throat. Guru Granth Sahib advises its adherents to rise above this divide:

ਨਾ ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ॥ ਅਲਹ ਰਾਮ ਕੇ ਪਿੰਡੁ ਪਰਾਨ ॥

ਪੰਨਾ 1136

We neither are Hindus nor Musalmans

Our body and life is Allah's - Ram's. SGGS P. 1136

This world is not a purgatory for sinners. On seeing the miserable condition of humanity in this world Guru Granth Sahib encourages man to live a full life and be in high spirits (*Charhdi Kala*). It is a complete metamorphosis:

ਮਿਹਰਵਾਨੁ ਸਾਹਿਬ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥ ਸਾਹਿਬ ਮੇਰਾ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥ ਜੀਉ ਸਗਲ

ਕਉ ਦੇਇ ਦਾਨ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤੂ ਕਾਹੇ ਡੋਲਤਿ ਪ੍ਰਾਣੀਆ ਤੁਧੁ ਰਾਖੇਗਾ

ਸਿਰਜਣਹਾਰ ॥ ਜਿਨ ਪੈਦਾਇਸਿ ਤੂ ਕੀਆ ਸੋਈ ਦੇਇ ਅਧਾਰੁ ॥

ਪੰਨਾ 724

Gracious, gracious is the Lord; Ever gracious the Lord.

On all creation boons He confers. (Pause)

Thou creature of God! Why fall into suspense?

The Creator shall, preserve Thee. SGGS P.724

Guru Granth Sahib confers that man's life is supreme on this planet. No other form of life can be comparable with human life:

ਅਵਰ ਜੋਨਿ ਤੇਰੀ ਪਨਿਹਾਰੀ ॥ ਇਸ ਧਰਤੀ ਮਹਿ ਤੇਰੀ ਸਿਕਦਾਰੀ ॥ ਪੰਨਾ 374

All other species are subservient to you; On the earth your dominance is established. SGGS P. 374

Guru Granth Sahib suggests that there is no need to go to seclusion for getting liberation, you can get it while doing the duties of a householder:

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਐਸੀ ਵਡਿਆਈ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਕਲਤੁ ਵਿਚੇ ਗਤਿ ਪਾਈ ॥

ਪੰਨਾ 661

Such is the holy Preceptor's great miracle, That even living the life of a householder man can attain supreme state.

SGGS P.661

If a man adopts a life style as proposed by the Sat Guru, he can achieve liberation living a full life:

ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰ ਭੋਟਿਐ ਪੂਰੀ ਜੋਵੈ ਜੁਗਤਿ ॥
ਹਸੰਦਿਆਂ ਖੇਲੰਦਿਆਂ ਪੈਨੰਦਿਆਂ ਖਾਵੰਦਿਆਂ ਵਿਚੇ ਹੋਵੈ ਮੁਕਤਿ ॥
ਪੰਨਾ 522

Saith Nanak: By contact with the Master is the true device of living perfected. In a life of smiling, playfulness, enjoyment of wear and food, Is attained liberation. (2) SGGS P.522

Guru Granth Sahib rejects an ascetic life of fasting and self-infliction i.e. Hath Yoga. Guru Granth Sahib dispels all kinds of illusions, and unravels the Supreme Reality. It liberates the mind from every kind of delusion, religious and social bondages. It gives a man his much-sought after freedom:

ਫੂਟੇ ਆਂਡਾ ਭਰਮ ਕਾ ਮਨਹਿ ਭਇਓ ਪਰਗਾਸੁ ॥
ਕਾਟੀ ਬੇਰੀ ਪਗਹ ਤੇ ਗੁਰਿ ਕੀਨੀ ਬੰਦਿ ਖਲਾਸੁ ॥ ਆਵਣ ਜਾਣੁ ਰਹਿਓ ॥
ਤਪਤ ਕੜਾਰਾ ਬੁਝਿ ਗਇਆ ਗੁਰਿ ਸੀਤਲ ਨਾਮੁ ਦੀਓ ॥ ਪੰਨਾ 1002 ॥
Shattered is doubt's egg-shell, and the mind illumined: The Master, cutting off fetters from our feet, has freed us from Bonds. Now is my transmigration ended. Cooled is the boiling cauldron, as the Master the cooling Name has granted. SGGS P.1002

Guru Granth Sahib censures every kind of genocide, violence, Holocaust, terrorism, nuclear wars, which are hanging on the heads of humanity like a sword of Damocles cf. *Babarvani*. 9/11, Belsan, genocide in Sudan, Iraq War, Bali and Jakarta bombings are some incidents in which thousands of innocents have perished. There seems to be no end of such incidents. God save us!

Guru Granth Sahib has a universal application for mankind. At the end of Guru Granth Sahib, its compiler, Guru Arjan Dev Ji visualizes its universal aspect in a metaphor of Salver and heavenly food:

ਥਾਲ ਵਿਚਿ ਤਿੰਨਿ ਵਸਤੁ ਪਈਓ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਵੀਚਾਰੋ ॥
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਪਇਓ ਜਿਸ ਕਾ ਸਭਸੁ ਆਧਾਰੋ ॥
ਜੇ ਕੋ ਖਾਵੈ ਜੇ ਕੋ ਭੁੰਚੈ ਤਿਸ ਕਾ ਹੋਇ ਉਧਾਰੋ ॥ ਪੰਨਾ 1429

In this Salver are lying three viands—truth, content and contemplation. Also lying in it is Lord's ambrosial Name, Sustenance of all existence. Whoever partakes of it, consumes it, shall be saved. SGGS P. 1429

[Acknowledgement: English translation of Gurbani is rendered by Prof. Gurbachan Singh Talib, which is thankfully acknowledged. Author.]

GURBANI PATH

Gurdev Singh Sangha, Kitchener, Canada
Original in Panjabi Presented at the SSI-WSC, Dixie Road Gurdwara,
Mississauga, Canada, on Sept. 25, 2004. English translation by
Prof. Pritam Singh Grewal, Kitchener, Canada

Reading Gurbani has been greatly emphasized in Sikhism. Most of us perform it only as an act of pious, ritualistic or charitable nature. Perhaps, that is why various methods and rituals of Gurbani recitation like Akhand Path; series of

Sukhmani Sahib, Nitname and Naam Simran sessions are in vogue.

Many preachers, priests, especially the so-called sants, cult heads, and deradar babas exhort their followers: Do Path, Nam Jaap and Simran. All this seems to have developed a business mentality among greedy priests, sadhs and even some institutions to mint money in the guise of religious practice. So much so, Brahmanical rituals also accompany Gurbani recitation.

No doubt reading Gurbani and meditating on Naam are very important. But should this practice remain limited to mere reciting or getting Gurbani Path read by hired readers? It is most painful to see that most of our religious and political institutions have become subservient to those who hold and promote Brahmanical and mercantile mentality. Path, its exposition, Kirtan, and even Naam Simran is being commercialized.

We have drifted away from the Gurus' teaching that a Sikh must recite or hear Gurbani to seek and practice the way which leads his/her awareness to Gurmukh level or Guru-oriented thinking and living. We are expected to dwell on Gurbani and learn to shatter the veil of ego and ignorance so as to lead helpful, happy and peaceful life in society. We ignore this advice and do not advance from mere recitation part.

On the other hand, we have started worshipping our Gurus like *avatars* and reading/selling their Bani like Jantar-Mantars! In the absence of understanding what the Gurbani says and means, our self remains enveloped in ignorance and superstitions. Guru Granth Sahib is being worshipped like an idol.

Let us try to answer these common questions which arise about Gurbani Path: Why, how and for what purpose should the Gurbani be recited? Sikhs must read/recite Gurbani to understand how to dispel ignorance and enlighten themselves with Gurmat Gyan and thereby reach the Gurus' realm of awareness. Gurbani teaches us how to break the shackles of Haumai or ego and realize our real self.

“ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਆਪਣਾ ਮੂਲੁ ਪਛਾਣੁ ॥
ਮਨ ਹਰਿ ਜੀ ਤੇਰੈ ਨਾਲਿ ਹੈ ਗੁਰਮਤੀ ਰੰਗੁ ਮਾਣੁ ॥” (AGGS, p.441)

As we are driven by egocentric 'me-mine' attitude, there is no hope of peace and happiness in families and society. We are always under undue anxiety, stress and strain. Its solution, according to Gurmat, is to attain Jiwan-Mukti or liberation while performing social duties of day-to-day life. We can learn and practice this way of life by reading and understanding the Gurus' message conveyed in Gurbani.

“ਸੋ ਮੁਕਤਾ ਸੰਸਾਰਿ ਜਿ ਗੁਰਿ ਉਪਦੇਸਿਆ ॥
ਤਿਸ ਕੀ ਗਈ ਬਲਾਇ ਮਿਟੇ ਅੰਦੇਸਿਆ ॥” (AGGS, p.519)

Reading and listening to Gurbani is a means to the goal of understanding, imbibing and practicing Gurus' teaching and wisdom. Reading/reciting without grasping the essence do not help in our spiritual development

“ਪੜਿਐ ਨਾਹੀ ਭੇਦੁ ਬੁਝਿਐ ਪਾਵਣਾ॥” (AGGS, p.148)

“ਜੋ ਸੁਣੈ ਕਮਾਵੈ ਸੁ ਉਤਰੈ ਪਾਰਿ॥” (AGGS, p.370)

Gurmat does not prescribe or recognize any specific method of reciting Gurbani. It does not require any particular dress, place, time or ritual. Unfortunately, various deras, taksals, so-called sadh-sants and sects use and propagate their own ways of doing Path, chanting selected Shabads as mantras, telling rosaries, sitting in Samadhi etc. All such practices are rejected by Gurbani as the crest of Gurmat-oriented life is Truthful Living or becoming Sachiarā.

“ਸਚੁ ਉਰੈ ਸਭੁ ਕੇ ਉਪਰਿ ਸਚੁ ਆਚਾਰੁ॥” (AGGS, p.62)

Gurbani defines Manmukh conduct as neither meditating on Naam nor contemplating Shabad.

“ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਹਿ, ਸਬਦੁ ਨ ਵੀਚਾਰਹਿ, ਇਹੁ ਮਨਮੁਖ ਕਾ ਆਚਾਰੁ॥”

(AGGS, p.508)

Are not we on the Manmukhi path if mere ritual reading or hiring someone to recite Gurbani has been substituted for comprehension (Vichar) and practice (Kamai) of Gurus' teaching? Is this sad situation not the outcome of Brahmanical influence which is subtly engulfing our thinking and controlling our congregational activities?

The need of the hour is a serious self-analysis at the individual as well Panthic level to understand how and why are we going astray from the Gurus' will? The solution lies in following this direction:

“ਸੋ ਸਿਖੁ ਸਖਾ ਬੰਧੁ ਹੈ ਭਾਈ ਜਿ ਗੁਰ ਕੇ ਭਾਣੈ ਵਿਚਿ ਆਵੈ॥

ਆਪਣੇ ਭਾਣੈ ਜੋ ਚਲੈ ਭਾਈ ਵਿਛੜਿ ਚੋਟਾਂ ਖਾਵੈ॥” (AGGS, p.601)

For this purpose, we need a global Sikh Vichar Manch where free and fearless discussions on Gurmat guidance for Sikh issues can be held. No doubt, our Gurdwaras are the best venues for this but it is common knowledge that their managements try to control the proceedings according to their own thinking. Let us remember that reading/reciting and listening to Gurbani, doing Nitname, Naam Jap, Simran etc are means to reach the goal of becoming Sachiarā Sikhs who attain Jiwan-Mukti while selflessly performing their social and family duties.

“ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਭੇਟਿਐ ਪੂਰੀ ਹੋਵੈ ਜੁਗਤਿ॥

ਹਸੰਦਿਆਂ ਖੇਲੰਦਿਆਂ ਪੈਨੰਦਿਆਂ ਖਾਵੰਦਿਆਂ ਵਿਚੇ ਹੋਵੈ ਮੁਕਤਿ॥”

(AGGS, p.522)

SCRIPTURES AND SIKH RELIGIOUS CODE

By

Dr. Balkar Singh Husson, USA
Gurpal Singh Khaira, USA

The Sikh religious code (*Rehat Maryaada*) uses a quotation from Guru Granth Sahib (the Scripture). The quotation is:

The Sikh Center Roseville, 201 Berkeley Ave, Roseville, CA. 95678

“Sabt Surat Dastaar Sira”. The preachers and some academia use this quotation to enforce the concept of apostasy among the Sikhs, who do not/cannot practice wearing turban and unshorn hair. This the above mentioned quotation has become a mainstay of Sikh religious code, it is important that we understand the message of Guru Nanak. The following is an attempt to discuss the relevant message:

ਪੰਨਾ ੧੦੮੩. ਸੋਲਹੇ. ਮਾਰੂ. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਅਲਹ ਅਗਮ ਖੁਦਾਈ ਬੰਦੇ ॥ ਛੋਡਿ ਖਿਆਲ ਦੁਨੀਆ ਕੇ ਧੰਧੇ ॥

ਹੋਇ ਪੈ ਖਾਕ ਫਕੀਰ ਮੁਸਾਫਰੁ ਇਹੁ ਦਰਵੇਸੁ ਕਬੂਲੁ ਦਰਾ ॥੧॥

ਸਚੁ ਨਿਵਾਜ ਯਕੀਨ ਮੁਸਲਾ ॥ ਮਨਸਾ ਮਾਰਿ ਨਿਵਾਰਿਹੁ ਆਸਾ ॥

ਦੇਹ ਮਸੀਤਿ ਮਨੁ ਮਉਲਾਣਾ ਕਲਮ ਖੁਦਾਈ ਪਾਕੁ ਖਰਾ ॥੨॥

ਸਰਾ ਸਰੀਅਤਿ ਲੇ ਕੰਮਾਵਹੁ ॥ ਤਰੀਕਤਿ ਤਰਕ ਖੋਜਿ ਟੋਲਾਵਹੁ ॥

ਮਾਰਫਤਿ ਮਨੁ ਮਾਰਹੁ ਅਬਦਾਲਾ ਮਿਲਹੁ ਹਕੀਕਤਿ ਜਿਤੁ ਫਿਰਿ ਨ ਮਰਾ ॥੩॥

ਕੁਰਾਣੁ ਕਤੇਬ ਦਿਲ ਮਾਰਿ ਕਮਾਹੀ ॥ ਦਸ ਅਉਰਾਤ ਰਖਹੁ ਬਦ ਰਾਹੀ ॥

ਪੰਚ ਮਰਦ ਸਿਦਕਿ ਲੇ ਬਾਧਹੁ ਖੈਰਿ ਸਬੂਰੀ ਕਬੂਲੁ ਪਰਾ ॥੪॥

Maroo Mahala 5. O man of Allah, the infinite God, give up the thoughts of engrossment in worldly pursuits. Become meek like dust under the feet of Fakirs (holy men), O Passerby. This alone is the Dervish (devotee) who is accepted at the door of the Lord. (1). Make the Truth your Niwaz (Muslim prayer), Faith in Him the Mussalah (prayer mat). Overcoming worldly temptations should be your Aasaa (Pastoral staff). Let your body be the Maseet (Mosque, a building used for prayer such as church, temple etc.) In this Mosque, your mind is Mulaana (the learned priest). Kalam, the name of God is divine meditation. (2). O man of God, your Conduct is the Sara Sariat (Muslim religious code) make Allah's name your meditation. Become detached from worldly affairs and search Him from within, this is Tarikat (The way to purify the mind). O Abdalla (it is one of the five classes of Muslim Fakirs), take control of your desires, this is Marfat (Divine wisdom). Detach from worldly desires and meet the Haqiqat (the real one, the eternal light). Once one merges in HIM, dies not then. (3). Practice Quran and religious books with full heart. Restrain ten Aurat (faculties) from straying into vice, bind five impulses with the rope of Faith, be content and help the needy. (4).

ਮਕਾ ਮਿਹਰ ਰੋਜਾ ਪੈ ਖਾਕਾ ॥ ਭਿਸਤੁ ਪੀਰ ਲਫਜ ਕਮਾਇ ਅੰਦਾਜਾ ॥ ਹੂਰ

ਨੂਰ ਮੁਸਕੁ ਖੁਦਾਇਆ ਬੰਦਗੀ ਅਲਹ ਆਲਾ ਹੁਜਰਾ ॥੫॥

ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ ਸੋਈ ਕਾਜੀ ॥ ਜੋ ਦਿਲੁ ਸੋਧੈ ਸੋਈ ਹਾਜੀ ॥ ਸੋ ਮੁਲਾ ਮਲਉਨ

ਨਿਵਾਰੈ ਸੋ ਦਰਵੇਸੁ ਜਿਸੁ ਸਿਫਤਿ ਧਰਾ ॥੬॥

ਸਭੇ ਵਖਤ ਸਭੇ ਕਰਿ ਵੇਲਾ ॥ ਖਾਲਕੁ ਯਾਦਿ ਦਿਲੈ ਮਹਿ ਮਉਲਾ ॥ ਤਸਬੀ

ਯਾਦਿ ਕਰਹੁ ਦਸ ਮਰਦਨੁ ਸੁੰਨਤਿ ਸੀਲੁ ਬੰਧਾਨਿ ਬਰਾ ॥੭॥

ਦਿਲ ਮਹਿ ਜਾਨਹੁ ਸਭ ਫਿਲਹਾਲਾ ॥ ਖਿਲਖਾਨਾ ਬਿਰਾਦਰ ਹਮੁ ਜੰਜਾਲਾ ॥

ਮੀਰ ਮਲਕ ਉਮਰੇ ਫਾਨਾਇਆ ਏਕ ਮੁਕਾਮ ਖੁਦਾਇ ਦਰਾ ॥੮॥

Compassion is Mecca, the holiest place for pilgrimage in

Islam, Roza (fasting) be humbleness like Khak(the Dust under the feet). Practicing, whole heartedly, the message of Prophet (Pir) is heaven and all pervasive Light of God (khuda) is Hoor (exquisitely beautiful woman in the heaven expected by a good Muslim), feeling the presence of God is fragrance. God's meditation is the best Hujrah (a place set aside for prayer in Islam). (5) He who practices truth is the real Qazi (a Cleric, a professional Preacher); he who disciplines himself is a Haji (pilgrim of Mecca). He who overcomes evil is Mullah (Clergy) and he alone is the Dervish (devotee) who derives strength only from the Lord's praises. (6). Always remember the Khaliq (Creator). Tasbeeh (Rosary) is, keeping God, who has the ten faculties of vice under his control, in your heart. The best Sunat (circumcision) is gentleness (7). Know in your heart that all are short-lived that is your family, brothers and all entanglements. Meer (kings), Mulak (rulers), Umra (nobles) are all perishable. The only everlasting is Allah. (8).

ਅਵਲਿ ਸਿਫਤਿ ਦੁਜੀ ਸਾਬੁਰੀ ॥ ਤੀਜੈ ਹਲੇਮੀ ਚਉਬੈ ਖੇਰੀ ॥ ਪੰਜਵੈ ਪੰਜੇ
ਇਕਤੁ ਮੁਕਾਮੈ ਏਹਿ ਪੰਜਿ ਵਖਤ ਤੇਰੇ ਅਪਰਪਰਾ ॥੯॥

ਸਗਲੀ ਜਾਨਿ ਕਰਹੁ ਮਉਦੀਫਾ ॥ ਬਦ ਅਮਲ ਛੋਡਿ ਕਰਹੁ ਹਥਿ ਕੂਜਾ ॥

ਖੁਦਾਇ ਏਕੁ ਬੁਝਿ ਦੇਵਹੁ ਬਾਂਗਾਂ ਬੁਰਗੂ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਖਰਾ ॥੧੦॥

ਹਕੁ ਹਲਾਲੁ ਬਖੋਰਹੁ ਖਾਣਾ ॥ ਦਿਲ ਦਰੀਆਉ ਧੋਵਹੁ ਮੈਲਾਣਾ ॥ ਪੀਰੁ

ਪਛਾਣੈ ਭਿਸਤੀ ਸੋਈ ਅਜਰਾਈਲੁ ਨ ਦੋਜ ਨਰਾ ॥੧੧॥

ਕਾਇਆ ਕਿਰਦਾਰ ਅਉਰਤ ਯਕੀਨਾ ॥ ਰੰਗ ਤਮਾਸੇ ਮਾਣਿ ਹਕੀਨਾ ॥ ਨਾਪਾਕ
ਪਾਕੁ ਕਰਿ ਹਦੂਰਿ ਹਦੀਸਾ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਿਰਾ ॥੧੨॥

The first prayer is praise of God, second contentment, third humility and the fourth is well-being of all. The fifth is keeping five impulses under restraint. These constitute divine prayer (9). O man of Allah, know that all the creation represents one creator. Make this knowledge, your Maudifa (all time uninterrupted prayer). Giving up evil is the water pot used for cleansing body. The faith that there is one God be this your prayer call. Thus you will become an obedient child of God, make this your Burgoo a long horn/trumpet used by Muslim Fakirs. (10). O Mullah earn your livelihood by legitimate means, this is Halal . Eat the food earned thus. Wash your unclean mind in the river of your heart. The one who understands the message of the Pir (the Prophet) is entitled to Heaven and the angel of death throws him not into hell. (11). Do good deeds, this will make your body a faithful wife (to Allah). Then enjoy the pleasures provided by HIM. Purifying the impure mind and always feeling the presence of God is Hadis (religious code of conduct). Keeping the body complete (reference to circumcision) is Dastar (turban, an honor. (12)

ਮੁਸਲਮਾਣੁ ਮੋਮ ਦਿਲਿ ਹੋਵੈ ॥ ਅੰਤਰ ਕੀ ਮਲੁ ਦਿਲ ਤੇ ਧੋਵੈ ॥ ਦੁਨੀਆ
ਰੰਗ ਨ ਆਵੈ ਨੇੜੇ ਜਿਉ ਕੁਸਮੁ ਪਾਟੁ ਘਿਉ ਪਾਕੁ ਹਰਾ ॥੧੩॥

ਜਾ ਕਉ ਮਿਹਰ ਮਿਹਰ ਮਿਹਰਵਾਨਾ ॥ ਸੋਈ ਮਰਦੁ ਮਰਦੁ ਮਰਦਾਨਾ ॥ ਸੋਈ
ਸੇਖੁ ਮਸਾਇਕੁ ਹਾਜੀ ਸੋ ਬੰਦਾ ਜਿਸੁ ਨਜਰਿ ਨਰਾ ॥੧੪॥

ਕੁਦਰਤਿ ਕਾਦਰ ਕਰਣ ਕਰੀਮਾ ॥ ਸਿਫਤਿ ਮੁਹਬਤਿ ਅਥਾਹ ਰਹੀਮਾ ॥ ਹਕੁ
ਹੁਕਮੁ ਸਚੁ ਖੁਦਾਇਆ ਬੁਝਿ ਨਾਨਕ ਬੰਦਿ ਖਲਾਸ ਤਰਾ ॥੧੫॥੩॥੧੨॥

Musalman is the one who is kind hearted, he who washes malice from his heart. He should stay away from worldly pleasures, and ought to be pure like a flower, silk, clarified butter and deer skin. (13). He who feels blessed by the mercy of the ever Merciful is the man of men, he alone is Sheikh, is a Masaik (Chief of Sheikhs and is a Haji, and he alone is the apostle of the Nara (the Creator) (14). Says Nanak, O man of Allah, by understanding the creation of the infinite creator, the immeasurable depth of His kindness and Might, His infinite love and his eternal will, one achieves freedom from the worldly bonds. (15, 3, 12)

This message has, obviously, been addressed to a Muslim audience of learned men. Central to the message is unequivocal emphasis on truthful living. Guru Nanak has treated the principal items from their religious code. He has individually taken each of the Items and substituted virtues of the heart for symbolic rituals. This message comprises about 260 words. No apparel, appearance and external ritual is at all advised. The Guru has made his disapproval of physical and symbolic rituals absolutely clear.

Although the scripture was composed by Mahla 5, it concludes with the signature of Nanak like the rest of the scripture in Guru Granth Sahib. Guru Nanak established a unique procedure when he authorized his successor gurus, in advance, to sign his name in the scripture. As a result, all the gurus regardless of Mahala have signed as Nanak.

References:

Singh, Sahib, Sri Guru Granth Sahib Darpan, Satwin Pothi
Singh, Gopal, Sri Guru Granth Sahib, English Version Vol.4

Singh, Manmohan, English and Punjabi Translation Vol.6

Talib, Gurbachan Singh, Sri Guru Granth Sahib in English Version Vol.3

DERA HEAD GETS 10-YR JAIL FOR RAPE

Tribune News Service
Hoshiarpur, January 29, 2004

Baba Dhanwant Singh, head of the Noor Vishwa Ruhani Charitable Trust based at Pilli Jhikki village, near Garhshankar, was sentenced to 10-year imprisonment by the fast-track court headed by Mr R.L. Ahuja here today for allegedly raping an unmarried daughter of an ardent follower of the dera. The allegations levelled by Navin Kaur (name changed) in 2000 against the dera chief that she had been raped by the baba had kicked up a storm as the dera had a large number of followers, not only in the Doaba area, but around the globe.

Even as the dera authorities and the baba had been refuting allegations, Baba Dhanwant Singh was arrested by the Garhshankar police on August 29, 2002, following an inquiry by the Nawanshahr SSP. The enquiry was ordered by the Jalandhar IG, Mr S.K. Sharma, on the basis of a

complaint filed by the father of the girl.

[The parents of the girl had initially taken the matter before 'Jathedar' Akal Takhat Sahib, Joginder Singh Vedanti. He had assigned his then official PA and 'sala', Mr Prithpal Singh Sandhu, to investigate. Mr. Sandhu exonerated the Baba. Shiromani Khalsa Panchayat that was helping the parents had alleged that a bribe of several thousand rupees was involved in that exoneration. Parents then took the matter to the police and it appears that justice that was denied at the Akal Takhat has prevailed at the courts. ED]

LETTERS TO THE EDITOR

I am writing this to thank you for publishing a very relevant and thought provoking article "*The Future of Sikh Children in a Multi-Ethnic and Multi-Cultural Society*" by Dr. Sarjeet Singh Sidhu of Malaysia in January 2005 issue. Dr. Sarjeet Singh deserves our congratulations and appreciation for researching and bringing to focus an issue which is being faced by all Sikhs outside India. The subject demands an open and Gurmat knowledge based discussion. I for one, am of the firm opinion that Sikhs residing outside India need to **delink** themselves from the petty politics of Punjab, in which our religious leadership seems to be lost. Sikhism is a Global religion and needs a Global thinking leadership. I have liked the article and the way this important subject has been treated by Dr. Sarjeet Singh and I feel it should be given as wide a readership as possible. May I request you to kindly send this article to the Editor Sikh Review S. Saran Singh Ji at Kolkatta for publication in the Journal. I am copying this e-mail to him with the request. I will also request you to please convey our thanks and appreciation to Dr. Sarjeet Singh Ji. May Waheguru ji give him wisdom and strength to write many more such thought provoking articles on issues facing the Sikh children abroad. With very warm regards and best wishes.

Col Avtar Singh (retd) Toronto

cc: Sardar Saran Singh I.A.S. (retd) - Sikh Review

*

Misunderstanding Mandia

Devinderjit Singh, St. Catherine's College, Oxford, UK, January 2005

The January 2005 edition of the *Sikh Bulletin* carries a Letter to the Editor by Harjinder Singh, entitled 'Understanding Mandia', regarding my recent article on Sikhism and ethnicity (Aug-Oct, 2004). His bottom line states that "The more I read this Law Lord's ruling the clearer it becomes: Sikhs are an ethnic group, and that has nothing to do with many of us being Panjabis." I find this to be rather odd because, according to my Law colleagues, their Lordships do not make general pronouncements on any issue. Their judgements are only to be taken with reference to the application of Legislation — in this case, the *Race Relations Act* of 1976 — a proviso which they emphasised repeatedly.

Harjinder Singh says that, as a Dutchman, Sikhism defines his ethnic group since he satisfies the principal Mandia criteria of a shared history and cultural traditions. Leaving aside the qualifier above, and that folk-etymology would probably disagree with his assessment, these requirements do

not determine ethnicity uniquely in the modern world. Stonehenge, the Romans, the Norman Conquest, William of Ockham, Shakespeare, Wordsworth, Newton, Oxbridge, etc., are just as much part of my culture and history as Alexander the Great, the Moguls, Farid, Nam Dev, Guru Nanak, Bhai Mani Singh, Tagore, Bose, and so on. While there is no question that Sikhism specifies my religious orientation, my ethnic group is not well-defined! I stand by the conclusions in my article, 'All Children of the Same One God', and would remind the proponents of ethnicity that the context of the Mandia case is fundamental to its understanding. More importantly, I would urge them to square their agenda with the teachings of the Guru Granth Sahib.

*

No Derogatory Language

This refers to: 'Vedanti issues notices to US Gurdwara management', Varinder Walia Tribune News Service Amritsar, November 26, 2004.

I am sorry for responding so late to the Tribune report and subsequent reaction of a seminar held at Dixie Road Gurdwara (Toronto) Canada. Although I was there in the Hall through out the proceedings, I wanted to make sure I had not missed any part as alleged by "Mr Prithpal Singh Sandhu, Personal Assistant to Jathedar Akal Takht."

It was exclusively a seminar to commemorate the 400th Anniversary of the Parkash Divas of SGGs. Papers were presented by Dr. Jarnail Singh (who's French Translation of SGGs has already been published and, now, he has translated the same into German and, for its publication, currently he is in India) and Gurtej Singh, in my opinion, a real thinker in terms of Sikhism. Hardev Singh Shergill of Singh Sabha International presented his thoughts too, but one of his comments was strongly objected to by the Dixie Gurdwara Committee and he immediately retracted, withdrew his inadvertent remark and apologised for any misunderstanding. Another speaker, Dr. Sidhu, in his presentation on the Bani of SGGs made remarks on 'Maas Maas kar Moorakh Jhagra...' A number of audiences felt uncomfortable, including this writer, and he was asked to stop abruptly. Through out the period I did not hear any words mentioning the name of Jathedar Akal Takht let alone use of derogatory language as alleged by the said Prithpal Singh, "...scholars had used most derogatory language against the Jathedar during the function."

However, I would like to mention for the information of the people at large that the Sikh Sangat of the Province of Ontario is divided into two groups. A few years ago The Ontario Gurdwaras Committee was formed, mainly, to celebrate Baisakhi Nagar Keertan in the town centre of Toronto. Majority of its working was in the hands of the people controlling Dixie and Malton Gurdwaras. Rather than Toronto Town Centre the Committee decided to hold

Nagar Keertan locally, from Malton Gurdwara to Dixie Gurdwara. This decision was resented by a number of Gurdwaras including the people who were out of power at Dixie. They rejoined under different name and restarted Nagar Keertan in the Toronto City and their Baisakhi affair this year was a great success. In spite of torrential rain thousands of people participated.

In the meantime, election for Dixie Gurdwara was held and the people with the newly formed committee took over the management. This group exclusively believed and adhered to the Maryada of Akal Takht and rejected any sectarian restrictions implemented by the outgoing committee; for example, they rescinded the restrictions imposed on Prof. Darshan Singh by the previous committee. Jathedar Vedanti would remember how ignobly he was treated in this very Gurdwara previously during the tenure of now defunct committee.

The Ontario Gurdwaras Committee planned a local Nagar Keertan in honour of 400th Anniversary of Parkash Divas of SGGS. And to make it a big event they invited Jathedar Vedanti. It was a very noble and appropriate effort and people did revelle in the affair. Every body hailed the presence of the Jathedar.

In 1994, when the then Jathedar of Sri Akal Takht visited Toronto for the first time, he was really honoured as much as Pope is by the Christians, at all the places and Gurdwaras he visited. But, this time, I am sorry to say that Jathedar Vedanti's movements, apart from accompanying the Nagar Keertan, were not up to the worthiness of his status. His visits to various houses were quite inconspicuous and lacking the worthiness of his office. On inquiring about his whereabouts, I was pained to hear, "Chaddo Jee, pata nahi usda secretary kithey layee phirda hai." I don't know Prithipal Singh and never met him, but reading some of his recent activities reported in the press, I accept that these remarks must be true. I am sorry to say, perhaps inadvertently, Jathedar of Sri Akal Takht was moved like a pawn in this game of the control of Gurdwaras in the West.

Pritpal Singh Vindra, Toronto, Canada

ਦਸਤਾਰ ਸਿਰਾ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਅਲਹ ਅਗਮ ਖੁਦਾਈ ਬੰਦੇ ॥ ਛੋਡਿ ਖਿਆਲ ਦੁਨੀਆ ਕੇ ਧੰਧੇ ॥ ਹੋਇ ਪੈ ਖਾਕ ਫਕੀਰ ਮੁਸਾਫਰੁ ਇਹੁ ਦਰਵੇਸੁ ਕਬੂਲੁ ਦਰਾ ॥੧॥ ਸਚੁ ਨਿਵਾਜ ਯਕੀਨ ਮੁਸਲਾ ॥ ਮਨਸਾ ਮਾਰਿ ਨਿਵਾਰਿਹੁ ਆਸਾ ॥ ਦੇਹ ਮਸੀਤਿ ਮਨੁ ਮਉਲਾਣਾ ਕਲਮ ਖੁਦਾਈ ਪਾਕੁ ਖਰਾ ॥੨॥ ਸਰਾ ਸਰੀਅਤਿ ਲੇ ਕੰਮਾਵਹੁ ॥ ਤਰੀਕਤਿ ਤਰਕ ਖੋਜਿ ਟੋਲਾਵਹੁ ॥ ਮਾਰਫਤਿ ਮਨੁ ਮਾਰਹੁ ਅਬਦਾਲਾ ਮਿਲਹੁ ਹਕੀਕਤਿ ਜਿਤੁ ਫਿਰਿ ਨ ਮਰਾ ॥੩॥ ਕੁਰਾਣੁ ਕਤੇਬ ਦਿਲ ਮਾਹਿ ਕਮਾਹੀ ॥ ਦਸ ਅਉਰਾਤ ਰਖਹੁ ਬਦ ਰਾਹੀ ॥ ਪੰਚ ਮਰਦ ਸਿਦਕਿ ਲੇ ਬਾਧਹੁ ਖੈਰਿ ਸਬੂਰੀ ਕਬੂਲੁ ਪਰਾ ॥੪॥ ਮਕਾ ਮਿਹਰ ਰੋਜਾ ਪੈ ਖਾਕਾ ॥ ਭਿਸਤੁ ਪੀਰ ਲਫਜ ਕਮਾਇ ਅੰਦਾਜਾ ॥ ਹੂਰ ਨੂਰ ਮੁਸਕੁ ਖੁਦਾਇਆ ਬੰਦਗੀ ਅਲਹ ਆਲਾ ਹੁਜਰਾ ॥੫॥ ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ ਸੋਈ ਕਾਜੀ

॥ ਜੇ ਦਿਲੁ ਸੋਧੈ ਸੋਈ ਹਾਜੀ ॥ ਸੇ ਮੁਲਾ ਮਲਉਨੁ ਨਿਵਾਰੈ ਸੇ ਦਰਵੇਸੁ ਜਿਸੁ ਸਿਫਤਿ ਧਰਾ ॥੬॥ ਸਭੇ ਵਖਤ ਸਭੇ ਕਰਿ ਵੇਲਾ ॥ ਖਾਲਕੁ ਯਾਦਿ ਦਿਲੈ ਮਹਿ ਮਉਲਾ ॥ ਤਸਬੀ ਯਾਦਿ ਕਰਹੁ ਦਸ ਮਰਦਨੁ ਸੁੰਨਤਿ ਸੀਲੁ ਬੰਪਾਨਿ ਬਰਾ ॥੭॥ ਦਿਲ ਮਹਿ ਜਾਨਹੁ ਸਭ ਫਿਲਹਾਲਾ ॥ ਖਿਲਖਾਨਾ ਬਿਰਾਦਰ ਹਮੂ ਜੰਜਾਲਾ ॥ ਮੀਰ ਮਲਕ ਉਮਰੇ ਫਾਨਾਇਆ ਏਕ ਮੁਕਾਮ ਖੁਦਾਇ ਦਰਾ ॥੮॥ ਅਵਲਿ ਸਿਫਤਿ ਦੂਜੀ ਸਾਬੂਰੀ ॥ ਤੀਜੈ ਹਲੇਮੀ ਚਉਥੈ ਖੈਰੀ ॥ ਪੰਜਵੈ ਪੰਜੇ ਇਕਤੁ ਮੁਕਾਮੈ ਏਹਿ ਪੰਜਿ ਵਖਤ ਤੇਰੇ ਅਪਰਪਰਾ ॥੯॥ ਸਗਲੀ ਜਾਨਿ ਕਰਹੁ ਮਉਦੀਫਾ ॥ ਬਦ ਅਮਲ ਛੋਡਿ ਕਰਹੁ ਹਥਿ ਕੂਜਾ ॥ ਖੁਦਾਇ ਏਕੁ ਬੁਝਿ ਦੇਵਹੁ ਬਾਂਗਾਂ ਬੁਰਗੂ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਖਰਾ ॥੧੦॥ ਹਕੁ ਹਲਾਲੁ ਬਖੋਰਹੁ ਖਾਣਾ ॥ ਦਿਲ ਦਰੀਆਉ ਧੋਵਹੁ ਮੈਲਾਣਾ ॥ ਪੀਰੁ ਪਛਾਣੈ ਭਿਸਤੀ ਸੋਈ ਅਜਰਾਈਲੁ ਨ ਦੇਜ ਠਰਾ ॥੧੧॥ ਕਾਇਆ ਕਿਰਦਾਰ ਅਉਰਤ ਯਕੀਨਾ ॥ ਰੰਗ ਤਮਾਸੇ ਮਾਣਿ ਹਕੀਨਾ ॥ ਨਾਪਾਕ ਪਾਕੁ ਕਰਿ ਹਦੂਰਿ ਹਦੀਸਾ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਿਰਾ ॥੧੨॥

ਮੁਸਲਮਾਣੁ ਮੋਮ ਦਿਲਿ ਹੋਵੈ ॥ ਅੰਤਰ ਕੀ ਮਲੁ ਦਿਲ ਤੇ ਧੋਵੈ ॥ ਦੁਨੀਆ ਰੰਗ ਨ ਆਵੈ ਨੇੜੈ ਜਿਉ ਕੁਸਮ ਪਾਟੁ ਘਿਉ ਪਾਕੁ ਹਰਾ ॥੧੩॥ ਜਾ ਕਉ ਮਿਹਰ ਮਿਹਰ ਮਿਹਰਵਾਨਾ ॥ ਸੋਈ ਮਰਦੁ ਮਰਦੁ ਮਰਦਾਨਾ ॥ ਸੋਈ ਸੇਖੁ ਮਸਾਇਕੁ ਹਾਜੀ ਸੇ ਬੰਦਾ ਜਿਸੁ ਨਜਰਿ ਨਰਾ ॥੧੪॥ ਕੁਦਰਤਿ ਕਾਦਰ ਕਰਣ ਕਰੀਮਾ ॥ ਸਿਫਤਿ ਮੁਹਬਤਿ ਅਥਾਹ ਰਹੀਮਾ ॥ ਹਕੁ ਹਕਮੁ ਸਚੁ ਖੁਦਾਇਆ ਬੁਝਿ ਨਾਨਕ ਬੰਦਿ ਖਲਾਸ ਤਰਾ ॥੧੫॥੩॥੧੨॥ {੧੦੮੪}

ਪਦ ਅਰਥ:- ...ਅਗਮ...ਅਪਹੁੰਚ ਰੱਬ । ਖੁਦਾਈ ਬੰਦੇ...ਖੁਦਾਈ ਬੰਦੇ, ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਧੰਧੇ...ਝੰਝੇਲੇ । ਪੈ ਖਾਕੁ ਫਕੀਰ...ਫਕੀਰਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਖਾਕ । ਹੋਇ...ਹੋ ਕੇ । ਮੁਸਾਫਰੁ...ਪਰਦੇਸੀ । ਦਰਾ...(ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ) ਦਰ ਤੇ । ੧। ਸਚੁ...ਸਦਾ-ਬਿਰ ਹਰਿ-ਨਾਮ ਦਾ ਸਿਮਰਨ । ਯਕੀਨ...ਸ਼ਰਧਾ । ਮੁਸਲਾ...ਮੁਸੱਲਾ, ਉਹ ਫੂਹੜੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਿਮਾਜ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ । ਮਨਸਾ...ਮਨ ਦਾ ਫਰਨਾ । ਮਾਰਿ...ਮਾਰ ਕੇ । ਨਿਵਾਰਿਹੁ...ਦੂਰ ਕਰੋ । ਆਸਾ...(ਫਕੀਰ ਦਾ) ਸੋਟਾ । ਦੇਹ...ਸਰੀਰ । ਮਉਲਾਣਾ...ਮੋਲਵੀ । ਕਲਮ ਖੁਦਾਈ...ਖੁਦਾ ਦਾ ਕਲਮਾ । ਪਾਕੁ...ਪਵਿੱਤਰ । ੨। ਸਰਾ ਸਰੀਅਤਿ...ਸ਼ਰਹ ਸ਼ਰੀਅਤਿ, ਧਾਰਮਿਕ ਰਹਿਣੀ, ਬਾਹਰਲੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹਿਤ । ਲੇ...ਲੈ ਕੇ । ਤਰੀਕਤਿ...ਮਨ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ । ਤਰਕ...ਤਿਆਗ । ਖੋਜਿ...ਖੋਜ ਕੇ । ਟੋਲਾਵਹੁ...ਲੱਭੋ । ਮਾਰਫਤਿ...ਗਿਆਨ, ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੂਝ । ਅਬਦਾਲਾ...ਹੇ ਅਬਦਾਲ ਫਕੀਰ ! {ਫਕੀਰਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਦਰਜੇ...ਵਲੀ, ਗੋਸ, ਕੁਤਬ, ਅਬਦਾਲ, ਕਲੰਦਰ} । ਹਕੀਕਤਿ...ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੌਥਾ ਪਦ ਜਿਥੇ ਰੱਬ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਜਿਤੁ...ਜਿਸ (ਮਿਲਾਪ) ਦੀ ਰਾਹੀਂ । ਮਰਾ...ਮੌਤ, ਆਤਮਕ ਮੌਤ । ੩। ਮਾਹਿ...ਵਿਚ । ਕਮਾਹੀ...ਕਮਾਹਿ, ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰ । ਦਸ ਅਉਰਾਤ...ਦਸ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ, ਦਸ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਨੂੰ । ਬਦ ਰਾਹੀ...ਭੈੜੇ ਰਾਹ ਤੋਂ । ਪੰਚ ਮਰਦ...ਕਾਮਾਦਿਕ ਪੰਜ ਸੂਰਮੇ । ਸਿਦਕਿ...ਸਿਦਕ ਦੀ ਰਾਹੀਂ । ਲੇ...ਲੈ ਕੇ, ਫੜ ਕੇ । ਬਾਧਹੁ...ਬੰਨ੍ਹ ਰੱਖੋ । ਖੈਰਿ...ਖੈਰ ਦੀ ਰਾਹੀਂ {ਖੈਰ...ਦਾਨ} । ਖੈਰਿ ਸਬੂਰੀ...ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਖੈਰ ਦੀ ਰਾਹੀਂ । ਕਬੂਲੁ...ਪਰਵਾਨ । ੪। ਮਕਾ...ਮੱਕਾ; ਦੇਸ ਅਰਬ ਦਾ ਉਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿਸ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਹਰ ਸਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਅੱਪੜਦੇ ਹਨ, ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਮੱਕੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ । ਮਿਹਰ...ਤਰਸ, ਦਇਆ । ਰੋਜਾ...ਰੋਜਾ । ਪੈ ਖਾਕਾ...ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਖਾਕ ਹੋਣਾ । ਭਿਸਤੁ...ਬਹਿਸ਼ਤ । ਪੀਰ ਲਫਜ...ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨ । ਅੰਦਾਜਾ...ਅੰਦਾਜੇ ਨਾਲ, ਪੂਰੇ ਤੌਰ ਤੇ । ਹੂਰ...ਬਹਿਸ਼ਤ ਦੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ । ਨੂਰ...ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ । ਮੁਸਕੁ...ਸੁਗੰਧੀ । ਖੁਦਾਇਆ...ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ । ਬੰਦਗੀ ਅਲਹ...ਅੱਲਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ । ਆਲਾ...ਆਹਲਾ, ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ । ਹੁਜਰਾ...ਬੰਦਗੀ

ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਕਮਰਾ ।੫। ਸਚੁ...ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯਾਦ । ਸੋਧੈ...ਸੋਧਦਾ ਹੈ, ਪੜਤਾਲਦਾ ਹੈ ਪਵਿੱਤਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ । ਹਾਜੀ...ਮੌਕੇ ਦਾ ਹੱਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਹੱਜ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ । ਮਲਉਨ...ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ । ਨਿਵਾਰੈ...ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਜਿਸੁ ਧਰਾ... ਜਿਸ ਦਾ ਆਸਰਾ ।੬। ਵਖਤ...ਵਕਤ {ਲਫਜ਼ 'ਵਕਤ' ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਲਫਜ਼ ਹੈ, ਅਤੇ 'ਵੇਲਾ' ਹੋਂਦਕਾ ਲਫਜ਼ ਹੈ} । ਖਾਲਕੁ...ਖਲਕਤ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ । ਦਸ ਮਰਦਨੁ...ਦਸਾਂ (ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ) ਨੂੰ ਮਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਰੱਬ, ਦਸਾਂ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿਚ ਕਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅੱਲਾ । ਸੀਲੁ...ਚੰਗਾ ਸੁਭਾਉ । ਬੰਧਾਨਿ...ਪਰਹੇਜ਼, ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸੰਕੋਚ । ਬਰਾ...ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ।੭।

ਸਭ...ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ । ਫਿਲਹਾਲਾ...ਨਾਸਵੰਤ, ਚੰਦ-ਰੋਜ਼ਾ । ਬਿਰਾਦਰ...ਹੇ ਭਾਈ ! ਖਿਲਖਾਨਾ...ਟੱਬਰ-ਟੋਰ । ਹਮੂ...ਸਾਰਾ । ਮੀਰ...ਸ਼ਾਹ । ਉਮਰੇ... ਅਮੀਰ ਲੋਕ । ਫਾਨਾਇਆ...ਨਾਸਵੰਤ, ਫਨਾਹ ਹੋਣ ਵਾਲੇ । ਮੁਕਾਮ...ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ।੮।

ਅਵਲਿ...{ਨਿਮਾਜ ਦਾ} ਪਹਿਲਾ (ਵਕਤ) । ਦੂਜੀ...ਦੂਜੀ (ਨਿਮਾਜ) । ਸਾਬੂਰੀ...ਸੰਤੋਖ । ਤੀਜੈ...{ਨਿਮਾਜ ਦੇ} ਤੀਜੇ (ਵਕਤ) ਵਿਚ । ਹਲੇਮੀ... ਨਿਮੂਤਾ । ਚਉਥੈ...ਚੌਥੇ (ਵਕਤ) ਵਿਚ । ਖੈਰੀ...ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਣਾ । ਪੰਜੇ...{ਕਾਮਾਦਿਕ} ਪੰਜ ਹੀ । ਇਕਤੁ...ਇੱਕ ਵਿਚ । ਇਕਤੁ ਮੁਕਾਮੈ...ਇੱਕੋ ਥਾਂ ਵਿਚ, ਵੱਸ ਵਿਚ (ਰੱਖਣੇ) । ਏਹਿ...{ਲਫਜ਼ 'ਏਹ' ਤੋਂ ਬਹੁ-ਵਚਨ} । ਵਖਤ...ਨਿਮਾਜ ਦੇ ਵਕਤ । ਅਪਰ ਪਰਾ...ਪਰੇ ਤੋਂ ਪਰੇ, ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ।੯। ਸਗਲੀ...ਸਾਰੀ (ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ) ਵਿਚ । ਮਉਦੀਫਾ...ਵਜ਼ੀਫਾ, ਇਸਲਾਮੀ ਸਰਧ ਅਨੁਸਾਰ ਸਦਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਪਾਠ । ਬਦ ਅਮਲ...ਭੈੜੇ ਕੰਮ । ਹਥਿ...ਹੱਥ ਵਿਚ । ਕੂਜਾ...ਕੂਜ਼ਾ, ਲੋਟਾ, ਅਸਤਾਵਾ । ਬੁਝਿ...ਸਮਝ ਕੇ । ਬੁਰਗੂ...ਸਿੰਘ ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਕੀਰ ਵਜ਼ੀਫੇ ਹਨ । ਬਰਖੁਰਦਾਰ...ਭਲਾ ਬੱਚਾ । ਖਰਾ...ਚੰਗਾ ।੧੦। ਹਕੂ=ਹੱਕ ਦੀ ਕਮਾਈ, ਆਪਣੀ ਨੇਕ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਖੱਟੀ ਹੋਈ ਮਾਇਆ । ਬਖੋਰਹੁ...ਖਾਵੇ । ਮੈਲਾਣਾ=ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੈਲ । ਪੀਰੁ...ਗੁਰੂ, ਰਾਹਬਰ । ਭਿਸਤੀ...ਬਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ । ਦੋਜ...ਦੋਜ਼ਕ (ਵਿਚ) । ਠਰਾ=ਠੋਹਲਦਾ, ਸੁੱਟਦਾ ।੧੧।

ਕਾਇਆ=ਸਰੀਰ । ਕਿਰਦਾਰ=ਅਮਲ, ਚੰਗੇ ਮੰਦੇ ਕਰਮ । ਅਉਰਤ=ਇਸਤ੍ਰੀ । ਅਉਰਤ ਯਕੀਨਾ=ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ । ਹਕੀਨਾ=ਹੱਕ ਦੇ, ਰੱਬੀ ਮਿਲਾਪ ਦੇ । ਨਾਪਾਕ=ਅਪਵਿੱਤਰ । ਪਾਕੂ=ਪਵਿੱਤਰ । ਹਦੀਸ=ਪੈਗੰਬਰੀ ਪੁਸਤਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਰਾਨ ਤੋਂ ਦੂਜਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਸ਼ਰਹ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਹੈ । ਹਦੂਰਿ ਹਦੀਸਾ=ਹਜ਼ੂਰੀ ਹਦੀਸ, ਰੱਬੀ ਸ਼ਰਹ ਦੀ ਪੁਸਤਕ । ਸਾਬਤ ਸੂਰਤਿ=(ਸੁੰਨਤਿ, ਲਬਾਂ ਕੱਟਣ ਆਦਿਕ ਦੀ ਸ਼ਰਹ ਨਾਹ ਕਰ ਕੇ) ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਕਾ ਤਿਉਂ ਰੱਖਣਾ । ਦਸਤਾਰ ਸਿਰਾ=ਸਿਰ ਉਤੇ ਦਸਤਾਰ (ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ), ਇੱਜ਼ਤ-ਆਦਰ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਹੈ ।੧੨।

ਦਿਲਿ...ਦਿਲ ਵਾਲਾ । ਮੋਮ ਦਿਲਿ...ਮੋਮ ਵਰਗੇ (ਨਰਮ) ਦਿਲ ਵਾਲਾ । ਅੰਤਰ ਕੀ...ਅੰਦਰ ਦੀ, ਅੰਦਰਲੀ । ਤੇ...ਤੋਂ । ਕੁਸਮ...ਫੁੱਲ । ਪਾਟੁ...ਪੱਟ, ਰੋਸ਼ਮ । ਪਾਕੂ...ਪਵਿੱਤਰ । ਹਰਾ...{ਹਾਰਿਣ} ਹਰਨ ਦੀ ਖੱਲ, ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਲਾ ।੧੩। ਮਰਦਾਨਾ...ਸੂਰਮਾ । ਸੇਖੁ...ਸ਼ੇਖੂ । ਨਰਾ...ਨਰਹਰ, ਪਰਮਾਤਮਾ ।੧੪। ਕੁਦਰਤਿ ਕਾਦਰ...ਕਾਦਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤਿ ਨੂੰ, ਕਰਤਾਰ ਦੀ ਰਚੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ । ਕਰਣ ਕਰੀਮਾ...ਕਰੀਮ ਦੇ ਕਰਣ ਨੂੰ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਿਦ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਰਚੇ ਜਗਤ ਨੂੰ । ਰਹੀਮ...ਰਹਿਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰੱਬ । ਮੁਹਬਤਿ ਮੁਹੱਬਤਿ, ਪਿਆਰ । ਹਕੂ...ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ । ਬੁਝਿ...ਸਮਝ ਕੇ । ਬੰਦਿ... ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਦੇ ਬੰਧਨ । ਤਰ ਤਰ ਜਾਈਦਾ ਹੈ ।੧੫।

ਅਰਬ:-ਹੇ ਅੱਲਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਹੇ ਅਪਹੁੰਚ ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! (ਨਿਰੇ) ਦੁਨੀਆ ਵਾਲੇ ਖ਼ਿਆਲ ਛੱਡ ਦੇਹ, (ਨਿਰੇ) ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਝੰਬੇਲੇ ਛੱਡ ਦੇਹ । ਰੱਬ ਦੇ ਫਕੀਰਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਖਾਕ ਹੋ ਕੇ (ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ) ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਬਣਿਆ ਰਹੁ । ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਫਕੀਰ ਰੱਬ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਕਬੂਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।੧। ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਮ (ਦੀ ਯਾਦ) ਨੂੰ (ਆਪਣੀ) ਨਿਮਾਜ ਬਣਾ । ਰੱਬ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ...ਇਹ ਤੇਰਾ ਮੁਸੱਲਾ ਹੋਵੇ । ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਫਕੀਰ ! (ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ) ਮਨ ਦਾ ਫੁਰਨਾ ਮਾਰ ਕੇ ਮੁਕਾ ਦੇਹ...ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਟਾ ਬਣਾ । (ਤੇਰਾ ਇਹ) ਸਰੀਰ (ਤੇਰੀ) ਮਸੀਤ ਹੋਵੇ, (ਤੇਰਾ) ਮਨ (ਉਸ ਮਸੀਤ ਵਿਚ) ਮੁੱਲਾਂ (ਬਣਿਆ ਰਹੇ) । (ਇਸ ਮਨ ਨੂੰ ਸਦਾ) ਪਵਿੱਤਰ ਤੇ ਸਾਫ ਰੱਖ... ਇਹ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਖੁਦਾਈ ਕਲਮਾ ਹੈ ।੨। ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! (ਖੁਦਾ ਦਾ ਨਾਮ) ਲੈ ਕੇ ਬੰਦਗੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਿਆ ਕਰ...ਇਹ ਹੈ ਅਸਲ ਸ਼ਰਹ ਸ਼ਰੀਅਤਿ (ਬਾਹਰਲੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰਹਿਣੀ) । ਹੇ ਰੱਬ ਦੇ ਬੰਦੇ ! (ਆਪਾ-ਭਾਵ) ਤਿਆਗ ਕੇ (ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ-ਵੱਸਦੇ ਰੱਬ ਨੂੰ) ਖੋਜ ਕੇ ਲੱਭ...ਇਹ ਹੈ ਮਨ ਨੂੰ ਸਾਫ ਰੱਖਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ । ਹੇ ਅਬਦਾਲ ਫਕੀਰ ! ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿਚ ਰੱਖ...ਇਹ ਹੈ ਮਾਰਫਤਿ (ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੂਝ) । ਰੱਬ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਰਹੁ...ਇਹ ਹੈ ਹਕੀਕਤਿ (ਚੌਥਾ ਪਦ) । (ਇਹ ਹਕੀਕਤਿ ਐਸੀ ਹੈ ਕਿ) ਇਸ ਦੀ ਰਾਹੀਂ ਮੁੜ ਆਤਮਕ ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ।੩। ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਯਾਦ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਦਾ ਰਹੁ...ਇਹ ਹੈ ਕੁਰਾਨ, ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਤੋਬਾਂ ਦੀ ਤਾਲੀਮ । ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਆਪਣੇ ਦਸ ਹੀ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭੈੜੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਰੋਕ ਰੱਖ । ਸਿਦਕ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪੰਜ ਕਾਮਾਦਿਕ ਸੂਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹ ਰੱਖ । ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਖ਼ੈਰ ਦੀ ਬਰਕਤਿ ਨਾਲ ਤੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਕਬੂਲ ਹੋ ਜਾਹਿਗਾ ।੪। ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! (ਦਿਲ ਵਿਚ ਸਭਨਾਂ ਵਾਸਤੇ) ਤਰਸ ਨੂੰ (ਹੱਜ-ਅਸਥਾਨ) ਮੱਕਾ (ਸਮਝ) । (ਸਭ ਦੇ) ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਖਾਕ ਹੋਏ ਰਹਿਣਾ (ਅਸਲ) ਰੋਜ਼ਾ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਉਤੇ ਪੂਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤੁਰਨਾ...ਇਹ ਹੈ ਬਹਿਸ਼ਤ । ਖੁਦਾ ਦੇ ਨੂਰ ਦਾ ਜ਼ਹੂਰ ਹੀ ਗੁਰਾਂ ਹਨ, ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਹੀ ਕਸਤੂਰੀ ਹੈ । ਖੁਦਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੁਜ਼ਰਾ ਹੈ (ਜਿੱਥੇ ਮਨ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਟ ਕੇ ਇੱਕ ਟਿਕਾਣੇ ਤੇ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ) ।੫। ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅੱਲਾ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ (ਅਸਲ) ਕਾਜ਼ੀ । ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਹੈ (ਅਸਲ) ਹੱਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ । ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ (ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ) ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ (ਅਸਲ) ਮੁੱਲਾਂ ਹੈ । ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ (ਅਸਲ) ਫਕੀਰ ।੬। ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਹਰ ਵਕਤ ਹਰ ਵੇਲੇ ਖ਼ਾਲਕ ਨੂੰ ਮੌਲਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਰਹੁ । ਹਰ ਵੇਲੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਰਹੋ...ਇਹੀ ਹੈ ਤਸਬੀ । ਉਹ ਖੁਦਾ ਹੀ ਦਸਾਂ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿਚ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਚੰਗਾ ਸੁਭਾਉ ਅਤੇ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ) ਤਕੜਾ ਪਰਹੇਜ਼ ਹੀ ਸੁੰਨਤਿ (ਸਮਝ) ।੭। ਹੇ ਅੱਲਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਸਾਰੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਨਾਸਵੰਤ ਜਾਣ । ਹੇ ਭਾਈ ! ਇਹ ਟੱਬਰ-ਟੋਰ (ਦਾ ਮੋਹ) ਸਭ ਫਾਹੀਆਂ (ਵਿਚ ਫਸਾਣ ਵਾਲਾ ਹੀ) ਹੈ । ਸ਼ਾਹ, ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ, ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਸਭ ਨਾਸਵੰਤ ਹਨ । ਸਿਰਫ ਖੁਦਾ ਦਾ ਦਰ ਹੀ ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ।੮। ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! (ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ) ਇਹ ਪੰਜ ਵੇਲੇ ਤੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਬੜੇ ਹੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਜੇ ਤੂੰ) ਪਹਿਲੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਰੱਬ ਦੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਕਰਦਾ ਰਹੋ, ਜੇ ਸੰਤੋਖ ਤੇਰੀ ਦੂਜੀ ਨਿਮਾਜ ਹੋਵੇ, ਨਿਮਾਜ ਦੇ ਤੀਜੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਤੂੰ ਨਿਮੂਤਾ ਧਾਰਨ ਕਰੋ, ਜੇ ਚੌਥੇ ਵਕਤ ਵਿਚ ਤੂੰ ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗੋ, ਜੇ ਪੰਜਵੇਂ ਵਕਤ ਵਿਚ ਤੂੰ ਕਾਮਾਦਿਕ ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵੱਸ ਵਿਚ ਰੱਖੋ (ਭਾਵ, ਰੱਬ ਦੀ ਸਿਫਤਿ-

ਸਾਲਾਹ, ਸੰਤੋਖ, ਨਿਮ੍ਰਤਾ, ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਣਾ, ਕਾਮਾਦਿਕ ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵੱਸ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ... ਇਹ ਪੰਜ ਹਨ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਨਿਮਾਜ਼ਾਂ, ਤੇ, ਇਹ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। 1੯। ਹੇ ਅੱਲਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਇਕੋ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਵੱਸਦਾ ਜਾਣ... ਇਸ ਨੂੰ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਾ ਰੱਬੀ ਸਲਾਮ ਦਾ ਪਾਠ ਬਣਾਈ ਰੱਖ । ਮੰਦੇ ਕਰਮ ਕਰਨੇ ਛੱਡ ਦੇ... ਇਹ ਪਾਣੀ ਦਾ ਲੋਟਾ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜ (ਸਰੀਰਕ ਸੁਅੱਛਤਾ ਵਾਸਤੇ) । ਇਹ ਯਕੀਨ ਬਣਾ ਕਿ ਸਾਰੀ ਹੀ ਖਲਕਤ ਦਾ ਇਕੋ ਖੁਦਾ ਹੈ... ਇਹ ਸਦਾ ਬਾਂਗ ਦਿਆ ਕਰ । ਹੇ ਫ਼ਕੀਰ ਸਾਈਂ ! ਖੁਦਾ ਦਾ ਚੰਗਾ ਪੁੱਤਰ ਬਣਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਿਆ ਕਰ... ਇਹ ਸਿੱਫ਼ ਵਜਾਇਆ ਕਰ 1੧੦। ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਹੱਕ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਿਆ ਕਰ... ਇਹ ਹੈ 'ਹਲਾਲ', ਇਹ, ਖਾਣਾ ਖਾਇਆ ਕਰ । (ਦਿਲ ਵਿਚੋਂ ਵਿਤਕਰੇ ਕੱਢ ਕੇ) ਦਿਲ ਨੂੰ ਦਰੀਆ ਬਣਾਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ, (ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ) ਦਿਲ ਦੀ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ) ਮੈਲ ਧੋਇਆ ਕਰ । ਹੇ ਅੱਲਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ-ਪੀਰ (ਦੇ ਹੁਕਮ) ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜ਼ਰਾਈਲ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਜ਼ਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਦਾ 1੧੧।

ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਆਪਣੇ ਇਸ ਸਰੀਰ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਹੀਂ ਸਦਾ ਚੰਗੇ ਮੰਦੇ ਕਰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਇਸ ਨੂੰ) ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਔਰਤ (ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ) ਬਣਾ, (ਤੇ, ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੰਗ-ਤਮਾਸ਼ੇ ਮਾਣਨ ਦੇ ਥਾਂ, ਇਸ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੀ ਰਾਹੀਂ) ਰੱਬੀ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਰੰਗ-ਤਮਾਸ਼ੇ ਮਾਣਿਆ ਕਰ । ਹੇ ਅੱਲਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! (ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ) ਮਲੀਨ ਹੋ ਰਹੇ ਮਨ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ... ਇਹੀ ਹੈ ਰੱਬੀ ਮਿਲਾਪ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ । (ਸੁੰਨਤਿ, ਲਬਾਂ ਕਟਾਣ ਆਦਿਕ ਸ਼ਰਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਜਿਉਂ ਕਾ ਤਿਉਂ ਰੱਖ ਇਹ (ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ) ਇੱਜ਼ਤ-ਆਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ 1੧੨।

ਭਾਵ=ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਰੂਪ ਨਿਸਫਲ ਪਖੰਡ ਬਿਵਰਜਤ ਹਨ....
 ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! (ਅਸਲ) ਮੁਸਲਮਾਨ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਮੋਮ ਵਰਗੇ ਨਰਮ ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਅੰਦਰਲੀ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ) ਮੈਲ ਧੋ ਦਿੰਦਾ ਹੈ । (ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨ) ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਰੰਗ-ਤਮਾਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਢੁਕਦਾ (ਜੇ ਇਉਂ ਪਵਿੱਤਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ) ਜਿਵੇਂ ਫੁੱਲ ਰੋਸ਼ਮ ਘਿਉ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਗਛਾਲਾ ਪਵਿੱਤਰ (ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ) 1੧੩। ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਉੱਤੇ ਮਿਹਰਵਾਨ (ਮੌਲਾ) ਦੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮਿਹਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, (ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਤੋ) ਉਹੀ ਮਨੁੱਖ ਸੂਰਮਾ ਮਰਦ (ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ) ਹੈ । ਉਹੀ ਹੈ (ਅਸਲ) ਸ਼ੇਖ ਮਸਾਇਕ ਤੇ ਹਾਜੀ, ਉਹੀ ਹੈ (ਅਸਲ) ਖੁਦਾ ਦਾ ਬੰਦਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮਿਹਰ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ 1੧੪। ਹੇ ਨਾਨਕ ! (ਆਖ...) ਹੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਬੰਦੇ ! ਕਾਦਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤਿ ਨੂੰ, ਬਖ਼ਸ਼ਿਦ ਮਾਲਕ ਦੇ ਰਚੇ ਜਗਤ ਨੂੰ, ਬੇਅੰਤ ਡੂੰਘੇ ਰਹਿਮ-ਦਿਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਮੁਹੱਬਤ ਤੇ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਨੂੰ, ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ, ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਖ਼ਲਾਸੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੇ, ਸੰਸਾਰ-ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘ ਜਾਈਦਾ ਹੈ 1੧੫।੩।੧੨।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ

ਆਵਾਗਉਣ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਜਿਉਣ ਵਾਲਾ) ਬਰੈਂਪਟਨ
 ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਇੰਨਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੈਨੇਡਾ,

ਪਾਂਧੇ ਤੇ ਮਿਸਰ, ਮੁਲਾਂ ਤੇ ਮੁਲਾਣੇ, ਪਾਦਰੀ ਤੇ ਗਾਡ ਫਾਦਰ, ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ ਭਾਈ ਤੇ ਕਥਾ ਵਾਚਿਕ ਲੋਕ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਹੋਵ, ਮਸੀਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਸਜਦ, ਚਰਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੰਦਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਥਾਂ, ਮਰਣਾ ਪਰਣਾ ਹੋਵੇ, ਵਿਆਹ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ਾਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡਰ ਵਿਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਤੇ ਆਮ ਸਾਧਾਰਣ

ਜਨਤਾ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਨਹੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰਾਸ ਆ ਹੀ ਜਾਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਿਤਨੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ:

ਆਸਾ ਅੰਦਰਿ ਜੰਮਿਆ ਆਸਾ ਰਸ ਕਸ ਖਾਇ॥ ਆਸਾ ਬੰਦਿ ਚਲਾਈਐ ਮੁਹੇ ਮੁਹਿ ਚੋਟਾ ਖਾਇ॥ ਅਵਗਣਿ ਬਧਾ ਮਾਰੀਐ ਛੁਟੈ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਇ॥ ਮ:1, ਪੰਨਾ 61॥

ਜੀਵ ਆਸਾ (ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ) ਦਾ ਬੱਧਾ ਹੋਇਆ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਤਕ ਜੀਵ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ ਆਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਥੱਲੇ ਹੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਸਾ ਨਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਜਿਦਗੀ ਵਿਚ ਮਾਨਸਿਕ ਤਕਲੀਫ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵ ਸੱਚ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਸੁਖੱਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਨੂੰ ਦੁਖਾਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਹੇ ਮਨੁੱਖ ਤੂੰ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕਰੀ ਜਾ ਤੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਸ ਨਾ ਕਰ। ਆਸਾ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸਾ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰੀ ਨਤੀਜਾ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਵੱਸ ਨਹੀ ਹੁੰਦਾ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਨਿਰਾਸ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਮਾਨਸਿਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਦੱਬ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਰਸਾਣ ਖੇਤੀ ਬੀਜਦਾ ਹੈ। ਪੱਕੀ ਹੋਈ ਖੇਤੀ ਵੱਡਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਮੀਂਹ ਤੇ ਗੜੇ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਸਾਰੀ ਫਸਲ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੁੱਝ ਨਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਿਰਫ ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਕਰ ਕਸਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਮੁਤਾਬਕ ਸੰਤੋਖ ਇਸਦਾ ਹੱਲ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਡਿਤ ਲੋਕ ਨਰਕ ਸਵਰਗ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾ ਕਿ ਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨਮਿਤ 365 ਦਿਨ ਤਕ ਤੇਲ ਦੇ ਦੀਵੇ ਜਗ੍ਹਾ ਕੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵਾਰਸਾ ਕੋਲੋਂ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਇਹ ਕਥਾ ਵਾਚਿਕ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਅਗਲੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਦਾ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਆਪ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਆਏ ਹੋਣ। ਸੁਣੀਆਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਈ ਇਹ ਸੰਤ ਤਾਂ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਪੁਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸੱਚ ਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਊ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਤ ਤਾਂ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਪੇਹੋਵੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਤ ਪਾ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਉਲਝਾ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੇ ਵੱਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਸੇਕਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤੰਦੂਰ ਤਪਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਬਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਹਾਵ ਭਾਵ ਨੂੰ ਟੁੰਬਿਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਫਟਾ ਫਟ ਦੋ ਦੋ, ਚਾਰ ਚਾਰ ਤੇ ਪੰਜ ਪੰਜ ਡਾਲਰ ਦਾ ਬਾਲਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਝੱਟ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀ। ਜੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਸਿੱਖੀ ਸੁਧਾਰ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਾਂ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਜੀ ਹੀ ਕਰਨਗੇ।

ਆਓ ਹੁਣ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਬਾਰੇ ਕੀ ਫੁਰਮਾਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ 1 ॥ ਕਿਰਤੁ ਪਇਆ ਨਹ ਮੇਟੈ ਕੋਇ ॥ ਕਿਆ ਜਾਣਾ ਕਿਆ ਆਗੈ ਹੋਇ ॥ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਣਾ ਸੋਈ ਹੂਆ ॥ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਣੈ ਵਾਲਾ ਦੂਆ ॥ 1 ॥ ਨਾ ਜਾਣਾ ਕਰਮ ਕੇਵਡ ਤੇਰੀ ਦਾਤਿ ॥ ਕਰਮੁ ਧਰਮੁ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਕੀ ਜਾਤਿ ॥ 1 ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪੰਨਾ 154 ॥ ਅਰਥ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡੀ. ਲਿਟ. ਦੇ ਲਏ ਹਨ।

ਜਨਮਾਂ ਜਨਮਾਂਤਰਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਜੋ ਮਨ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ (ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਰਾਹੀਂ) ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਮਿਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ । (ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਾਂਹ ਲਈ ਭੀ ਕਰਮ-ਧਰਮ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਆਸ ਵਿਅਰਥ ਹੈ) ਕੋਈ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ

ਜੀਵਨ-ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੀਹ ਵਾਪਰੇਗਾ । (ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਛੱਡੋ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚ ਤੁਰਨਾ ਸਿੱਖੋ) ਜਗਤ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕੁਝ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਉਸੇ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰੋ)। ਜਨਮਾ ਜਨਮਾਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮਤਲਬ ਹੈ ਬਹੁਤ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ। ਇਹ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣ ਵੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਜਨਮ ਬਿਛੁਰੇ ਥੇ ਮਾਧਉ, ਇਹੁ ਜਨਮੁ ਤੁਮਾਰੇ ਲੇਖੇ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਆਸ ਲਗਿ ਜੀਵਉ, ਚਿਰ ਭਇਓ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖੇ॥2॥1॥ {ਪੰਨਾ 694, ਭਗਤ ਰਵੀਦਾਸ ਜੀ}।

ਇਸ ਸਲੋਕ ਵਿਚ ਇਕ ਸਤਰ ਵਿਚ ਭਗਤ ਜੀ ਜਨਮ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਵਿਚ ਉਸੇ ਹੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਾਸਤੇ ਲਫਜ਼ ਚਿਰ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਜਨਮ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਚਿਰ/ਸਮਾਂ।

ਹਮ ਜਾਨਿਆ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਹ ਆਗੈ ਜਿਉ ਹਰਿ ਰਾਖੈ ਤਿਉ ਠਾਢੇ॥ ਹਮ ਭੂਲ ਚੂਕ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਹੁ ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੁਤਰੇ ਕਾਢੇ ॥4॥7॥21॥59॥ {ਮ:4, ਪੰਨਾ 171}

ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਵੀ ਇਹੀ ਫੁਰਮਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਭੁਲਾਂ ਚੁਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਕੇ ਹੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਸਾਡੇ ਤੇ ਮਿਹਰ ਕਰੋ।

ਮ: 1॥ ਇਕ ਦਝਹਿ ਇਕ ਦਬੀਅਹਿ ਇਕਨਾ ਕੁਤੇ ਖਾਹਿ ॥ ਇਕਿ ਪਾਣੀ ਵਿਚਿ ਉਸਟੀਅਹਿ ਇਕਿ ਭੀ ਫਿਰਿ ਹਸਣਿ ਪਾਹਿ ॥ ਨਾਨਕ ਏਵ ਨ ਜਾਪਈ ਕਿਥੈ ਜਾਇ ਸਮਾਹਿ ॥2॥ {ਪੰਨਾ 648}

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਤਰੀਕੇ ਦੱਸ ਕੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਮੌਤ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਈ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਥੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਮਿਰਤਕ ਕਉ ਚੰਦਨੁ ਚੜਾਵੈ॥ ਉਸ ਤੇ ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਫਲ ਪਾਵੈ॥ ਜੇ ਮਿਰਤਕ ਕਉ ਬਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਰੁਲਾਈ ॥ ਤਾਂ ਮਿਰਤਕ ਕਾ ਕਿਆ ਘਟਿ ਜਾਈ ॥3॥ ਮ:5, ਪੰਨਾ 1160॥

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਚੰਦਨ ਦੀ ਲੱਕੜੀ ਵਿਚ ਜਲਾਈਏ ਤਾਂ ਵੀ ਉੱਸ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਫਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤੇ ਜੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਗੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸੁਟ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਵੀ ਉੱਸ ਦਾ ਕੁੱਝ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

ਇਸ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੋਈ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਕੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਬਾਣੀ ਵਿਚ 'ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮ' ਦੀ ਗੱਲ ਬਾਰਾਂ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੁਰਮਾਨ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਇਹ ਕਥਾਕਾਰ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਠੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਮੜ ਮੜ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਉਲਟ ਰਾਹੇ ਤੋਰ ਤੋਰ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਬਟੋਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਧੰਨ ਭਾਗ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂ? ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਰੇ ਹਾਂ।

ਸੁਣਿ ਸਿਖਵੰਤੇ ਨਾਨਕੁ ਬਿਨਵੈ ਛੋਡਹੁ ਮਾਇਆ ਜਾਲਾ॥ ਮਨਿ ਬੀਚਾਰਿ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮੁ ਨ ਕਾਲਾ॥4॥ ਮ:1, ਪੰਨਾ 503॥

ਹੇ (ਮੇਰੀ) ਸਿੱਖਿਆ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ! ਜੇ ਬੇਨਤੀ ਨਾਨਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸੁਣ-(ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਧਾਰਨ ਕਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੂੰ) ਮਾਇਆ ਦੇ ਬੰਧਨ ਤਿਆਗ ਸਕੇਗਾ । ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੋਚ-ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਇਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਲਿਵ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮੁੜ ਜਨਮ ਮਰਨ (ਦਾ ਗੇੜ) ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ।4।

ਹਰਿ ਜਲੁ ਨਿਰਮਲੁ ਮਨੁ ਇਸਨਾਨੀ ਮਜਨੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭਾਈ॥ ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮੁ ਨਾਹੀ ਜਨ ਸੰਗਤਿ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਈ॥7॥ ਮ:1 , ਪੰਨਾ 505॥

ਪਰਮਾਤਮਾ (ਮਾਨੋ) ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਲ ਹੈ (ਜੇਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਰਨ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ) ਮਨ (ਇਸ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਲ ਵਿਚ) ਇਸਨਾਨ ਕਰਨ ਜੋਗਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਿਆਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਮਨ (ਇਸ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਲ ਵਿਚ) ਚੁੱਭੀ ਲਾਂਦਾ ਹੈ । ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮੁੜ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, (ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ) ਉਸ ਦੀ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਜੋਤਿ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ।7।

ਨਰ ਨਿਰਕੇਵਲ ਨਿਰਭਉ ਨਾਉ॥ ਅਨਾਥਹ ਨਾਥ ਕਰੇ ਬਲਿ ਜਾਉ॥ ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮੁ ਨਾਹੀ ਗੁਣ ਗਾਉ ॥5॥ਮ:1, ਪੰਨਾ 224॥॥

ਮਨੁੱਖ ਨਿਰਭਉ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜਪ ਕੇ (ਮਾਇਆ ਦੇ ਹੱਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਨਿਰਭਉ ਹੋ ਕੇ) ਵਾਸਨਾ-ਰਹਿਤ (ਸੁੱਧ) ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਉਹ ਨਿਖਸਮਿਆਂ ਨੂੰ ਖਸਮ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ (ਉਹ ਹੈ ਅਸਲ ਜੋਗੀ, ਤੇ ਅਜੇਹੇ ਜੋਗੀ ਤੋਂ) ਮੈਂ ਕਰਬਾਨ ਹਾਂ । ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮੁੜ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ, ਉਹ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ।5।

ਣਾਣੈ ਰਵਤੁ ਰਹੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ, ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸੋਈ॥ ਆਪੇ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ਕਰਤਾ, ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮੁ ਨ ਹੋਈ॥18॥ {ਮ:1, ਪੰਨਾ 433}

ਤੇਰਾ ਸਬਦ ਤੂੰਹੈ ਹਰਿ ਆਪੇ ਭਰਮੁ ਕਹਾ ਹੀ॥ ਨਾਨਕ ਤਤੁ ਤਤ ਸਿਉ ਮਿਲਿਆ ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮਿ ਨ ਆਹੀ ॥4॥1॥15॥35॥ {ਮ:3, ਪੰਨਾ 162}

ਜੀਵਤ ਮਰਹੁ ਮਰਹੁ ਫੁਨਿ ਜੀਵਹੁ, ਪੁਨਰਪਿ ਜਨਮੁ ਨ ਹੋਈ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜੋ ਨਾਮਿ ਸਮਾਨੇ, ਸੁੰਨ ਰਹਿਆ ਲਿਵ ਸੋਈ॥4॥4॥ {ਪੰਨਾ 1103}ਬਾਕੀ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਘ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 335, 383, 559, 1361, ਅਤੇ 1018 ਪੰਨਾ ਤੇ ਦਰਜ ਹਨ।

ਹੇ ਭਾਈ ! ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੀ (ਪਹਿਲਾਂ) ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮਰੇ । ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰੇਗੇ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਜੀਉ ਪਵੇਗੇ । ਫਿਰ ਕਦੇ ਜਨਮ (ਮਰਨ ਦਾ ਗੇੜ) ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ । ਹੇ ਕਬੀਰ ! ਆਖ—ਜੇ ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਫੁਰ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਸੁਰਤ ਜੋਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ।4।4।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਮੌਤ ਉਹ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਢੇਪੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖ ਸ਼ਰੀਰ ਕਿਥੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਫੁਮਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਨਾਨਕ ਏਵ ਨ ਜਾਪਈ ਕਿਥੈ ਜਾਇ ਸਮਾਹਿ ॥ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਚਨ ਹਨ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨਾਮ ਵਰਤ ਕੇ ਇਹ ਕਹੀਏ ਕਿ, “ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੁਢਣ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਛੇਵੇਂ ਜਾਮੇ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਵਾਂਗੇ”। ਸਾਹਿਬ 'ਸਦਾ ਸਦਾ ਦਇਆਲ' ਹੈ ਤਾਂ ਬੁਢਣ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ 90 ਕੁ ਸਾਲ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਕਿਉਂ ਉਡੀਕ ਕਰਵਾਉਣੀ ਸੀ?

ਜੀਵਤ ਮਰਹੁ ਮਰਹੁ ਫੁਨਿ ਜੀਵਹੁ, ਇਹ ਦੂਸਰੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਉਣਾ ਮਰਨਾ ਤੇ ਫਿਰ ਜਿਉਣਾ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਵੀ ਨਿਤ ਹਾਂ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ 1॥ ਆਖਾ ਜੀਵਾ ਵਿਸਰੈ ਮਰਿ ਜਾਉ॥ ਆਖਣਿ ਅਉਖਾ ਸਾਚਾ ਨਾਉ ॥ ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਕੀ ਲਾਗੈ ਭੁਖ ॥ ਉਤੁ ਭੁਖੈ ਖਾਇ ਚਲੀਅਹਿ ਦੂਖ ॥1॥ ਸੋ ਕਿਉ ਵਿਸਰੈ ਮੇਰੀ ਮਾਇ ॥ ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚੈ ਨਾਇ ॥1॥ ਰਹਾਉ ॥ ਪੰਨਾ 9॥

ਗੁਰੂ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਸੱਚ ਨਾਲੋਂ ਟੁਟ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਸੱਚ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜਿਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਤੇ ਇਹੀ ਹੈ ਆਉਣ ਜਾਣ ਦਾ ਚੱਕਰ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਿਲਕੁਲ ਨਕਦ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ ਉਪਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ।

ਸਤਜੁਗੁ ਤ੍ਰੇਤਾ ਦੁਆਪਰੁ ਭਣੀਐ ਕਲਿਜੁਗੁ ਉਤਮੇ ਜੁਗਾ ਮਾਹਿ॥ ਅਹਿ ਕਰੁ ਕਰੇ ਸੁ ਅਹਿ ਕਰੁ ਪਾਏ ਕੋਈ ਨ ਪਕੜੀਐ ਕਿਸੈ ਥਾਇ॥3॥

ਹਰਿ ਜੀਉ ਸੋਈ ਕਰਹਿ ਜਿ ਭਗਤ ਤੇਰੇ ਜਾਚਹਿ ਏਹੁ ਤੇਰਾ ਬਿਰਦੁ ॥ ਕਰ ਜੋੜਿ ਨਾਨਕ ਦਾਨੁ ਮਾਗੈ ਅਪਣਿਆ ਸੰਤਾ ਦੇਹਿ ਹਰਿ ਦਰਸੁ ॥੪॥੫॥੧੪੦॥ {ਪੰਨਾ 406}

ਹੇ ਭਾਈ ! ਸਤਿਜੁਗ ਨੂੰ, ਤੋੜੇ ਨੂੰ, ਦੁਆਪਰ ਨੂੰ (ਚੰਗਾ) ਜੁਗ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਪਰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਿੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਗੋਂ) ਕਲਿਜੁਗ ਸਾਰੇ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੈ (ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਜੁਗ ਵਿਚ) ਜੇਹੜਾ ਹੱਥ ਕੋਈ ਕਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਹੱਥ ਉਸ ਦਾ ਫਲ ਭੁਗਤਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਥਾਂ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ) ਫੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ । 3।

ਹੇ ਭਾਈ ! (ਕੋਈ ਭੀ ਜੁਗ ਹੋਵੇ, ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਲਾਜ ਸਦਾ ਰੱਖਦਾ ਆਇਆ ਹੈ) ਤੂੰ ਓਹੀ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਜੋ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਤੇਰੇ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਤੇਰਾ ਮੁਢ ਕਦੀਮਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਉ ਹੈ । ਹੇ ਹਰੀ ! (ਤੇਰਾ ਦਾਸ ਨਾਨਕ ਭੀ ਆਪਣੇ) ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ (ਤੇਰੇ ਦਰ ਤੋਂ) ਦਾਨ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਤ ਜਨਾਂ ਦਾ ਦਰਸਨ ਦੇਹ । 4। 5। 140।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ “ ਆਪੇ ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਹੁ ॥ ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੀ ਆਵਹੁ ਜਾਹੁ ॥ 20 ॥ ” ਹੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਉਧਾਰ ਦਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਕੰਮ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਕੀਰਤਨ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ? ਪਾਠ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ? ਫਿਰ ਇਹ ਸਾਰ ਕੁੱਛ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਗੁਰੂ ਵਾਕਿ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ? ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵੱਸ ਇਹ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ? ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਦਿਆ ਵੇਚਦੇ ਹਨ ਉਹ ਜ਼ਹਿਰ ਹੀ ਖੱਟਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜ਼ਹਿਰ ਹੀ ਖਾਦੇ ਹਨ: ਮਨਮੁਖ ਬਿਦਿਆ ਬਿਕ੍ਰਾ ਦਾ ਬਿਖੁ ਖਟੇ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ॥ ਮੂਰਖ ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨਈ ਸੁਝ ਬੁਝ ਨਹਿ ਕਾਇ ॥ ਮ:1, ਪੰਨਾ 938 ॥

ਇਸ ਜਨਮ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਵੀ ਇਸੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਹਾਗੜਾ ਮਹਲਾ 5 ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਗੁਰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪੂਰੇ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣਾ ਰਾਮ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਉਚਰਾ ਹਰਿ ਜਸੁ ਮਿਠਾ ਲਾਗੈ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਰਾਮ ॥ ਕਰਿ ਦਇਆ ਮਇਆ ਗੋਪਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਕੋਇ ਨਾਹੀ ਤੁਝ ਬਿਨਾ ॥ ਸਮਰਥ ਅਗਥ ਅਪਾਰ ਪੂਰਨ ਜੀਉ ਤਨੁ ਧਨੁ ਤੁਮੁ ਮਨਾ ॥ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਅਨਾਥ ਚੰਚਲ ਬਲਹੀਨ ਨੀਚ ਅਜਾਣਾ ॥ ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਸਰਣਿ ਤੇਰੀ ਰਖਿ ਲੇਹੁ ਆਵਣ ਜਾਣਾ ॥ 1 ॥ {ਮ:5, ਪੰਨਾ 543}

ਹੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ! ਹੇ ਸਰਬ-ਗੁਣ-ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਭੂ ! (ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ) ਮੇਹਰ ਕਰ, ਮੈਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਸਿਮਰਦਾ ਰਹਾਂ, ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਤੇਰੀ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਦਾ ਰਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਦਾ ਗੀਤ ਗਾਂਦਾ ਰਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੀ ਰਜਾ ਮਿੱਠੀ ਲੱਗਦੀ ਰਹੇ । ਹੇ ਗੋਪਾਲ ! ਹੇ ਗੋਬਿੰਦ ! (ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ) ਦਇਆ ਕਰ, ਤਰਸ ਕਰ, ਤੈਥੋਂ ਬਿਨਾ ਮੇਰਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਹੇ ਸਭ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ! ਹੇ ਅਕੱਥ ! ਹੇ ਬੇਅੰਤ ! ਮੇਰੀ ਇਹ ਜਿੰਦ, ਮੇਰਾ ਇਹ ਮਨ ਇਹ ਸਰੀਰ, ਇਹ ਧਨ—ਸਭ ਕੁਝ ਤੇਰਾ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ।

ਨਾਨਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ! ਮੈਂ ਮੂਰਖ ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਮੂਰਖ ਹਾਂ, ਨਿਆਸਰਾ ਹਾਂ, ਚੰਚਲ, ਕਮਜ਼ੋਰ, ਨੀਚ ਤੇ ਅੰਞਾਣ ਹਾਂ । ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਸਰਨ ਆਇਆ ਹਾਂ । ਮੈਨੂੰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲੈ । 1। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਪਿਤਾ ਜੀ ਇਸ ਸਲੋਕ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਜਨਮ ਮਰਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਨਾ ਕੇ ਇਸ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਜਨਮ ਦੀ। ਇਹ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੰਝ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕਥਾ ਜਾਂ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਹੈ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸਦੇ ਉਲਟ।

ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸਾਡੇ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਥਕਾਰ ਲੋਕ ਵੀ ਇਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਚੱਲੇ। ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਪਿਆਰਿਓ ਵੀਰੋ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਓ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਥਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣੋ ਤੇ ਜੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਨਿਵਿਰਤੀ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰੋ। ਇਹ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਤਾਂ ਹੀ ਮੁਮਕਿਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋਗੇ। ਭਾਵ ਆਪ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋਗੇ।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ 1 ॥ ਭਾਂਡਾ ਹਛਾ ਸੋਇ ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵਸੀ ॥ ਭਾਂਡਾ ਅਤਿ ਮਲੀਣੁ ਧੋਤਾ ਹਛਾ ਨ ਹੋਇਸੀ ॥ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਹੋਇ ਸੋਝੀ ਪਾਇਸੀ ॥ ਏਤੁ ਦੁਆਰੈ ਧੋਇ ਹਛਾ ਹੋਇਸੀ ॥ ਮੈਲੇ ਹਛੇ ਕਾ ਵੀਚਾਰੁ ਆਪਿ ਵਰਤਾਇਸੀ ॥ ਮਤੁ ਕੋ ਜਾਣੈ ਜਾਇ ਅਗੈ ਪਾਇਸੀ ॥ ਜੇਹੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ਤੇਰਾ ਹੋਇਸੀ ॥ ਪੰਨਾ 730 ॥

(ਜੇ ਇਸ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਤਾਂ) ਕੋਈ ਜੀਵ ਇਹ ਨਾਹ ਸਮਝ ਲਏ ਕਿ (ਇਥੋਂ ਖ਼ਾਲੀ-ਹੱਥ) ਜਾ ਕੇ ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ (ਜੀਵਨ ਪਵਿੱਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਝ) ਮਿਲੇਗੀ । (ਇਹ ਇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ) ਮਨੁੱਖ ਜੇਹੇ ਜੇਹੇ ਕਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹੋ ਜੇਹਾ ਉਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਛੇਵਾਂ ਅਧਿਆਇ ਵਾਲੀ ਇਹ ਗੱਲ “ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ਬਖਾਨੇ ॥ ” ਵੀ ਝੂਠੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਿਥੇ ਪਾਂਡਵਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਜੋਗ ਤਪ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕਠਿਨ ਤਪਸਿਆ ਕੀਤੀ। ਆਓ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਤਪਾਂ ਬਾਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀ ਫਰਮਾਣ ਹੈ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ 1 ॥ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਸਾਧੀਐ ਤੀਰਥਿ ਕੀਚੈ ਵਾਸੁ ॥ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਚੰਗਿਆਈਆ ਬਿਨੁ ਸਾਚੇ ਕਿਆ ਤਾਸੁ ॥ ਜੇਹਾ ਰਾਧੇ ਤੇਹਾ ਲੁਣੈ ਬਿਨੁ ਗੁਣ ਜਨਮੁ ਵਿਣਾਸੁ ॥ 1 ॥ ਪੰਨਾ 56 ॥

ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਛੋਡਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮਤਿ, ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਨ ਅਰਾਧਿਆ ॥ ਉਛਲਿਆ ਕਾਮੁ, ਕਾਲ ਮਤਿ ਲਾਗੀ, ਤਉ ਆਨਿ ਸਕਤਿ ਗਲਿ ਬਾਂਧਿਆ ॥ ਭਗਤ ਬੇਣੀ ਜੀਉ, ਪੰਨਾ 93 ॥

ਅਨਿਕ ਬਰਖ ਕੀਏ ਜਪ ਤਾਪਾ ॥ ਗਵਨੁ ਕੀਆ ਧਰਤੀ ਭਰਮਾਤਾ ॥ ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਹਿਰਦੈ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵੈ ਜੋਗੀ ਬਹੁੜਿ ਬਹੁੜਿ ਉਠਿ ਧਾਵੈ ਜੀਉ ॥ 3 ॥ ਮ:5, ਪੰਨਾ 98 ॥

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜਪਾਂ ਤੇ ਤਪਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਝੂਠੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਫਰਾਂਸ ਤੇ ਦਸਤਾਰ

ਹੌਲੈਂਡ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਦਸਤਾਰ ਮਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਡੈਨਹਾਗ (ਹੌਲੈਂਡ) : ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਬੈਨੇਲੁਕਸ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਈਟਸ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਬੈਨੇਲੁਕਸ, ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੌਲੈਂਡ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ 05/11/04 ਸੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਪੱਤਰ ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੈਸੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨਾਲ ਦਸਤਾਰ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੈਸੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੈਸੀ ਦੇ

ਫਰਸਟ ਸੈਕਟਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਮੁਕਰਜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਮਕਸਦ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸ ਦੇਵੋ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਇਆ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ 400 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਉਪਰ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰੋਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਆਪਜੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਫਰਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਬਖਸ਼ੀ ਹੋਈ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਜੋ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ ਹੈ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਆਪ ਜੀ, ਆਪਜੀ ਦੇ ਹੌਲੈਂਡ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਯੋਰਪੀਅਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਮਸਲੇ ਸੰਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੋ। ਤਿੰਨਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਬਿਆਨ ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਦਸਤਾਰ ਦੇ ਲਈ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਇਹ ਮੌਮੋਰੰਡਮ ਹੌਲੈਂਡ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉਪਰ ਨਾਂ ਵਰਨਣ ਯੋਗ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ।

Harjit Singh Holland 0031-620682862

ਗੁਰਬਾਣੀ ਸ਼ਬਦ ਵਿਆਖਿਆ

ਵੀਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਇਕ ਦੂ ਜੀਭੋ ਲਖ ਹੋਹਿ ਲਖ ਹੋਵਹਿ ਲਖ ਵੀਸ ॥
 ਲਖੁ ਲਖੁ ਗੋੜਾ ਆਖੀਅਹਿ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਜਗਦੀਸ ॥
 ਏਤੁ ਰਾਹਿ ਪਤਿ ਪਵੜੀਆ ਚੜੀਐ ਹੋਇ ਇਕੀਸ ॥
 ਸੁਣਿ ਗਲਾ ਆਕਾਸ ਕੀ ਕੀਟਾ ਆਈ ਰੀਸ ॥
 ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਈਐ ਕੂੜੀ ਕੂੜੇ ਠੀਸ ॥੩੨॥ (ਪੰਨਾ ੭)

ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ ਪਦਾ ਪਹਿਲਾ: ਇਕ ਦੂ ਜੀਭੋ...ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਜਗਦੀਸ ॥

1. ਇਕ ਦੂ: ਇਕ ਤੋਂ। ਵਿਆਕਰਣ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇੱਥੇ 'ਦੂ' ਦੇ ਉਪਰ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।
2. ਜੀਭੋ: ਜਿਹਬਾ -tongue। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਜੀਭ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ 'ਜੀਭ' ਦੇ 'ਭ' ਨੂੰ ਕਨੋੜੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਰਥ ਬਣੇਗਾ ਜੀਭ ਤੋਂ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਬਲਕਿ ਕੇਵਲ ਤੋੜਾ-ਰਟਣੀ ਵਾਲਾ ਪਾਠ ਕਰ ਲਈਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕੀ ਇਸ ਦਾ ਉਚਾਰਨ 'ਜੀ ਭਉ' ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਭਉ' ਦਾ ਅਰਥ 'ਡਰ' ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਹੋਹਿ: ਜੇ ਹੋ ਜਾਣ। ਭਵਿੱਖਤ ਕਾਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਉਚਾਰਨ 'ਹ' ਨੂੰ ਸਿਹਾਰੀ ਬਾਅਦ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਕਰਨਾ ਹੈ।
4. ਹੋਵਹਿ: ਇਸ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਵੀ 'ਹ' ਦੀ ਸਿਹਾਰੀ ਬਾਅਦ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਵੀ 'ਹੋਹਿ' ਵਾਂਗ 'ਜੇ ਹੋ ਜਾਣ' ਹੈ।
5. ਲਖ ਵੀਸ: ਵੀਹ ਲੱਖ।

6. ਗੋੜਾ: ਬਾਰ-ਬਾਰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ, ਬਾਰ-ਬਾਰ ਫੇਰਾ ਕੱਟਣਾ ਜਾਂ ਚੱਕਰ ਕੱਟਣੇ।
7. ਆਖੀਅਹਿ: ਜੇਕਰ ਆਖੇ ਜਾਣ। ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ 'ਹ' ਦੀ ਸਿਹਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਕਰਨਾ ਹੈ।
8. ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਜਗਦੀਸ: ਰੱਬ (ਜਗਦੀਸ਼) ਦੇ ਇਕ ਨਾਮ ਨੂੰ। ਜਗਦੀਸ਼ ਭਾਵ ਜਗਤ ਦਾ ਈਸ਼, ਪ੍ਰਭੂ, ਪਰਮਾਤਮਾ। 'ਜਗਦੀਸ' ਦੇ 'ਸ' ਪੈਰੀ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ 'ਸ਼' ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਪਦਾ ਦੂਜਾ : ਏਤੁ ਰਾਹਿ....ਕੀਟਾ ਆਈ ਰੀਸ ॥

9. ਏਤੁ: ਇਸ।
10. ਰਾਹਿ: ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ। 'ਰਾਹਿ' ਦੇ 'ਹ' ਨੂੰ ਸਿਹਾਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਉਚਾਰਨ 'ਰਾਹੈ' ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਬਲਕਿ 'ਰਾਹੇ' ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਇਕ ਵਚਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਰਾਹ' ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਸਿਹਾਰੀ ਦਾ ਅਰਥ ਇੱਥੇ 'ਵਿੱਚ' ਜਾਂ 'ਰਾਹ ਉੱਤੇ' ਲੈਣਾ ਹੈ।
11. ਪਤਿ: ਪਤੀ।
12. ਪਵੜੀਆ: ਪੌੜੀਆਂ। 'ਅ' ਦੇ ਕੰਨੇ ਨੂੰ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਬਹੁ ਵਚਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਪਵੜੀਆਂ' ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।
13. ਪਤਿਪਵੜੀਆ: ਪਤੀ (ਰੱਬ ਜੀ) ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਸਤੇ, (ਉਤਾਂਹ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ) ਰਸਤੇ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪੌੜੀਆਂ।
14. ਚੜੀਐ: ਚੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਚੜ੍ਹ ਸਕੀਦਾ ਹੈ (able to climb)।
15. ਹੋਇ: ਇੱਕਮਿੱਕ ਹੋ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਬੁੰਦ ਸਾਗਰ ਇਕੀਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਗਰ ਨਾਲ ਇੱਕਮਿੱਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੁੰਦ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਭਾਵ ਆਪਾ ਗਵਾ ਦੇਣਾ। ਜਿਵੇਂ ਜਗਤ ਦਾ 'ਈਸ' ਲਫਜ਼ ਜਗਦੀਸ (ਜਗਤ + ਈਸ = ਜਗਦੀਸ਼) ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਥੇ 'ਇਕੀਸ' (ਇਕ + ਈਸ) ਹੈ (ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ ਲਈ 'ਸ' ਪੈਰੀ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾਉਣੀ ਹੈ) ਭਾਵ ਈਸ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋ ਜਾਣਾ।
16. ਸੁਣਿ: ਸੁਣ ਕੇ।
17. ਗਲਾ:ਬਾਤਾਂ, ਭਾਵ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਗੱਲਾਂ। ਇੱਥੇ 'ਗਲਾ' ਦੇ 'ਲ' ਦੇ ਕੰਨੇ ਨੂੰ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ (ਗਲਾਂ) ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।
18. ਆਕਾਸ:ਅਸਮਾਨ (ਤਾਖ)। 'ਸ' ਦੇ ਪੈਰੀ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ 'ਆਕਾਸ' ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।
19. ਕੀਟਾ: ਕੀੜੀਆਂ। ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ ਲਈ 'ਟ' ਦੇ ਕੰਨੇ ਨੂੰ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਬਹੁ ਵਚਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਚਾਰਨ
20. ਆਈ: ਆ ਗਈ।
21. ਰੀਸ: ਨਕਲ।

ਪਦਾ ਤੀਜਾ : ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ...ਕੂੜੇ ਠੀਸ ॥੩੨॥

22. ਨਦਰੀ: ਨਦਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਰਪਾ ਜਾਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ। 'ਨਦਰੀ' ਦਾ ਭਾਵ ਅਰਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਅਸਮਾਨ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਅਖੌਤੀ ਰੱਬ। ਸ਼ੁੱਧ ਉਚਾਰਨ ਲਈ 'ਰ' ਦੀ ਬਿਹਾਰੀ ਨੂੰ ਬਿੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ 'ਨਦਰੀ' ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।
- ਨੋਟ:** ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨਦਰ, ਕਿਰਪਾ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਭਾਵ ਅਰਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇ ਪੂਰਨ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਜੇਕਰ ਆਪਣੇ ਔਗੁਣ ਛੱਡ ਕੇ, ਗੁਣ ਧਾਰਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿ ਮੈਂ ਗੁਣਵਾਨ ਹਾਂ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਔਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਲੀ ਜੀਵਨ ਜਿਉ ਕੇ ਜੋ ਆਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਬਣਦੀ ਹੈ ਉਹ ਮਾਨੋ ਕਿ ਰੱਬ ਜੀ ਦੀ ਨਦਰ, ਕਿਰਪਾ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੋ ਗਈ। ਮਨੁੱਖ ਵਾਸਤੇ ਕਿਰਪਾ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼

ਰੂਪੀ ਨਦਰ ਤਾਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਰੱਬ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਔਗੁਣਾਂ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਰੱਬ ਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਰੂਪੀ ਵਰਖਾ ਆਪਣੇ ਆਤਮਕ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਪੁਆਉਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਟੁਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਆਤਮਕ ਭਾਂਡਾ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ (ਆਤਮਕ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ) ਰੱਬ ਜੀ ਦੀ ਨਦਰ, ਕਿਰਪਾ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼ (grace) ਦੀ ਵਰਖਾ ਪੈ ਸਕੇ। ਲੇਕਿਨ ਮਨੁੱਖ ਜੇਕਰ ਆਪਣੇ ਔਗੁਣਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਮਨ ਉੱਤੇ ਉਤਾਰੇ ਹੀ ਨਾ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਇਕ ਰੱਬ ਜੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਦਾ ਰਟਣ ਹੀ ਕਰਦਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਉਲਟਾ ਭਾਂਡਾ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ “ਜਿਨ੍ਹ ਮਨਿ ਹੋਰੁ ਮੁਖਿ ਹੋਰੁ ਸਿ ਕਾਂਢੇ ਕਚਿਆ॥” (ਪੰਨਾ ੪੮੮) ਜਾਂ “ਜੀਅਹੁ ਮੈਲੇ ਬਾਹਰਹੁ ਨਿਰਮਲ ॥ ਬਾਹਰਹੁ ਨਿਰਮਲ ਜੀਅਹੁ ਤ ਮੈਲੇ ਤਿਨੀ ਜਨਮੁ ਜੁਐ ਹਾਰਿਆ॥” (ਪੰਨਾ ੯੧੯)। ਏਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਮੈਲ ਨਹੀਂ ਉਤਾਰੇਗਾ ਤਦੋਂ ਤੱਕ ਲਫਜ਼ੀ ਨਾਮ ਰਟਣ ਨਾਲ ਰੱਬ ਜੀ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵੱਸ ਸਕਦੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ “ਰਾਮ ਰਾਮ ਸਭੁ ਕੇ ਕਹੈ ਕਹਿਐ ਰਾਮੁ ਨ ਹੋਇ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਰਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਾ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥੧॥” (ਪੰਨਾ ੪੧੯)। ਕੇਵਲ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਜਾਂ ਤੋਤਾ ਰਟਨੀ ਨਾਲ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵੱਸ ਜਾਂਦਾ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ ਕਿ “ਸਬਦੁ ਬੁਝੈ ਸੋ ਮੈਲੁ ਚੁਕਾਏ ॥ ਨਿਰਮਲ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਅਪਣਾ ਸਦ ਹੀ ਸੇਵਹਿ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਜਾਈ ਹੇ॥” (ਪੰਨਾ ੧੦੪੪)। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹੋ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ (ਗਿਆਨ) ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ 'ਚੋਂ ਔਗੁਣਾਂ ਰੂਪੀ ਮੈਲ ਕੱਢਣ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਆਤਮਕ ਭਾਂਡਾ ਸਿੱਧਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨੇ ਵਜੋਂ ਰੱਬ ਜੀ ਦੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਹੋ ਰਹੀ ਨਦਰ, ਕਿਰਪਾ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਵਰਖਾ ਸਾਡੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚ ਆਪੇ ਹੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ‘ਰੱਬ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸਣਾ’ ਜਾਂ ‘ਰੱਬ ਜੀ ਨਾਲ ਇੱਕਮਿੱਕ ਹੋਣਾ’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

23. ਪਾਈਐ: ਪਾਈਦਾ ਹੈ।

24. ਕੂੜੀ: ਝੂਠੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਝੂਠੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਨਾ।

25. ਕੂੜੈ: ਕੂੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ। ਇੱਥੇ ‘ਕੂੜੈ’ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਹੈ ਭਾਵ ਕੂੜੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ, ਕੂੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ।

26. ਠੀਸ: ਗੱਪ - ਝੂਠੀ ਵਡਿਆਈ।

ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਾਰ

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ੩੮ ਪਉੜੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਸਲੋਕ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਸਲੋਕ “ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥੧॥” ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਲੋਕ “ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਧਰਤਿ ਮਹਤੁ ॥ ਦਿਵਸੁ ਰਾਤਿ ਦੁਇ ਦਾਈ ਦਾਇਆ ਖੇਲੈ ਸਗਲ ਜਗਤੁ ॥ ਚੰਗਿਆਈਆ ਬੁਰਿਆਈਆ ਵਾਚੈ ਧਰਮੁ ਹਦੂਰਿ ॥ ਕਰਮੀ ਆਪੇ ਆਪਣੀ ਕੇ ਨੇੜੈ ਕੇ ਦੂਰਿ ॥ ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਗਏ ਮਸਕਤਿ ਘਾਲਿ ॥ ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਕੇਤੀ ਛੁਟੀ ਨਾਲਿ ॥੧॥” (ਪੰਨਾ ੮)

ਹਥਲੀ ਵਿਚਾਰ, ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਚਾਰੀ ਹੋਈ ਬਤੀਵੀਂ ਪਉੜੀ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਉੜੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀਆਂ ਮਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਪਾਠ ਜਾਂ ਗਿਣਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਫੇਰੀ ਮਾਲਾਂ ਜਾਂ ਗਿਣਤੀ ਕਰਕੇ ਕੀਤੇ ਚਲੀਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਗੋੜੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇ ਸੱਚੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਟੁਰਨ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਾ ਵਾਰ ਕੇ ਰੱਬ ਜੀ ਨਾਲ ਇੱਕਮਿੱਕ ਹੋਣ ਲਈ (ਔਗੁਣ ਕੱਢ ਕੇ) ਰੱਬ ਜੀ ਦੀ ਨਦਰ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼, ਕਿਰਪਾ ਵੱਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇਹ ਨਾ ਸਮਝੇ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲੱਖ ਵਾਰੀ ਮਾਲਾ ਫੇਰਨ ਜਾਂ ਫਲਾਣੇ-ਫਲਾਣੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਰਟਨ, ਗਿਣਤੀਆਂ ਮਿਣਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਠ

ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੈ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਇੰਜ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ “ਲੋਗਨ ਰਾਮੁ ਖਿਲਉਨਾ ਜਾਨਾਂ ॥” (ਪੰਨਾ ੧੧੫੮) ਜਦ ਕਿ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ ਮਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਰੱਬ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤਾਂ ਹੀ ਬੋਲਣਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਚਲਤ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਇਹੋ ਵਡਿਆਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਖੌਤੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰੇ ਲਈ (Critics for betterment) ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਦੇ ਸਨ। ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠਾਂ ਕੀਤੇ ਪਾਖੰਡ ਜਾਂ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪਰਦਾ ਫਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜਾਗ ਪਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ ਮਿਣਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਵਡਮੁੱਲਾ, ਕੀਮਤੀ ਜਨਮ ਜਾਇਆ ਨਾ ਕਰੇ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭਰਪੂਰ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਪਉੜੀ ਦਾ ਭਾਵ ਅਰਥ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਵਿਅੰਗ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਐ ਮਨੁੱਖ ! ਜ਼ਰਾ ਸੋਚ ! ਜੇਕਰ ਤੇਰੀ ਇਕ ਜੀਭ ਤੋਂ ਲੱਖਾਂ ਜੀਭਾਂ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਜੀਭਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਹ ਲੱਖ ਜੀਭਾਂ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵੀਹ ਲੱਖ ਜੀਭਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਜੀਭ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਬ ਜੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨਾਮ ਦਾ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਰਟਨ ਕਰੇਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਮਾਣ, ਘੁਮੰਡ ਹੋ ਜਾਏਗਾ ਤੇ ਤੂੰ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵੱਸ ਇਸ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਏਗਾ ਕਿ ਮੈ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ “ਕੂੜੀ ਕੂੜੈ ਠੀਸ” ਵਾਂਗੂੰ ਤੇਰਾ ਝੂਠਾ ਅਹੰਕਾਰ ਹੀ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਏਗਾ।

ਇਸ ਲਈ ਰੱਬ ਰੂਪੀ ਪਤੀ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੌੜੀ ਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਹੰਕਾਰ ਭਰੀ ਸੋਚ ਛੱਡਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ “ਮੇਰੇ ਗਿਣਤੀਆਂ ਮਿਣਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਪਾਠਾਂ, ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਕੱਟੇ ਚਲੀਏ, ਕਿਸੇ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਰਟਨ, ਮਾਲਾ ਫੇਰਨੀਆਂ ਜਾਂ ਰੱਬ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈ ਉਸ (ਰੱਬ ਜੀ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।” ਪਰ ਰੱਬ ਜੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੇ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਬੁੱਝਣਾ ਭਾਵ ਤਿਆਗਣਾ ਹੈ, “ਹਉਮੈ ਬੁਝੈ ਤਾ ਦਰੁ ਸੂਝੈ ॥ ਗਿਆਨ ਵਿਗੁਣਾ ਕਥਿ ਕਥਿ ਲੂਝੈ ॥” (ਪੰਨਾ ੪੬੬)। ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡਾਂ ਦੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਮਰਤਾ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪੈਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਬਲਕਿ ਰੱਬ ਜੀ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਸਮਝ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੰਦੇ ਕਰਮ ਛੱਡਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ-ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ “ਅਵਗੁਣ ਛੋਡਿ ਗੁਣਾ ਕਉ ਧਾਵਹੁ ਕਰਿ ਅਵਗੁਣ ਪਛੁਤਾਹੀ ਜੀਉ ॥” (ਪੰਨਾ ੫੯੮) ਔਗੁਣ ਮਨ ਦੀ ਮੈਲ ਹਨ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰ (ਸੱਚ ਦਾ ਗਿਆਨ) ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਔਗੁਣ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵ ਮਨ ਦੀ ਮੈਲ ਧੋਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਅਗਲੀ ਪੰਕਤੀ ਵਿੱਚ ਇਕ ਬੜੇ ਸੌਖੇ ਜਿਹੇ ਵੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਐ ਮਨੁੱਖ ! ਤੇਰੀ ਸੋਚ ਮੁਤਾਬਿਕ ਰੱਬ ਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਕਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਦੀ ਰੀਸ ਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਉੱਚੀ ਅਵਸਥਾ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਰੀਸ (ਨਕਲ) ਕਰਕੇ ਕਰਮਾਂਕਾਂਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰੱਬ ਜੀ ਨਾਲ ਇੱਕਮਿੱਕ ਹੋਣ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਜਦਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਐਸਾ ਜ਼ਰੀਆ (ਅਖੌਤੀ ਕਰਮ ਕਾਂਡ) ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ‘ਆਕਾਸ਼’ ਭਾਵ ਰੱਬ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਖੀਰਲੀ ਪੰਕਤੀ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਇਹ ਗੱਲ ਫਿਰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖ

ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਅਖੌਤੀ ਧਾਰਮਕ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਜਾਂ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਕ ਝੂਠੀ ਗੱਪ ਹੈ ("ਕੂੜੀ ਕੂੜੇ ਠੀਸ" ਭਾਵ ਕੂੜਿਆਂ ਦੀ ਠੀਸ ਹੈ।) ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰ (ਸੱਚ ਦੇ ਗਿਆਨ) ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਔਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਤਾਂ ਕਿ ਤੇਰਾ ਆਤਮਕ ਭਾਂਡਾ ਸਿੱਧਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ, ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਨਦਰ ਦੀ ਬਾਰਸ਼ (ਵਰਖਾ) ਪੈ ਸਕੇ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਤੇ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ

ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦੋ ਨਾਮ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿਚ ਬੜੇ ਹੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹਨ ਬਾਬਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਿਕਾਰੋ (ਅਮਰੀਕਾ) ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹਨ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ (ਜਥੇਦਾਰ) ਹਨ। ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸਮਾਗਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਅਧੂਰਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਏ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਨਾਮ ਤੁਸੀਂ ਆਮ ਹੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਆਮ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੀ ਅਤੇ ਇਹ ਖੁਦ ਆਪ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮਲਾਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਭਾਈ-ਬੰਦੀ ਵੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਹੈ। ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਸ਼ਿਕਾਰੋ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਪਧਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਖੂਬ ਗੱਡਾ ਮਿਲਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਧਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨ ਆਈਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਖੂਬ ਛੁੱਟੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਵਾਲ ਵਿੰਗਾ ਕੋਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਖੂਬ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁਦ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਇਸ ਪੰਗਤੀ ਤੋ-

"ਘਰ ਕੀ ਨਾਰਿ ਤਿਆਗੈ ਅੰਧਾ, ਪਰਨਾਰੀ ਸਿਉ ਘਾਲੈ ਧੰਧਾ॥" ਪੰਨਾਂ 1164॥

ਇਸ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੇ ਖੁਦ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਨਗਰ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਗਿ: ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ ਰਾਹੀਂ, ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਕੋਲ ਰੋ-ਰੋ ਕੇ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਫ਼ਰਿਆਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਦੇ ਪੱਥਰ ਦਿਲ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਸੱਦ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਛਪਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਦੀ ਖੂਬ ਸਿਫਤ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, "ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜੱਥੇਦਾਰ ਇੱਕ ਸੂਝਵਾਨ, ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਪੁਰਸ਼ ਹਨ।" ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲ ਮੁਤਾਬਕ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਵਾਲੀ ਪੁਸਤਕ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ ਨੂੰ ਛਪਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਥਾ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਪੰਨਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਾਧ ਨੂੰ ਵੱਢੀ ਲੈ ਕੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ, ਭਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ, ਜਮਾਨਤ ਤੇ ਆਏ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨਾ ਆਦਿਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਕੰਮ ਹਨ। ਇਸੇ ਹੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਤਾਲਾਕ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਵੀ ਛਪੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ-

ਬਾਬਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਰੋ ਦੀ ਤਾਲਾਕ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ

ਰੋਪੜ - ਰੋਪੜ ਦੀ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਤ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਰੋ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਤਾਲਾਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਬਾਬਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਰੋ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਰੋਪੜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਉਰਫ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਪੁੱਤਰੀ ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਨਿਵਾਸੀ ਫੇਜ਼-1, ਮੁਹਾਲੀ ਤੋਂ ਤਾਲਾਕ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਬੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਤਹਿਤ 22 ਮਾਰਚ 1985 ਨੂੰ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ। 18 ਦਸੰਬਰ 1991 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪੀ. ਜੀ. ਆਈ. ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਅਣ-ਬਣ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਪੈਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਮੰਨਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ

ਉਹ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਉਸ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰੋ (ਅਮਰੀਕਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਸ ਤੋਂ ਤਾਲਾਕ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇੱਕ ਪਤੀਵਰਤਾ ਇਸਤਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਤਾਲਾਕ ਲੈਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ।

ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ 1996 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਅਕਾਲ-ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ 1997 ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਾਪਸ ਸ਼ਿਕਾਰੋ ਚਲੀ ਗਈ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਨਾ ਰੱਖਿਆ। ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਉਪਰੰਤ ਸੁਣਾਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਾਲਾਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਜੇ ਵੀ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ਨੋਟ:- ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਖ਼ਬਰ 24 ਨਵੰਬਰ 2004 ਨੂੰ ਅਜੀਤ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸੀ)

ਬਾਬਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਰੋ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਤਾਲਾਕ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਾਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ, 23 ਨਵੰਬਰ (ਅ. ਬ.)-ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸਮੂਹ ਪੰਥਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮਸਤੂਆਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਬਲਾਕ-ਡੀ 'ਚ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਪੰਚਾਇਤ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੌਂਸਲ, ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸੇਵਕ ਜੱਥਾ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ, ਗੁਰਸਿੱਖ ਫੈਮਿਲੀ ਕਲੱਬ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ, ਦੁਰਮਤਿ ਸੋਧਕ ਗੁਰਮਤਿ ਲਹਿਰ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਨਿਤਨੇਮ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ, ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਸਮੇਤ ਸੈਂਕੜੇ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਪੰਥਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਖਾਲਸਾ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪੰਚ ਸ: ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ: ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖ਼ਬਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਤਾਲਾਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਮਾਣਯੋਗ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਰੋਪੜ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਇਕ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਟਾਲਵੀ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਮਾਣਾ ਤੇ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪੋ ਬਣੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਾਬਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਪੰਥ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਵੇਹੜੇ ਵਿਚ ਭੰਨਿਆ ਹੈ। ਸ: ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਬਾਬਾ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਰੋ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਤੇ ਤਾਲਾਕ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

[Courtesy www.sikhmarg.com/baba-vedanti.html] ED]

ਸਵਾਲ: ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਕੌਣ ਹਨ ?

ਜਵਾਬ: ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਵਿਆਕਤੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ, ਰੰਗ, ਜਾਤ, ਧਰਮ, ਲਿੰਗ, ਸੂਬੇ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਉੱਠ ਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਇਨਾਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਜੋਤ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਜਿਨਿ ਮਿਲਿ ਮਾਰੇ ਪੰਚ ਸੂਰਬੀਰ, ਐਸੋ ਕਉਨੁ ਬਲੀ ਰੇ ॥ ਪੰਨਾਂ 404 ॥ ਏਹੁ ਵਿਸੁ ਸੰਸਾਰੁ ਤੁਮ ਦੇਖਦੇ ਏਹੁ ਹਰਿ ਕਾ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ਪੰਨਾਂ 922 ॥)

[Courtesy www.sikhmarg.com/baba-vedanti.html] ED]

Following May Be Ordered From The Sikh Center Roseville, 201 Berkeley Ave, Roseville, CA 95678

Books by Gurbakhsh Singh Kala Afghana available from Sikh Center Roseville:

1. ਬਿਪਰਨ ਕੀ ਰੀਤ ਤੋਂ ਸੱਚ ਦਾ ਮਾਰਗ ਭਾਗ ੧-੭ ਅਤੇ ੧੦ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ || Eight volume set of "Bipran Ki Reet Ton Sach Da Maarag" Bheta U.S. \$ 10.00 **per volume**. (May be ordered individually)
2. Maas Maas Kar Moorakh Jhagre 3. Bachittar Natak 4. Gurubani Di kasvatti te Gurbilas Patshahi 6 **Note: Items 1,2, 3and 4 combined please add U.S. \$ 10.00 for postage.**

For individual volumes please add \$3 for postag, maximum \$10.00 . Please make checks payable to KTF of N.A. Inc.

Books by Gurbakhsh Singh Kala Afghana available in India:

4. Harmeet Singh 768, Chabi Ganj, Kashmiri Gate, Delhi-110006. Tel: 011-22153616, 23974543
7. Jasbir Kaur w/o Kehar Singh, Chandigarh, Tel: 0172-793920, 94171-06213

Others Books available from Sikh Center Roseville:

8. Sikh Religion and Christianity, author G.S. Sidhu, UK. Bheta \$4.00 including postage, within USA
 9. Sikh Religion and Islam, authors G.S. Sidhu and Gurmukh Singh, UK, . Bheta \$4.00 including postage, within USA
 10. An Introduction to Sikhism, author G.S. Sidhu, UK, . Bheta \$4.00 including postage, within USA
 11. Teaching Sikh Heritage To The Youth, author Dr. Gurbakhsh Singh. Bheta \$5.00, including postage, within USA.
- For bulk copies please write to Canadian Sikh Study and Teaching Society #108, 1083 SE Kent St. Vancouver, B.C. V5X4V9, Canada.
12. "Sikhs in Hisotry" by Dr. Sangat Singh, Paper Back, Bheta \$10.00, Hard Back, Bheta \$15.00, including postage, within USA
 13. SGPC publications **FREE**. We pay the postage.
 14. ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨਿਰਣੈ, ਗਿਆਨੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਅੰਬਾਲਾ || Bheta \$10.00 including postage, within USA

Books and CDs available from other sources:

13. Avtar Singh Dhama, 3336 Bridge Road, Hayward, CA 94545. Religious bks. Dr. Sahib Singh's 'SGGS Darpan' www.gurugranthdarpan.com
15. Guru Granth Sahib- French Translation: Jarnail@sympatico.ca

CDs: (1) 'Sikh Di Pachhaan' Free 23 hr CD on 25 topics answering most commonly asked questions about Sikhi on the basis of Gurbani by Prof. Darshan Singh Khalsa (Ex-Jathedar): Interfaith Charities, 1540 Barton Road #222, Redlands, CA 92373. www.Interfaithcharities.org

(2) **Gurbani-CD Free** by Dr. Kulbir Singh Thind, MD, 3724 Hacienda Street, San Mateo, CA 94403, USA

Your kind donations are used to print religious literature and this Bulletin.

Khalsa Tricentennial Foundation of North America Inc.
The Sikh Center Roseville
Gurdwara Sahib Roseville
201 Berkeley Ave
Roseville, CA 95678

Address
Label
Here

If you do not wish to receive this bulletin, please write 'do not mail' across the label and return to sender.
If you wish for someone else to receive it, please provide us with their mailing address. Thank you.